

ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 10-వ తేది సోమవారము } No. 186
పుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪. } సంచిక ౧౮౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

రాష్ట్ర గొప్పవారితే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. సంపదాక్ష చిటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల వాపును,
పిచ్చు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భరించును వాపుల రూపుమాపును.
జగ్గను తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

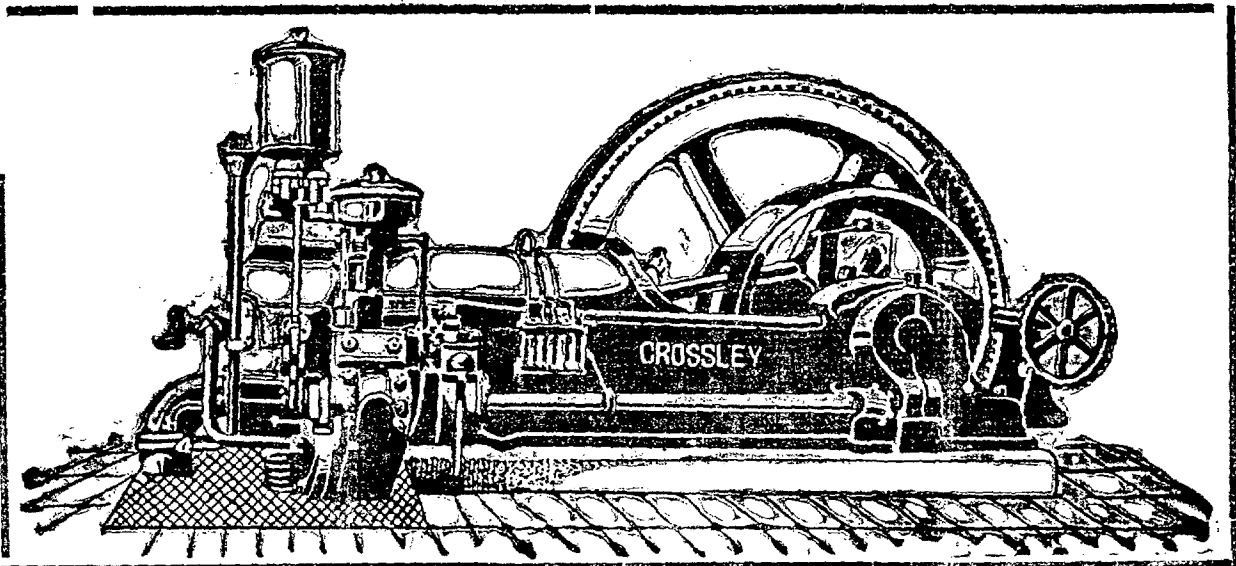
ఈమందును రుద్దగానే శిమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి డేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

కొన్నిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

క్రాస్లి గాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
మైనరకము, ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగువాటితో
గలదు.

1546

అనుభవము మిక్కిలిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన క్రూజాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది

ఎంజినిర్లు, రైనుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్స్, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

Now Ready for Sale:
Published for the mutual Benefit of the
Foreign and Indian Business Houses

1924-25 Edition

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

కోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమూల్యమైన మాత్రలు మొత్తముగా కస్తూరి, మందపూర్వపు, పచ్చకమ్మరము, అలినగజాదలను కలపబడినవి. వీరిని కలపబడినవి. అత్యంతమైన విశుద్ధతను యిందులో చేర్చబడినది. వసివిద్వంశ, బాల, క, బాలికలు, యువకులు, కుటుంబము, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు తీసిని సాధారణరంగును లన్నిటికిని అనుకూలముగా వాడవచ్చును. విద్వంశ, బాలికలకు ఇది సులభమయ్యెను. వేసకులకు బుద్ధులు అనుకూలము. 250-300 మాత్రలు గలబుడ్డి 1 కి 0.4-0, 6 బుద్ధులకు 1-4-0 పొదుపుకావచ్చును. ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొంతమంది అది ఏ దేవుని వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినవి యందుకు యులాటి సంగతులు తెలుసు. రక్తుక వాడి చూడును.

సాధారణతా సమయము:—రక్తస్పృశిని బుద్ధిప్రసాదించి, భావకత్తిని సౌమ్యమును, బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.

బాలసూక్ష్మోదయము:—పిన్నపిల్లలకు బలమిచ్చునట్లు నవ్వును, శిశుగానుండును. గుణ మధ్యమము 0-12-0.

భావనలరక రసాయనము:—పిల్లలకుబంధమైన వ్యాధులు, జాతులు, అత్యంత పటాపంచరైపోవును. రు 1-0-0

వాతగజకేసరి లేహ్యము:—సర్వవాతములకు అలినగజాదలను మలబద్ధము ముంపును 1 కి పెట్టినది విద్యమరు 2.

మా కొంతమంది గుణము వికసించి కొంతమంది శిశువులు, ఒకకథా మాత్రము కొంతమంది పిన్నులును మాత్రము కొంతమంది ముద్దులగునట్లు.

సాధారణమంతటాచలచంద్రములు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు, శ్రీ సీతాకామవైద్యులు, మొదలు.

చెన్నై ప్రతి బజారుధరలు

నవంబరు 10-వ తేదీ సోమవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు	
కుకును తెనాలిని ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0 14-8-0	
నెలూరిని ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0	
డిల్లీని ,, డిటా ,, 16-8-0 17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0	
నవ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0	

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0	
నెలగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
నెలలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18-0-0 19-0-0	
ఉలవలు ర 164 ,, ,, 9-4-0 11-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి రు 170-0-0 175-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0	
కొండాపురం శేరునెలగపప్పుబా 1-కి ,, 65-0-0 68-0-0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 60-0-0 62-0-0	
శేరునెలగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 150 మి.కె ను 145	
అముదము బా 1-కి రు 170-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 190-0-0 195-0-0	
మారపసుపు ,, రు 125-0-0 180-0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి రు 120-0-0 188-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి రు 50,55	
కాళహస్తపాయకట్టు ,, రు 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి రు 85-0-0 60-0-0	
చింతపండు బా 1-కి రు 80-0-0 49-0-0	

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి రు 82-0-0 88-0-0	
చవరం ,, 82-0-0 88-0-0	
రవుండు ,, 82-0-0 88-0-0	

(6) లోహములు

నెండి 100 తులలిక రు 75-0-0 79-0-0	
బంగారము, తులము 1 కి రు 22-8-0 28-0-0	
సవరను 1-కి 14-10-8	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 260-0-0 265-0-0	
రాగి డిటా రు 295-0-0 300-0-0	
అస్కాచక్కెర బా 1-కి రు 87-0-0 87-4-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు రు 75-0-0	
తొట్టెకృష్ణము డిటా ,,	
సింహం డిటా ,,	
గురం డిటా ,,	

(8) దూది

బొండా వెస్తుబారసు 1-కి రు 820-0-0	
-----------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబురూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 9-10-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 8-6-0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
అనామదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 9-8-0	
డిటా నెం 14 డిటా రు 10-0-0	
నూళయేనుగ నెం 20 రు 11-6-0	
జపాన్ నెం 20 రు 11-12-0	
,, ,, 40 ఏ తేలిక అయినను రు 14-6-0	
గోకాకు నెం 12½ రు 9-8-0	
వద్వాల్ నెం 24½ రు 11-14-0	
14½ క్విలక్ పత్తి రు 9-8-0	

చందనత్రయ

ఈత్రయము "గనేరియా" అను నెగరంగమును 8 మోతా తులలో నివారించును. మంట, పోటు, పచ్చగాలేక తెల్లగా ప్రవించుట మొదలగుబాధలు 4 గంటలలో నివర్తయగును. దీనినే శ్రీత్రయ గలుగుకునుమవ్యాధులు ఆశ్చర్యముగా మరుగును.

సా 1 కి రు 2-0-0. వి. పి. చార్జీ చేర్చు

రాయల్ ఫార్మసి 49 బందరువీధి; మద్రాసు.

వెంకటప్పయ్య చౌదరి

భారతి

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చాంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగులచిత్రములు ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

కార్తిక మాస సంచిక విషయానుక్రమణిక

ఆంధ్రకవిత్వచరిత్రము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; వర్ణాగమము—వింజమూరి రంగారావుగారు; అక్కరలు—గిడుగు వెంకటసీతాపతిగారు; నాపాట—భమిడిపాటి రామసోమయాజుగారు; వసుచరిత్ర విమర్శనము—యడ్లపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారు; ప్రేమ మహత్త్వము—జంధ్యాల శివన్నశాస్త్రిగారు; భగవదజ్ఞకము—వేలూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; నీవేనేను నీతోడిదేనిలుజగము—అధికార సూర్యనారాయణరావుగారు; తుక్కాపంచకము—ఆ. రంగ స్వామినరసస్వతిగారు; ప్రేమతత్త్వము—మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు; సంశయపరిణామము—శ్రీవాసుదేవరావుగారు; యోచనానిమగ్నుడు—చింతలపూడి సీతారామయ్యగారు; విద్యుచ్ఛక్తి—కామూరి లక్ష్మణరావుగారు; మిత్రవియోగము—నోరి నరసింహశాస్త్రిగారు; సుందరప్రకృతి—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; ప్రాచీనాంధ్రులెవరు? ఆర్యులుకారా?—చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు; అపూర్వ గ్రహణము—శ్రీపాద లక్ష్మీపతిశాస్త్రిగారు; పచ్చియెరువు—బకకృషీ

వలుడు; బాలకృష్ణుడు—నరహరిసెట్టి వేంకటరత్నముగారు; మన పూర్వులువ్రాసిన రాజనీతిగ్రంథములు—మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు; నాజన్మభూమి—తాపీ ధర్మారావుగారు; భావప్రదర్శనము; భావసూచన—భమిడిపాటి పట్టాభిరామయ్య గారు; బాలకవి—సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు; లక్ష్మీ—మొక్కపాటి నరసింహ శాస్త్రిగారు; పూర్ణిమ—శతావధాని వేదల సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు; ఉండవల్లి గుహలు—వేలూరి సత్యనారాయణగారు; ఆపదుద్ధారక శ్రీరామ స్తవము—మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు; ౧3-వ ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్సభ—తణుకు, తీర్థానములు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; విన్నపము—విద్వాన్ గరిమెళ్ల సోమన్నగారు; దీపావళి; గ్రంథ విమర్శనలు; సేవ్యసేవకోపదేశము—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వరప్రసాద బహద్దరుగారు; సాభిప్రాయ విశేషములు.

చిత్ర పటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు:—శ్రీకృష్ణజలక్రీడ, మోహనకృష్ణుడు, జరాసంధవధ,

సాధారణచిత్రములు:—ఉద్యోగివలపు, అర్జునునిఅవహేలనము, చిత్రకారుడు:డబ్ల్యు. ఏ. ఆర్యదాసుగారు; దానము; కానడారాగిణి, కేదారరాగిణి, నాటికారాగిణి, కామోదీరాగిణి, దీపకరాగిణి; 7 వ ఆజంతాగుహలయము కుడ్యోపనిభాగముయొక్క స్థాన; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-10-0

ఇది స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళిజనము, అదిపచ్చికాన, పొపుదారు, మంచిగుండుమపువ్వు మొదలగునాటితో తయారుచేయబడినది. ఇది శైశ్వము, శైత్యభారము, శైశ్వజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నీపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు నాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వైద్యకాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడవలసినది. ప్రతిగృహమున నుండవలసినది. ముఖ్యముగ పిల్లలగుల గృహమున నుండవలసినది.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0
కంతచూరముతో పండుతోముటలన చిగుర్లు గట్టిపడును. చిగుర్లనుండి రక్తము కారకుండును నోటుదర్పంధములేకుండును. గండుగుర్రములకు రెలుగా నుండును.

తేలుమందు

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-18-0.

తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములమెంతు పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపారునట్లులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసిక బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది.

దంతశూల హరి

వెల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-14-0

దంతశూలకు శైత్యము, రసవట్లు, పుష్పిపన్నులు, కుట్టి, కలిగిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. కొప్పిగుల చొక్కాని నుండుతో కలిపి పెట్టిన కొట్టు మొంగి పోవును.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు నుంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడవలసినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిమరదలు, కండ్లమసకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పొపులామెత్తు కాటుకమాత్రమేయుండును.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0

ఈ నూనెను రాచిన ముండు పొట్టురాలుట, జిల్, గోమడు పుండ్లు మొదలగునవి మోనును. దీనివలన నెయ్యి బెళలకు హానిగలుగక చక్కగఁ జెరుగగలదు. అమ్మరాంజనము దీపో బొంబాయి - మదరాసు.

రాజప్రతిభా సమావేశము

భటులదుస్తులనుధరించిననాయకులు

కూర్చున్నవారిలో: మధ్యను వ్యాపారు బిసెంటుగారు, ఎకమప్రక్కను సర్ సి. పి. గామస్వామి అయ్యరుగారు, కుడిప్రక్కను కామేశ్వరరావు గారు.

నూతన పారిశ్రామిక విధానము

యంత్రములవలన లాభములు

ఆర్. సి. దేవవరమ్ గారి ఉపన్యాసము

రి-న లేదీ కనివారము సాయంత్రము మార్కెట్లోడ్డు మ హాజనభావనమున గోపాలమిఠా (జె. కా. స) గారి అధ్యక్షత క్రింద "నూతన పారిశ్రామిక విధానము" గురించి వింహ శబ్దీకరణమును, చాలకాలమునుండి విదేశీయులయందు పరిశ్రమాలయములలో పనిచేయుచున్న ఆర్. సి. దేవవరమ్ గారు ప్రసంగించిరి.

ప్రభుత్వమున అధ్యక్షులు లుపన్యసించుచు నూతనపరిశ్రమ చాల ప్రాముఖ్యమైనదనియు ఇంగ్లండు మొదలగు పశ్చిమదేశములలో దీపర్షితమ అమితముగ వ్యాప్తిగాంచి యున్నదనియు, ప్రభుత్వమున నీపరిశ్రమకు వలయు వస్తువులను దాను మంతయు ఇండియా పశ్చిమప్రదేశా సిలోను మొదలగు దేశములనుండి వారికి ఎగుమతి చేయుదుమన్న దనియు మనదేశముందు ప్రస్తుతియు నూతనతయారచేయుపద్ధతి చాల అసంపూర్ణమైనట్టియు, ప్రాత్యక్షపరిశ్రమలయందు, మలబారు, సింహళము మొదలగు స్థలములందు పశ్చిమ నూతన అధికముగ తయారు చేయబడుచున్నది. అనూనె త్రవదేశములకు బంపబడి పరిశుభ్రపరచబడుచున్నది. కొబ్బరి చెట్టు పాగుబడికి తగినంత శ్రద్ధ మనదేశముందు జూపబడుట లేదు.

నవీనయంత్రములచే, పశ్చిమవాసుల పద్ధతుల మూలమున ఈపరిశ్రమను నడిపిన సులభముగను. అధికముగ నూతన తయారగుననియు నుడిచిరి.

పిదప ఉపన్యాసకులగు ఆర్. సి. దేవవరమ్ గారు యూరోపుదేశాల్గు 50 వత్సరముల క్రితము హిందూదేశమునందలి నూతనము దిగుమతిచేసికొనుచుండెడివారు గారనియు, 20 ఏండ్లక్రిందట ఇర్లములు హిందూదేశపు నూతనము తీసుకువెళ్లుటకు నారంభించిరి. ఇట హిందూదేశముందు తయారుగాబడిన నూతన పరిశుభ్రముగ నుండెడు. ముఖ్యముగ ఇంగ్లామానంతరము పాలు, మిఠాడ, వెన్న మొదలగు పశుద్రవ్యము యూరోపుదేశమునందు ఆత్యధికమైన వెలగలిగియుండును. అందువలన మన నూతనము వారి పరిశ్రమలకు మిక్కిలి అవసరము. ప్రెట్రోలియములను ఆవిరి, కిరసినునూనెలు తయారుచేయుటకు నున్నవి.

ఆముదము వేరుకనగనూనె మొదలగునవి యంత్రసాహాయ్యమున ఎక్కుడు సులభముగను, శుభ్రముగను తయారగును. అట్టియంత్రముల నిచట స్థాపించిన పరిశ్రమలన్నివృద్ధిచెంది ఆర్థికముగ దేశము బాగును. మరియు నిచట సూర్యరశ్మిచలననెలవులలో ఎండవేయబడును. సూర్యరశ్మిలేనిదినములందలి చెడిపోవును. మరియు అపద్ధతి చాలా నెమ్మదిగ జరుగును యంత్రముల తోడ్పాటులను ఈ కష్టము నివారించబడును

చెట్లయొక్కవారతో త్రాళ్లను చేనుట వరియొక్కముఖ్యపరిశ్రమ. దీనివలన అనేక విప్లవజలకు జీవనము జరుగగలదు.

గ్రామ పరిశ్రమ

తూర్పుదేశములందు విస్తారముగగలదు. చినాదేశమున దీపర్షితమ మిగుల వ్యాప్తిగాంచి ప్రస్తుతము వై నాదేశము లీవిషయమున అద్భుతముగ వృద్ధిచిగాంచియున్నాడు. ఇండియాలో ఉష్ణముగనుండునాగు ఒక్కయంత్రములు మాత్రము లిగి యుండిన గ్రామపరిశ్రమ యూరోపునందుకంటె, నెక్కుడుగ వృద్ధిచేయుచున్నాను.

దీనికై చినావారినిగాని, జపానువారినిగాని శిక్షణబొందిన యువకులను మనము తెప్పించుకొనవలెను స్వల్పపెట్టుబడిచే నీపరిశ్రమలయమున నడుప వీలగును.

పడుకుట, నేతపరిశ్రమ

లందు మనవార నెక్కుడు శ్రద్ధవహించెదరు. కల్లికోట యందు జర్మనుదేశీయులు స్థాపించిన మరగగ్గములను దేశీయులు ఆమలించిన వ్యాపారము వృద్ధిగాగలదు.

ప్రస్తుతము మనము ఇతర దేశముల పోటీకి నిలువనలసియున్నదిగాన యంత్రసాయ సాత్కర్యము మెరుగున్నది.

సబ్బునకు వెలసిననూనె ఇచ్చటనే లభించునాగాన సబ్బును అమితచౌకగను విస్తారముగను యంత్రములచే తయారుచేయవచ్చును.

పసిబిడ్డలకు పోయబుడ్డిపాలను స్వీయజ్వండు దేశము వారు అధికముగ తయారుచేసి పెక్కుదేశముల కెగుమతిచేయుచున్నాడు. అపాలను మన దేశముందే సులభముగ తయారుచేసి దానివలన ఇతరదేశములకు బోవు లక్షలకొది ద్రవ్యము నాపవచ్చును.

పంచదారపరిశ్రమ

మనదేశముందు వ్యాప్తిగానింపబడవలెను. ఒక్క యకరము కనీసము 500 ల వెలగల పంచదారను పండించును. యకరమునకు సులభముగ 200 ల లాభము చేపూగగలను. మన మిచటనే చక్కెరకేరలు పనివారల తయారు చేయగలము చక్కెర ధర తగ్గిపోవును. ఇతర దేశములవలెగాక మనము పశుద్రవ్యములతోడను, ఎముకలతోడను గాక చెరుకు మొదలగు భూసాములనుండియే తయారు చేయవచ్చును.

పరిశ్రమ లీదేశమున అంతరించినవి. దేశముందు ఆహార ద్రవ్యములయొక్కయు, ఇలయలయొక్కయు ధర మిగుల హెచ్చుగనున్నది. వాహుకునరియగుపరిశ్రమ శిక్ష యొగంగబడుటలేదు. గావున నూతన యంత్రసాయమున ఈలోపము లన్నిటిని చక్కబరచుకొనవలెనని పేర్కొనిరి.

పిమ్మట రా|| బ|| డి. గోవిందమ్ గారు ఉపన్యాసముల పదరాసు రాజధానియందు ఆంధ్రప్రదేశ్ము లేనివారనియు, కొంతకాలము క్రితము గ్లాసు పరిశ్రమలయమొందు పెట్టుబడితో

స్థాపింపబడింది. ప్రభుత్వము వారిని విధియు అవానికి తోడ్పడిరి. జర్మను, చీనా, జపానుదేశీయులు పరిశ్రమనునడుపుటకు పిలువించడిరి. కాని దేశమందలి అత్యుష్ణమువలన అయ్యది సాధ్యముగాలేదు.

హిందూదేశముందు తయారుచేయబడు వస్తువులకంటెను ఆస్తువులనుభద్రముచేయు పెట్టెలధర సామాన్యముగ ఎక్కువగయుండును.

యంత్రసాయముచే నూతనదీయుట దీదేశమునందు సరియగుపరిశ్రమలైవు. అది చాలవిలువగలవస్తు. అది ఇచటదు స్సాధ్యము. సబ్బులు మనదేశముందు ఎక్కువగఉపయోగింపరు. సబ్బులకుమారుగ మనదేశీయు లనేకములగు శిశువు, కుంకుమ్మ, పిండి మొదలగునవివాడెదరు.

నేతవిషయమై మనదేశీయులు అభివృద్ధిచెందియేయున్నారు. పూర్వము మనదేశములనుండి యేపాశ్చాత్యులీనేతపరిశ్రమను గ్రహించిరనిచెల్లిరి.

వి. రామదాసుపంతులు గారు హిందూదేశముందు వస్తువులు చాలపిరుమనియు, వివకు ఇండియాసర్వవిధముల యంత్రములు నెలకొల్పి వ్యాపార మభివృద్ధిచెందింతుటకు తగియున్నదనిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకు నందములతో సభముగి నెను.

పూనా నగరపాలకసంఘము

తెలకువిగ్రహము ఖర్చు

ప్రభుత్వమువారి కేసుకొట్టివేయబడెను

పూనా, నవంబరు 8:—పూనానగరపాలక సంఘమువారిపై పూనానా పహమ్మదాలీగారికి సన్మానపత్రమువ్రుటకును, తెలకుగారి మార్పులు శిలావిగ్రహస్థాపనకును యికముందెట్టి ఖర్చుచేయకుండ ఉత్తరువు జేయవలెనని గోరుచు ప్రభుత్వము వారు తెచ్చిన కేసులు రెండింటిని జిల్లాజడ్జి జైలుగారు 7వ తేదీనవిచారించిరి. జిల్లాజడ్జిగారు మొదటికేసునందు ఉత్తరువు సంగతు కనుజ్ఞ (ఇంజక్షన్) నిచ్చెను. రెండవకేసు తెలకు విగ్రహమును గూర్చి నది ఖర్చులతోసహాకొట్టివేసెను. ఎల్. డి. బోపట్లగారు ఎం. ఏ. ఎల్. తీర్. డి. ఎం. ఎల్. సి. గారు మునిసి పాలిటీ తరపునవాదించిరి. (ఆ. ప్రెస్)

ఉదయపురం మహారాణాగారు

రాజప్రతిభాసమావేశము

ఫిల్మ్ నవంబరు 9:—ఉదయపురంయొక్క మహారాజా ధీరాజ మహారాణా సర్ షేక్ తోసింగు బహదూర్ గారున్ను మహారాజ్ తమర సర్ భూపాల్ సింగుగార్లు రాజప్రతిభాసమావేశమునందు పాల్గొనిరి. (ఆ. ప్రెస్)

ఆంధ్రపత్రిక

1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 10-వ తేది

సోమవారము

హైందవసమస్య: కన్నర్యేటిపుల యార్భటము

పంగదేశ నిర్బంధములకు రణము లేకపోలేదు. జనోష్ఠి లేఖను పురస్కరించుకొని రుష్యా విషయమై ఎట్టి గండగాళము చేయబడనో, హిందూదేశవ్యూహారము విషయమైగూడ ఎన్ని కలకు ముంపర ఇంగ్లండులో నిట్టి యార్భటమే గావింపబడినది యీవార మందిన విదేశపత్రికల వ్రాసలబట్టి తెలియగలదు. రుష్యనులేఖవిషయమై పరదేశమువా రెటుల తొందరపడిరో, హిందూదేశ విషయమునగూడ వారెటుల తొందరపడినటుల దోచును. వీరి నిండుకు పురికొల్పినది కన్నర్యేటిపుపక్షమువారే. ఎన్నికలకు బూర్వము హిందూదేశముపక్షముమై ముచ్చటించుచు, లేబరు పరిపాలననునందు హిందూదేశసీతి చక్కబడుచున్నదని, మాకన్నాల్గుగారు పలికిరి. ఆ సంగతియ సత్యమని తెలుపుటకు లండను ప్రెస్సుపత్రిక మిగుల తంటాలు పడినది. అందుకు మారుగ, దేశసీతి మిగుల చెడిపోయెనని ప్రెస్సుపత్రిక సూచించినది. అకాలినపక్షము, స్వరాజ్యపక్షమందోళనము, హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు, మున్నగునవి, దేశస్థితికి నిదర్శనములని, ప్రెస్సుపత్రిక చూపుచున్నది. లేబరుపక్షమువారు చేసిన గొప్పతప్పిద మేమన, సివిలుసర్వీసు సభ్యులపట్ల ఉపేక్ష వహించుట యట. కాని ఇట్టి యార్భటం కాధారము గానరాదు. సివిలుసర్వీసు సభ్యులగూర్చి విచారణ నలుపుటకు లీకమీషనువారి విచారణ జరిగెను. ఏమనాచన సమయంలోనికి చెచ్చుటకు కొంచె మాలస్యము జరుగుట సహజము.

ఆటవియరు ప్రభువుగారు కన్నర్యేటిపు మంత్రులు మెలగినటులనే ప్రవర్తించిరిగాని, భారతీయుల కెట్టివరములను ప్రసాదించి యుండలేదు. అందుచే ప్రెస్సుపత్రిక దిగులొండ నక్కరలేదు. సత్యమూర్తిగారి కొకలేఖను వ్రాయుటయు, చిత్రరంజనదాసుగారిని బొగడుటయు, ఆటవియరుప్రభువుగారు చేసిన తప్పిదములు. కాని అట్టి తప్పిదమును చివరదినములలో సవరించుకొని, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులను దండించి యుండుటచే, ప్రెస్సుపత్రిక గుచ్చుకాధార ముండజాలదు. లేబరుపక్షమువా రధికారమున నుండగ కల్గెము సడతనట. నిర్బంధములు చెలరేగలేదట. ప్రెస్సుపత్రిక కిందువలన ఆగ్రహము కలిగెను. హైందవశాసనసభవారు క్రిమినలు లా సవరణచట్టమును రద్దుజేయగోరుట వేరొక తప్పిదము. అయినను ఇండియాప్రభుత్వమువారిట్టిపిచ్చి తీర్మానములకు చెవియొగ్గ రనియు, 1818 దిగ్విశేషమును తొలగింపరనియు, ప్రెస్సుపత్రికకు పరిపూర్ణ విశ్వాసము గలదు. ఇండియా ప్రభుత్వము

వారికి, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు మద్దతు జేసినగాని, ప్రయోజన ముండ దని యీపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. రాజద్రోహమును రూపు మాపుటకు బ్రిటీషుప్రభుత్వము సమకట్టవలయునట. లేబరు ప్రభుత్వము తగిన ప్రోత్సాహ మొసగకపోవుటచే, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీవ్ర నిర్బంధములకు గడంగజాలకున్నారట.

లేబరు ప్రభుత్వమువారి దృష్టికి బెంగాలు పరిస్థితులు తేబడెనని లండను ప్రెస్సుపత్రిక చెలుపుచున్నది. ఇంతకుమున్ను బాల్టువీనుగారు చెలరేగి, లేబరు ప్రభుత్వము రాజద్రోహము నణచివేయలేక బలహీనత జూపెనని, నిందించిరి. పిమ్మట లండను ప్రెస్సుపత్రిక తీవ్ర విమర్శనమునకు గడంగినది. హిందూదేశాధికారవర్గము నిర్బంధప్రయోగ మననర మని తరుచుగ నివేదించుట సహజము. ఇట్టి వివరీతపరిస్థితులమధ్య, బ్రిటీషు ప్రజలను సంతృప్తిపరచుటకై లేబరు మంత్రులు గూడి నిర్బంధముల కంగీకారము చెలుపుట సహజమే గద. స్వలాభమునకై, స్వాతంత్ర్య సూత్రముల నావలద్రోచి, వీరు తుదకు భయభ్రష్టులయిరి. జాతీయవాదులను నిర్బంధించి, రాజభక్తి వాదులను చేరదీయవలయునని, ప్రెస్సుపత్రిక మరియొక సలహానిచ్చుచున్నది. మితవాదులపై గూడ ఈపత్రికకు సమ్మతము దొలగినది. ఇక చేరదీయదగినవారెవరు? మిలిటరీజాతులను, మహమ్మదీయవీరులను, దక్షిణదేశ పంచములను చేరదీసి, దృఢముగ పరిపాలింపవలయునని, ప్రెస్సుపత్రిక హితమొసగుచున్నది. విభజించి పాలించుట ను సూత్రమును, ప్రెస్సుపత్రిక సిగువిడిచి బోధించుట వింతగాదు. ఇక్కార్యమును లేబరుపక్షమువారు చేయకవిడిచిరి. కన్నర్యేటిపులు దీనిని పూర్తిజేయ బ్రయత్నింపవచ్చును.

కాని ఇట్టి ప్రయత్నములు కొనసాగనేరవు. మిలిటరీజాతులగు సిక్కులకుగూడ పరిపాలనవిధానమునందు విశ్వాసము దొలగినది. వీరును స్వరాజ్యమునకై పరితపించుచున్నారు. ఇక మహమ్మదీయులందుమా, వారును సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి అత్యవసరమని కోరుచున్నారు. మతాశయములు సఫలమగుటకు సయితము స్వరాజ్యసిద్ధి యావశ్యకమని వీరు గ్రహించిరి. హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును మధ్య అప్పుడప్పుడు కలహములు చెలరేగుచున్నను, అతిత్వరతో సమసిపోకమానవు. మహాత్ముని ప్రబోధమునకు ఫలితముగ హృదయైక్యము చేకూరునని భావించెదము. ఇక పంచములను వేరుజేసి, స్వరాజ్యోద్యమమునకు బలము తగ్గించుటయు నసంభవమే. ప్రెస్సుపత్రిక బోలు ప్రతిపక్షుల మా యోచాయములను పోనాడు నిమిత్తమే, గాంధీమహాత్ముడు జాతీయసంయోగమును గుదుర్చుటకు తన శక్తినంతను భారజోయచున్నాడు. హిందూ మహమ్మదీయ వివాదములను చెరువకుండ, హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము నాతడు బలపరచుచున్నాడు. పంచములను వేరుజేయకుండ, అస్పృశ్యతను నివారించి వారిని మానవ మాత్రులుగ పరిగణింపవలయునని కోరుచున్నాడు. అస్పృశ్యతవిషయమై పూర్వాచారపరుల హృదయములు మెత్తవడుచున్నవి. తిరువాన్కూరు

నందు అస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు జేసిడి అద్భుత ప్రయత్నములు మిగుల సంస్థాపనీయములు.

లండను ప్రెస్సు పత్రికకు జెప్పదగిన జవాబాక్కటే గలదు. అసంగతిని మహాత్ముడు వానుగాలితో చేసికొనిన ఒడంబడికలో పొందుపరచెను. కద్దరు, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము, అస్పృశ్యతానివారణము, ఈ మూటికొరకై అన్ని పక్షములవారును శ్రద్ధ వహించుచో, విభేదప్రయత్నములు నిష్ఫలము గాకమానవు. వీని యన్నిటికిని అహింస ముఖ్యమని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు. మహాత్ముని హెచ్చరికయం దెంతటిసత్యము గలదో లండనుప్రెస్సువ్రాతలు తెలుపకనే చెలుపుచున్నవి రుస్తుంజీ యను రాజభక్తిపరు లొకరు అమెరికా మొదలగు ప్రదేశములలో హైందవశయములకు ప్రతికూలముగ నుపన్యసించుచున్నారనియు, వీరు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారిచే ప్రేరేతులై యిటుల ప్రవర్తించుచున్నారనియు కొంతకాలముక్రిందట ప్రకటింపబడెను. రుస్తుంజీగారు ప్రెస్సుపత్రిక కొక లేఖను వ్రాయుచు, లేబరుప్రభుత్వమువారు తగిన సంతకాతిన్యము జూపుటలేదని సూచించిరి. త్వరపడి హిందూదేశమునకు వరములిచ్చిన, హిందూదేశము ఇంగ్లండువశమునుండి జూబోవు ననియు, హిందూదేశమునకు తీరనియాపద ఘటెల్లుననియు, విద్యాధికులు పరిపాలనార్హతను జూపలేకబోయి రనియు, స్వరాజ్యము సిద్ధించిన బ్రాహ్మణ నిరంకుశత్వ మధికమగుననియు, అందుచే కన్నర్యేటిపులే పరిపాలింపదగినవారనియు, రుస్తుంజీగారు బ్రిటీషు వోటరులను హెచ్చరించిరి. బ్రిటీషు వారి కన్నను వీరు ఎక్కుడు ఆతురము గనుబటుట ఎంత విచిత్రమో చెలుప నక్కరలేదు. ఇట్టియనందర్భపువ్రాత లన్నియు జేరి, లేబరు పక్షమువారిని లిష్టుదారిలో బెట్టెను. పరిపాలనాధికారమును వదలుకొన నున్న సమయమున, లేబరు ప్రభుత్వము వారు తీవ్రనిర్బంధములకు సమ్మతి జూపవలసి వచ్చెను. తమ కీర్తిపటవలను కోల్పోవ వలసి వచ్చెను. కన్నర్యేటిపుల యార్భటములను, భారతీయులు స్వయంకృషివలననే ఎదుర్కొన గలుగుదురు. స్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరమ ప్రయత్నములను పోద్రోలగలుగుదురు. బెంగాలు నిర్బంధముల వలన, భారతీయులకు నష్టమునకు మారుగ లాభమే గలిగెను. రాజకీయకక్షలు తమతమ విభేదములను మరచి ఏక మయిరి. స్వరాజ్యపక్షము నణచివేయు ప్రయత్న మికమీద సాగితానేరదు. గాంధీ, దాసు, నెహ్రూ మున్నగు నాయకులచే నడుపబడెడిస్వాతంత్ర్యోద్యమము విచ్చిన్నము గాజాలదు. జాతీయ సంయోగావశ్యకతను ప్రజలు గ్రహించుటచే, హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్యను, హిందువులలో ఉన్నతజాతుల నిమ్నజాతుల మధ్యను మరల చీలిక గలిగించి, ప్రతిపక్షులు లాభముపొంద గలుగుదు రనుట కల్ల.

బర్మను హెడ్డు ప్రభువుగారు

నూతన ఇండియామంత్రి యగు బర్మను హెడ్డుప్రభువుగారి పరిపాలన మెటుల పరిణమింపనో యని పలువురు విశ్లేషించుచున్నారు. బర్మను హెడ్డుప్రభువు గారు 1920 వ సంవత్సరమున

భారతదేశము - కార్తిక ప్రభుత్వము

లండనుపైమ్మ తీవ్రఖండనము

అక్టోబరు 28 వ తేదీ 'లండనుపైమ్మ' యాక్రిందివిధముగ ప్రధానవ్యాసమున వ్రాయుచున్నది:—

కార్తిక ప్రభుత్వమున భారతదేశపరిస్థితులు చక్కబడెనని మాగ్డనాల్డుగా రీమన్య జెప్పుకొనిరి. ఈమాటనుభారతదేశపత్రికలెరింగినవా రెవరును ఒప్పుకొనజాలరు. నిజముగానా కార్తిక ప్రభుత్వమువచ్చిన నాటికన్న ఆధ్వాన్నముగ నున్నది. అక్కడక్కడ యేదోభుభూచనలు గాన్నించును. పంజాబును క్రొత్తగవర్నరు సర్ మాల్మోం హెయిలీ వచ్చుటచేత ఆయన జాగ్రత్తగా అకాలీయాదోళనమువడినదిగిచ్చిరి. భారతకాసనసభసంతకమువేళము కాంతముగనే జరిగిపోయెనుగానిఅచట గూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు అల్లరికవకాశమునిచ్చిరి. భారతదేశములో నెన్నికట్టముల బడియెనను బ్రిటిషు ఉద్యోగులు సహనముతో చక్కగపనిజేయుచున్నారు. కానియేమిలాభము? పై అధికారము తగ్గిపోవుచున్నది. బ్రిటిషుప్రభుత్వవిధాన మొక ప్రయోజనమునేమియు నూచించుటలేదు. అందువలన విభేదకశక్తులు విజృంభించుచున్నవి. ఇట్టి వ్యవహారములు భారతదేశములో నెన్నియోసంవత్సరముల నుండి ముదురుచుండుటచేత పట్టుమని దీనికంతకును కార్తిక ప్రభుత్వమే కారణమని చెప్పజాలము. ఐనను ఆవ్యవహారములు మరింత ఆధ్వాన్నముగాకుండ నేమాత్రమును ఆపలేకపోయిరి. వారు ధైర్యములేక యేమియుచేతగానివారిపలే చూస్తూ ఊరకుండిన చెప్పవలయును. లీనిజేషికము నూచనలను వెంటనే ప్రయోగించి యంతయోకష్టపడి వేధజెందుచున్న భారతదేశపు సర్వము ఉద్యోగులను ప్రోత్సహపరుచుటకు వెనుకముందాడిరి. మరియొకటి ఆలివియరు ప్రభువు ప్రసంగములుజూడ తీవ్రముఖ్యసమస్యతో నాటలాడుచున్నాడనుభావమును భారతీయులకును ఇంగ్లీషువారికిని గలుగజేసిరి. అయినఁక ఊరుపేరులేని భారతఅతివాదికి వ్రాసినలేఖ కలతగలుగజేసెను. ఇకను సి, ఆర్, దాసుగారి సాధుచర్యను ప్రశంసించుటతో ఆవేశపరులగు స్వరాజ్యపక్షమువారి గాంభీర్యమునరబెట్టెను. మాగ్డనాల్డుగారే యింకను కొన్నిరోజునగా ఈ కార్యమును ముగియజేయుదురని మే

అప్పటికిని దాసుగారు యీ సేరకుని ఉద్దేశ్యముల ప్రస్తుతించుచు తనపత్రిక యగు 'ఫ్లామిన్'లో తదుద్దేశ వ్యాసముల ప్రకటనకు తావిచ్చెను. ఆయన విప్లవోద్యమము వ్యాపించియున్నదని తెలియునని భవముజేసి, బ్రిటిషుప్రభుత్వము స్వరాజ్యపక్షమువారు కోరినదానికీర్తి కొననియెడల ప్రజలు అసగా తనపక్షమువారు విప్లవమునకు దిగవలసి వచ్చునన్నటుల నూచించెను.

ఇట్టి విప్లవకృత్తము లొక్క బెంగాలులోనే జరుగుదుండునెడల భారతవ్యవహారముల నూర్చి అంత వేధజెంద నక్కరలేదు. దురదృష్టవశాత్తు భారతకాసనసభవారు, సంఘములు కొన్ని న్యాయవిరుద్ధములని ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమున కధికారమిచ్చు క్రిమినలు లాసవతణచట్టమును రద్దుజేయుటయు సంగీకరించుట కిదేసమయ మనుకొనిరి. విప్లవముల నణచుటకు నియమింపబడిన ఆఫీసరులు, బిల్లు నిబంధనలను జవదాటిన దప్ప అల్లరుల నణప వీలులేకుండ నుండునటుల జేయుచు ఒక బిల్లును సెలెక్టుమిటీ విచారణకు బంపిరి. ఈబిల్లులను భారత ప్రభుత్వము లక్ష్యపెట్టునని యేమాత్రమును తలంప నక్కరలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు 1818 బెంగాలు రెస్యూలేషను III నున్న అట్టిరి బంధనలనున్న గూడ రద్దుజేయవలెనని కోరెదరు. ఈ నిబంధన లున్నయెడల ప్రభుత్వమువారు క్రిమినలుకోడ్లుక్రిందికి రాకున్నను, అల్లరులకు కారణమగు వారలచర్యలను కట్టివేయుట కధికారముగగియుండురు. ఈనిబంధన యుండుటవలన యేయేజిల్లాలలోనివిప్లవాదోళనకారులున్నారో అచటనుండకుండ ప్రజలలో నెట్టిపలుకుబడిలేని చోట్లకు ప్రవాస మంపుటకు మాత్రముపయోగముగ నుండెను.

బ్రిటిషుప్రభుత్వప్రోద్బలమవనరము

తెలపు లైనప్పటినుండియు, బెంగాలులోని ఆకాంతిపరిస్థితులు కాబినెటుకు రెలుపబడుచునే యుండెను. ఈసమయమున భారతప్రభుత్వమునకు సీమనుండి మంచిప్రోద్బలముండవలయును. కాని యేపరిస్థితులైనను ఉపద్రవకరముగ లేకుండ వలెనన్న ఆప్రభుత్వమే రాజకీయముగను పరిపాలనా విషయములందును ముందోకచర్య నవలంబింపవలయును. ఈమధ్య పత్నరములప్పటివలె గాక యేదో గట్టిపనిని జేయవలసిన తరుణము వారికివచ్చినది. రాజద్రోహము అల్లరులకు పురిగొల్పినవారిని చంపుకొనుటతో బోనిచ్చిరి. ఐతే అప్రకటన వారినికూస

స్థు ప్రోద్బలము మారవచ్చునని, రాజకీయవిజ్ఞానమునున్న నూచించుచు సంస్తూయనూనముగ నున్నది. ఇప్పుడున్న భారతమంత్రియొక్క ఆసంబంధవిధానమువలన భారతదేశములోని గాంభీర్యక్రియలు నిరాశాపూరితులైరి. ఇప్పుడు వారికి నూత్న ధైర్యమును వికాసమును గలుగలపు. మాదేశమునకై పాటుబడుచున్న బ్రిటిషుప్రభుత్వము ప్రోత్సహము నొసంగును.

ప్రస్తుతము భారతదేశపరిస్థితు లిట్లుంటుకు సోమలిస్తుపార్టీదే తప్పని నిస్సంశయముగ జెప్పగలము. సోమలిస్తుపార్టీ సభ్యులు కొందరు గావించిన విపరీతకోదంతములవల్లను, వారు గతకాలదివత్సరములలో కథలందుగావించిన తీర్మానాలవల్లను కార్తికపక్ష మధికారమునకు రాగానే సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గాకున్న వెంటనే డొమినియను హోం రూలులైన నిచ్చెవరని భారతదేశములోని అతివాదుల కాళగలెను. ఇట్టియుదంతములను కార్తికపక్షమునందలి సామాన్యసభ్యులేక గాక, సోమలిస్తు కాబినెటు ప్రధానమంత్రియను, ప్రధానమంత్రిగూడ గావించెను. లండనులో నొకధియేటురునందు జరిగినసభలోకాన్ఫ్రె గారుకన్యాసమన్యపై నుపన్యసించినపుడు మాగ్డనాల్డుగారధ్యక్షులుగనుండి గ్రేటుబ్రిటను యుద్ధసమయమున జేసినవ్యాగానముల ప్రకారము భారతదేశమునకు సంపూర్ణస్వపరిపాలన మొసంగవలసినధర్మము గలదని గట్టిగ జెప్పిరి. కావున క్రిందిటిజనవరిలో ఆస్కీతుగారు సోమలిస్తుపార్టీ కళికారము నకువచ్చునటుల జేసినపుడు భారతదేశపుగతి యేమగునోయని భయపడుచుంటిని. భారతదేశము గ్రేటుబ్రిటనునుండి విడిపోవునెడల బ్రిటిషుపరిపాలనము బాగుండకపోవుటచేత గాక, యూరోపులో అనుభవవిజ్ఞానములు లేని రాజకీయ వేత్తలు కాగున్నసభలో జూపు ఆసహనమువల్ల నని అభిప్రాయపడుచుంటిని.

మాగ్డనాల్డుగారు ప్రధానమంత్రి యగుటకు కొంచెము ముందు మద్రాసులోని 'హిందూ'కు వ్రాసినలేఖ మాధ్యమమును కొంతదీర్చెను. కొంచెమని చెప్పట మాగ్డనాల్డుగారు పట్టిలుగొట్టుటలో పేరుబడిరి. మరి మాగ్డనాల్డుగారు 'హిందూ'కు వ్రాసినలేఖలోని ధైర్యము జరిగిన సంగతులనుట్టి ధృవపడలేదు.

సోమలిస్తుపార్టీ అధికారములోనికి రాగానే భారతదేశమునకు

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచిక

స్వలాహ!

ఎప్పటి తీరున రాబోవు 'క్రోధన' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపబోవుచున్నాము. ఇందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపఁబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో సమాలయములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి గాయద్వయమునకుఁ దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల విభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాండ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ గార్యమే వ్యాసము లన్నియు మాకుఁ జేరినఁగాని విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. చింతాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపువ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసంబరునెల 31-వ తేదిలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను సంవత్సరాది సంచిక' అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, తర చిత్రములును సంపూర్ణవివరణములతో నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక కుని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింపఁ గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణవివరణములను నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రపత్రికాధికారి.

1924 భారత దేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగుట ప్రజలకొరకు ప్రజల ప్రభుత్వమును స్థాపించుగాక, బ్రాహ్మణానిరంకుశత్వము నాపించుటగునని చెప్పదగును.

నేను ఆసియా, యూరోపు, అఫ్రికా, ఆమెరికా దేశ కులం అంటిని, ముప్పదియేండ్లనుండియు చరిత్రను గమనించుచుంటిని. ప్రపంచమంతటను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము కాంతికిని, శ్వాసమునకును, స్వాతంత్ర్యమునకును పనిజేయుచున్నదను నమ్మకమును వ్రాతలందును, ఉపశ్వాసము లందును ప్రకటించితిని. ఈసామ్రాజ్యాభివృద్ధితోనే శాశ్వతభవిష్యత్తు గూడ ఆధారపడి యున్న దని నమ్మిదను, ఆసామ్రాజ్యము దుర్బల మగునెడల నాగరిక ప్రపంచమున కంతకును మూడినదని చెప్పవలెను. కావున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య గౌరవమును, భారతదేశ కాంత్యభివృద్ధిలను మనసునం దిడుకొని బ్రిటను స్వల్పములగు రాజకీయభేదాభిప్రాయములను వీడి యేకమై సోమలిజము, బోల్షివిజములను ధైర్యముతో నెదుర్కొనవలెనని కోతుచున్నాను.

— ౧౦౧ —

"హిందూదేశము మన కుండదగినదేనా?"

1920 సంవత్సరములో బర్మెన్ హెడ్ గారు సందేహకాల్ప పత్రికలో నొక వ్యాసమునకు జవాబుగా నిట్లు వ్రాసియుండిరి:—

"హిందూదేశము మనకుండదగినదేనా?"

యను ప్రశ్నను కొన్ని దినములక్రింద నడిగియుండిన యెడల రాచకీయపక్షములందు కొన్ని తెగలవారు ఆశ్చర్యము నందియుండెడివారు. హిందూదేశ పరిస్థితుల నెరిగినవారు హిందూదేశ సమస్యలను సంపూర్ణముగ నరయుచున్న వారు—మీ సర్తకులు మాత్రమే కాదు—ఆంగ్ల దేశపు సరకులు అమ్ముడు పోవుటకు, ఆంగ్ల దేశమునకు కావలసిన ఆహారాదుల నిచ్చుటకు, ఆంగ్ల దేశమునకు మడివస్తువుల పంపుటకు, ఆంగ్ల దేశ వృత్తులను నిర్మించుటకు, ఆంగ్ల దేశమున కన్నివిధముల మరగా

సరమైన ముడివస్తువులు, ఆహారపదార్థములు, హిందూదేశమే కదా పంపినది. యుద్ధమునకు పూర్వము హిందూదేశము ఎగుమతిచేసినవరకు గుమారు 2250000000 రూపాయల విలువగలది. ఇందు నాల్గవ వంతు ఆంగ్లదేశమునకు (స్కాటులాండ్ విల్లెండ్లతో సహా) 100కి 40 వంతున సామ్రాజ్యమున కంతయు పంపబడినవి. ఈ ఎగుమతులందు నియ్యము, ఇతర ధాన్యములు, ముడిజనుము, తీన్ని, దూది, తేయాకు, తోట్లు, నూనెవిత్తులు ముతకమేంగనీస్ లోహము మొదలగునవి కలవు. ఇక దిగుమతుల విషయ మాలోచించిన యుద్ధమునకు పూర్వము ఆంగ్లదేశపు సరకులు 100కి 70 వంతు లుకలవు. 100కి 70 వంతులు సామ్రాజ్యదిగుమతులకలవు. వీనిని బట్టిచూడ ఆంగ్లదేశమునకు తగినబజారు హిందూదేశమేయని తోచకపోదు. కాని యిప్పుడు మనవక్తృకము తగ్గినందులకు కారణములు వేరుగానవచ్చి. జపాను అమెరికాలతో పోటీలో మనము నిలువబ్రొక్క వానినచో మనమీ సామ్రాజ్యము నందొకభాగమునను నూపాతో హిందూదేశము మనకు ప్రాముఖ్యము నీయకపోదు.

హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునకు
కొలికిపూసవంటిది

మనల నిపుడు బాధించు ప్రశ్నకు జవాబుగా హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునం దొక ఆయువుపట్టని చెప్పవలసియున్నది. మనము రాచకీయముగను, వాణిజ్యవిషయముగను ప్రాముఖ్యహీనత్వమును గోరుదుమేని హిందూదేశమును గూర్చి పూర్వులకు గల యభిప్రాయముతోనే మనముగూడ నుండదలచితిమేని మనము మూర్ఖులమగుచున్నాము. మనము హిందూదేశమును భరింపజాలని పంచలమగుచున్నాము. హిందూదేశమును వదలుకొనుట ఆయువుపట్టును ఛేదించుటయగును. కొలికిపూసను విరుగగొట్టుట యగును. హిందూదేశము పోవునేని అది సామ్రాజ్యవిచ్ఛేదనకు మొదటి సోపానముగను. భూమియందున్న మాయముల చోటులకెల్లను కాంతినిచ్చినట్టి హిందూదేశ ప్రజలస్థితుల బాగుపఱచిన దాంగ్లదేశము. లాఆర్డురుల నిచ్చిన దాంగ్లదేశము ప్రాణములకు ఆస్తులకు భద్రమేమో చెప్పునది. అన్నివిధముల నభివృద్ధి కలుగజేసినది. నాగరికత పెచ్చించినది. ఇప్పుడు హిందూదేశము సగంరిపాలనము కోరుచున్నది. హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునం దొకభాగమైయుండి, ఆంగ్లదేశమునందే భక్తి కలదుయందునను సంపూర్ణముగా

కాన్వెన్యేటివ్ల విజయము

నూతన కాబినెట్టు నిర్మాణము

బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు యిండియా మంత్రిగ

ని య మిం ప బ డె ను

పత్రికల వ్యాఖ్యలు

కలకత్తా, నవంబరు ౪:— నూతనముగ నిర్మాణ మగు నూతన కాబినెట్టు విషయమున వ్యాఖ్య యొనర్చుచు కలకత్తా లోని "ఇంగ్లీష్ మెన్" అను ఆంగ్లో హైందవపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది: ఇంగ్లాండులోని నూతన ప్రభుత్వమునందు మేధావంతులు కలసిరి. కాన్వెన్యేటివ్లయొక్క విజయము వారిపార్టీ విజయమైత్రమేగాదు. ఇది ఆంగ్ల జాతి విజయము.

"స్టేట్స్ మెన్" పత్రిక

కలకత్తా, నవంబరు ౪:— బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువును హిందూదేశ కార్యదర్శిగా నియమించినందులకు వ్యాఖ్య నొనర్చుచు కలకత్తా "స్టేట్స్ మెన్" ఆంగ్లో హైందవపత్రిక యిట్లు చెప్పుచున్నది: బర్మిన్ హెడ్ ప్రభున కిది నూతనరంగము. విమర్శకు లాయనకులైన అదనిచ్చి సామరస్యమును జూపవలయునని గోరుట యుక్తమైనది. సంస్కరణములో విధించిన పతి సంవత్సరముల గడపును ఇంగ్లాండునందు రాజ్యపు సామాన్య యెన్నికల సమయమునకు వచ్చును. హైందవదేశపరిపాలన విధానము దేదో యొక మంచి కార్యమొనర్చి వారియొక్క పరిపాలనకాలమును మరువకుండ బర్మిన్ హెడ్ గారు చేయవచ్చును.

"పై నీరు" పత్రిక

అలహాబాదు, నవంబరు ౪:— హిందూదేశ కార్యదర్శి పదమునకు బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు నియమింపబడిన సందర్భమున ఆంగ్లో హైందవపత్రిక యగు "పై నీరు" పత్రిక నిట్లు వ్రాయుచున్నది: వర్తమానమందు ప్రజల జీవితమునందు బాల్కనీయమున్న ప్రముఖులలో బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు గారి కరని యనకదప్పదు. హైందవజాతి పరిపాలన బాధ్యత వీరి హస్తమునందుంచబడినది. బాల్కనీయ గారును వీరి పార్టీ వారును రాజ్యపాలనా భారమును దీసికొనుటకు పూర్వమే నియమింపబడిన విధానమునే బర్మిన్ హెడ్ గారు అనుబంధించెట్టెదరు.

"లిడరు" పత్రిక

అలహాబాదు, నవంబరు ౪:— ఇంతవరకును కాబినెట్ సభ్యులగు నియమించినవారి చేర్చు వారొనరించిన కార్యములను బరిశీలించగ హిందూదేశమునకు బర్మిన్ హెడ్ గారు కార్యదర్శిగా నియమింపబడినందులకు హైందవులు ఆలస్య జెం నవరము లేదు. నూతన మంత్రిపదవియందు వారిదివరకు జూపి కత్తిసామర్థ్యములంతరింపవు. వైకాంటు హాల్ ఫాస్టు, సర్ ప్లా పర్డు వార్డు మాట్, వై కాంటు రై, ఎడ్జిన్ మాం పే గు మొదలగు హైందవకార్యదర్శులవలె స్నేహభావములను జూపిపేరు ప్రతిష్ఠ వీనూతనకార్యదర్శి సంపాదించునోలేదో భావిపక్షానితులు తెల్పగలవు. హిందూదేశ ప్రభుత్వములో యిద్దరప్రాతప్రధాన న్యాయమూర్తులకలయిక ముఖ్యమైనది. టోరీ ప్రాత ప్రధాన వ్యాయమూర్తిగారు ఎక్కువకాలమును భారతీయులకు చేయవలయునని కోరుతుంటు ఉచితమైనదిగాదు.

"సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గజెట్టు"

లాహోరు, నవంబరు ౪:— బాల్కనీయ గారి మొదటి కాబినెట్ నందు మాంద్యమును, సాధారణ తెలివితేటలుగల వారెగలరని నది నిందింపబడినది. నూతనకాన్వెన్యేటివ్ ప్రభుత్వ మినిందను గురికాదు. బలీష్టమైన కలయికగల మంత్రిలలో బాల్కనీయ గారి నూతన ప్రభుత్వము పార్లమెంటు సభ్యులసందర్శింపనున్నది. చర్చిగా రేకారణములచే నసంతృప్తులై కోవారణములచే బర్మిన్ హెడ్ గారును కలతపెట్టబడుటచే బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువును యిండియా మంత్రిపదవికి ఎన్నుట అంత సమంజసమైనది గాదని లాహోరు ఆంగ్లో హైందవ పత్రిక యగు "సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గజెట్టు" వ్రాయుచున్నది.

"మున్సిమ్ పోల్ లుక్"

లాల్ బర్మిన్ హెడ్ గారు యిండియా కార్యదర్శిగా మండులసినచో సర్ బాల్కనీయ గారు హిందూదేశమునకు సహాయ కార్యదర్శిగా బాల్కనీయ గారు నియమించినయెడ భాగ్యమునందును. మార్చి లానీకులమీ దివురును గొంతకాలము తీర్చుకొన పరిపాలనను నొనర్చెదరు. వంగరాష్ట్రమునకు కలి

నిర్బంధకాసనము లములులోనికి వచ్చెను. తక్కిని హిందూదేశ మంతటను యిది అములులోపెట్టి రాజ్యాంగ వాతావరణ ముం ద్యమునుబోగొట్టి దేశీయులందరి నేకముఖులను గావించెదరు.

"బుడేమాతరం" పత్రిక

భారతదేశ ఆశయములపట్ల విముఖులగునట్టి వారు హైందవ కార్యదర్శిగా నియమింపబడుట సీదేశముయొక్క దురవస్థము. కాని బాల్కనీయ గారి యొక్క కఠిననిర్బంధవిధానమును మనము సంతోషపూర్వకము నంగీకరింపవలయును. నిర్బంధ కాసన ప్రయోగములే దేశీయుల ఐకమత్యము బలపర్చుట కనువై ప్రభుత్వముయొక్క దాడి నెదుర్కొనుటకు తోడ్పడును. ఈ విధముగ జూచిన యెడ మా స్థానాల్గు గారి హయాము చే హిందూదేశమున కమితవ్యము సంభవించెనని ధైర్యవలయును.

"ప్రతాప్" పత్రిక

బ్రిటిషు దేశీయుల ఎన్నికలందు హైందవులకేమియు జోగ్యము లేదు బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు హైందవదేశమంత్రిగా నియమింపబడుటచే హిందూదేశీయులు విచారించవలసరములేదు. పీఠప్రభువుకంటె నీయనచెడ్డవాడు కాజాలడు. బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు మేధావంతుడని మనమొప్పుకొనవలయును. కన్వెన్యేటివ్ ప్రభుత్వమునందు మంత్రియగుటచే హైందవులెక్కువగనే లాభములను ఆపేక్షింపగూడదు.

"కరమ్ పీర్" పత్రిక

హైందవ కార్యదర్శిగారిని గురించి భారతీయులకేమియును చెలియదు. అధిక సమాచారము లాయనవిషయమై చెలిసికొన నవసరముగూడలేదు. భారతదేశమున రాధీనవియొనరునంత కాలమును ఇంగ్లాండులో యేమంత్రివర్తనమునందు రాజ్యభార ముగ్గతమైయున్న నొక్కటియే కార్మిక ప్రభుత్వ మేమేమో లాభము లిందయాకు చేయవలసి అధికముగ దెక్కండ్రుదలచిరి. వారి అధికారమునందు నిర్బంధముల కార్యములు తగ్గలేదు.

"హిందూ" పత్రిక

కాన్వెన్యేటివ్ ప్రభుత్వము హైందవుల ఆశయము లెంత మాత్రమును గౌరవించనని భారతీయు లెల్లరునుదురు. పలయన, జోకుంత్రియేకాని పరిపాలించినను విధానము కాన్వెన్యేటివ్ల మతానుగుణ్యముగ నుండును. కనుక భారతీయులు హైందవ కార్యదర్శిగారి ఆశీసువిషయమున నెక్కువగ శ్రద్ధజూపెదరు. కాని పిలువంతటను లాయడో జార్జిగారి ఉక్కు చట్టవిధానము బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు అనుబంధించెట్టివారి హయామును మరువజాలకుండ చేసెదరని నమ్మవచ్చును.

"జమీందార్" పత్రిక

కాన్వెన్యేటివ్ లు ప్రభుత్వమునకు రాగనె వీరిలోని గడ్డకట్టినవారి పార్టీయొక్క ("Die-Hard" Party) భావమును విశ్రాంభించును జన్మహక్కులను భారతీయులు తీసికొనుటకునుండి నూడచెరకనియెడ స్వరాజ్యశక్తియు అగతహితమైనది. నూతన కాబినెట్ లో మేధావంతులుగలరు వీరిని ఎన్నుకొనుటయందు కాత్ లువినుగారు జూపిన పరిశీలన కత్తికాసుంపదగినది. ఐనప్పటికిని కాబినెట్ లో సభ్యులందరును కాన్వెన్యేటివ్ల పక్షమువారై కనుక భారతీయులు లువ్యభారసవసరములేదు.

"నియంత" పత్రిక

భారతీయులందరును నూతనకాన్వెన్యేటివ్ ప్రభుత్వముయొడ సంతసముజూపవలయును. ప్రస్తుతము వంగరాష్ట్రమునందములలో నున్న నిర్బంధకాసన ప్రయోగము కాన్వెన్యేటివ్ ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరు. భారతదేశమునందలి వివిధ రాజకీయ పక్షముల వారు నయే కాశయ బద్ధులై ప్రభుత్వము నెదుర్కొనుటకు క్షోడియెంతయో దోడ్పడెను. సామ్రాజ్య అధికార నిర్వహణమును నిర్వహించుట యిందులందు చాలపట్టుదల జూపునట్టివాడను నూతన భారతదేశమంత్రి ఎల్లరకును చిరపరిచయులే. కాన్వెన్యేటివ్ల పత్రికలందు వెలువడిన వ్యాఖ్యలనుబట్టి హైందవదేశమును పట్ల నూతన కార్యదర్శి అవలంబింపబోవు పద్ధతులు సువ్యక్తమగుచున్నవి.

"ట్రీబ్యూను" పత్రిక

అమృతసరము దురంతము లసందర్భమున లాల్ బర్మిన్ హెడ్ గారు గావించిన ఉపన్యాసమును లిబరలువార్తాపత్రికలు జ్ఞాపకమునకు చెచ్చుటచే వారిని హైందవ కార్యదర్శిగా నియమించినందులకు భారతీయుల కీనియానకమునందగుల అభిప్రాయములందు మార్పుబుట్టినదాదు. ఈ ప్రభువుగారు విరసించినట్లు అమృతసరమునందు బ్రిటిషువారి రాసర్వీస దౌర్జన్యములను నిరసించినప్పటికిని హైందవ అభినివేశములందును పురోభివృద్ధికిని విముఖులగుటకు అవకాశముగూడగలదు. (ఆ. ప్రె.)

"సన్" పత్రిక

రంగూను, నవంబరు ౪:— దేశీయ భావములందు ప్రమరింపబడుచున్న "సన్" అను బర్మాదేశపత్రిక నూతన కార్యదర్శినియామకము విషయమున నిట్లు వ్రాయుచున్నది: ఇటువంటి సమయమున బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు వంటివానిని కార్యదర్శిగా నియమించుటచే నెవ్వరును నిరాశ జెందరాదు. ఇంగ్లాండు హిందూదేశ సమస్య విషయమున మూలభావము నవలంబించలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఐరిషు స్వాతంత్ర్య ఉద్యమముపట్ల జూపిన ప్రాస్థవృత్తిచే నూతనకార్యదర్శి హిందూదేశ సమస్య విషయమున జూపినచో భారతదేశమువలన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంతమాత్రము బలము కలుగజేయదు. సామ్రాజ్యముయొక్క దుర్బల అంగముగ సీదేశము గన్పించును. (ఆ. ప్రె.)

చికనీరు మహారాజాగారి ఆగమనము

తైము అఫ్ యిండియా విలేఖరి సందర్శరము

బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు

గారిని యిండియా మంత్రిగ నియమించినందులకు సంతసించిరి.

బొంబాయి, నవంబరు ౪:— బాలిసమితి యొక్క ఐదవ సమావేశమునందు పాల్గొనుటకు వాకు పోయిన చికనీరు సంస్థానాధీశ్వరుడు నిన్న బొంబాయిచేరినది. "తైము అఫ్ యిండియా" విలేఖరి సందర్శింపగా వారిట్లు చెప్పిరి:— "కడచిన జాతిసమితియందు మిక్కిలి ప్రాముఖ్యము గాంచిన యంతము ఆ యుధ సమస్య చాల దేశములు మూలనిర్ణయపత్రికను (Protocol) అంగీకరించగనే ఆయాభములను దగ్గింపుట కొక అంతర్జాతీయ సమావేశము గావించబడును. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు అందు పాల్గొనవచ్చును. బర్మిన్ హెడ్ గారిని హైందవ కార్యదర్శిగా నియమించినందులకు సంస్థానాధీశ్వరుడెంత సంతోషపరవశుడయ్యెను. స్వల్పకాలములో యిండియాలోని విషమపరిస్థితులను నూతన ప్రభుత్వము వారెదుర్కొని సదభిప్రాయముతోను సానుభూతితోను సమస్యలను పరిష్కరించు నూతన లీనియ మమునందు మహారాజాగారికి గన్పట్టెను. సుశీలమైన ప్రభుత్వమును తగినబలమునుగల నూతన కాన్వెన్యేటివ్ల ప్రభుత్వము రాజ్య దురంధరత్వము జూపి నిర్దిష్టమైన యేర్పాటు గావించి బ్రిటిషు ఇండియా యొక్క యుద్ధ సంస్థానముల యొక్కయు శాన్తయమైన ఆభినివేశములను తీర్చి ప్రజలయొక్కయు సంస్థానీయులయొక్కయు విశ్వాసమును బడసి భారతీయులు కాశ్వితముగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో వంటియుండుటకును ఉభయదేశములను పరస్పర సహాయము చేసికొనుచు నుండుటకును గలవికాలదృష్టితో బాల్కనీయ ప్రభుత్వమువారు మెలగుదురని నే విశ్వసించుచున్నాను.

మద్రాసు స్టాల్ కాన్ కోర్టులో

1924 వ సం|| స్టూటు నెంబరు 4458

వాదులు:— యం. వి. సుబ్బయ్య శెట్టి ఆడీనన్.

ప్రతివాదులు:— 1. పి. వి. జెయరాం శెట్టి, 2. క్రిష్ణమూర్తి శెట్టి, 3. ఆమిర్ ఆహమ్మదు సాహెబు, 4. కుదూస్ సాహెబు.

పుదుమల్ పేటలో పి. వి. జెయరాం శెట్టి, జె. ఆమిర్ ఆహమ్మదు సాహెబు పేరుతో మైకుపరచిన, 3, 4, ప్రతివాదులయిన ఆమిర్ ఆహమ్మదు సాహెబు, కుదూస్ సాహెబు, వీర్లు జుల్లివాపారముచేయు, సదరు 3, 4, ప్రతివాదులకు తెలియచేయడమేమనగా.

సదరు వాదులు 1922 వ సంవత్సరం జనవరినెల 21 వ తారీకున మద్రాసులో జుల్లివాపరకు సదరు ప్రతివాదులకు విక్రయముచేసిన బాపత్తుకుగాను సదరు వాదులకు సదరు ప్రతివాదులు యిక్కువలసిన బాకీ రూ. యలు 949-0-6 కు సదరు ప్రతివాదులమీద సదరు కోర్టులో దావాచేయించు సదరు నెంబరు 3. వ జడ్జివారిముందుగా 1924 వ సంవత్సరం నవంబరు నెల 20 వ తారీకున విచారణజరుగును గనుక ఆకోజన మీరు హాజరుకావలసినది. హాజరుకానియెడల యెక్కిపార్టీగా విచారణ జరుగునని తెలుసుకోవలయును. నవంబరు నెల ౪ వ తారీకు } ఎ. సూర్యనారాయణయ్య గుడ్డాను 1924 వ సం|| వాదుల వకీలు

ప్రస్తుత విద్యావిధానము మరేమీనమైనదా?

ప్రొఫెసరు రామనాథనుగారి యువన్యాసము

“ప్రస్తుత విద్యావిధానము మరేమీనమైనదా? కాదు” పచ్చప్పకళాశాలయందు ఇదివరకు ప్రొఫెసరుగ పనిచేసి ప్రస్తుతము విరమించి విశ్రాంతిగొనుచున్న రామనాథనుగారు ప్రస్తుత విద్యావిధానమునుగురించి శనివారము సాయంత్రము పై కళాశాలయందు ప్రాశస్త్యప్రహ్వంగా యధ్యక్షుత్వక్రిందనుపన్యసింపుచు పై యభిప్రాయమును తెలిపిరి. “ఆధునిక భారత దేశమందు మతభక్తి తగ్గిపోయినందు భారతీయ యువకులందు మత భక్తియు అందుమనగలుగు సద్గుణములును చాలలో పించుచున్నవనియు నొక ఆరోపణ వ్యాపించుచున్నది. ఈ ఆరోపణ కుపాధ్యాయుల దృష్టిగండి ప్రత్యుత్తర మొసగ నెంచితిని. ప్రస్తుత యువకులలోపములకు యుపాధ్యాయుల లెంతమాత్రమును బాధ్యులు గావాలరు. వినయసంపదో కొన్నిగంటలకాలము మాత్రము విద్యార్థులు పాఠ్యము నివద్యకు వచ్చి పాఠముల జదువుకొని వెడలి పోయెదరు. ఆ కాలదికాలములోనే యుపాధ్యాయుడు, విద్యార్థి నంతను మార్చివేసి క్రొత్తవిద్యార్థిని స్వస్తింపజాలడు. అంతియగాక ఆతడప్పుడు బోధించిన విషయములు, విద్యార్థి వెలుపలకు వెళ్లినతరువాత వెలుపలవాతావరణముచే కలహాస్యములుగ నొనర్చబడ వచ్చును. విద్యార్థియొక్క ప్రవర్తనను నిర్బంధింపటలో పాఠశాలలు వహించుచున్నావలె ఒక ఆంశముమాత్రమే. అందుచే పాఠశాల కర్తకు గుదాని కంటే నధిక ప్రాముఖ్యము నొసరించిన నేడప్పు యువకులలోపములకు విద్యావిధానమును నిందింప వీలులేదు.

“పాఠశాలల యందు మతబోధ నేర్పరచక పోవుట యొకవిషయమగుచుంది. ఇట్టి మతబోధలవన, యువకులందు మైత్రికిబదులు విభేదము లధికమగును. అందరము ఒకటియను భావమును సోదరభావమునే ప్రోత్సహింప వలెనుగాని, వారిలో విభేదము కలుగజేయుట కవకాశమొసగరాదు అట్టిభేదముల పెంపొందించు విద్యా విధానము నుండి భగవంతుడు మనలక్షించుచు గాక. యువకుల లవనములందు, సంకుత భావప్రసారములగు మతబోధనలొనర్చినచో, యువకుల ఆత్మలను నాశనమొనర్చినవారి ముగుడుమే గాని, వారి ఆత్మల నుద్దరించినవారము గావాలము. మతబోధకములగు గొన్ని పాఠశాలలందు మతముపేరటన్ని కార్యము లొనర్చబడుచున్నవో మనము గాంచుచునే యున్నాము.

“ప్రస్తుత విద్యావిధానమును రెండుభాగములుగా విభజింపవచ్చును. 1. రసాయనికాదిశాస్త్రములు. 2. మానవబోధకములగు సారస్వతము, చరిత్ర, వేదాంతములు ఇందు రసాయనికాది శాస్త్రము సత్యాన్వేషకములు అట్టిశాస్త్రజ్ఞులు తమ పరిశోధనల నొనర్చి, సత్యమని గావించినవానినే బోధించుచుండురు. భగవంతుడు లేడనిగాని అట్టి నమ్మకముండరాదనిగాని వారు జెప్పరు. యాత్రీ యొక్కముగ గావించిన విషయమును అంగీకరించుటకు వారలప్పుడును సంసిద్ధులుగనే యుందురు 2. మానవబోధకశాస్త్రములు, వ్యక్తియందు నీతిని, సద్గుణములను పెంపొందింపజేయుటకే ప్రోద్బుద్ధియగుచును. సారస్వత పతనమునకు యువకు భగవద్భక్తి దయాధర్మకౌశలముల గురించియు నీతివర్మలగురించియుతలచుగ నందు బోధింపబడుచుండును. విద్యార్థులకు ఈగుణములు బాగుగ పుట్టు బడుటకుగాను, సారస్వతమునందు పద్యములుగాను చక్కనిగద్యములుగాను బోధింపబడుచుండును. చరిత్రగూడ, ఇట్టినీతిబోధకములగు విషయములతో నిండియున్నది. వేదాంతశాస్త్రమట్టి నీతిప్రవర్తనను నిరంతరము బోధించుచున్నది. ప్రత్యక్షముగా మతబోధ యొనర్చుచున్నను, సారస్వత చారిత్ర వేదాంత విషయముల ద్వారా దైవభక్తి నీతిప్రవర్తనలు బోధింపబడుచునేయున్నవి. ఇవన్నియు నభ్యసించినతరువాత, విద్యార్థి పృథకు పరివర్తనము గలుగుట లేదా వేర్వేరుపాధ్యాయులు ఆలంబించుచున్న ప్రత్యేకసిద్ధాంతములను మతిములను విద్యార్థులకు బోధింపక పోవుచుండవచ్చును. కాని నిజమగు మతముయొక్క భావమును అందరినత్యమును బోధించుచునే యున్నాము.

రోమహరి దీర్ఘ 1-కి రు. 0-8-0

ఈ ధన్యమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు మూలములలో మొదలుగా రాలిపోవును. దీనివలన చర్మములు వెక్కిరిసి, మంటలుపడెను. రోమములు రాలిపోవును. దీనిని నివారించు మోక్ష ముదరాను - 2500 బి. లు.

మూడవవాయిదానూలు పంపినవారి నామములు—నభ్యులు

వరుస నెం.	పంపినవారి పేర్లు	లేఖ	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలుపొడవు	నూలు నెంబరు
1	కామిశేని వెంకటరత్నంగారు	తూ.కృష్ణ	1757	2886	11
2	కొవ్వలి గోపాలరావు	ప.గోదావరి	970	1750	12
3	అత్తం బసవరాజు	"	958	900	17
4	జూలూరి తులకమ్మ	"	1620	2000	24
5	తేటలి సీతారామయ్య	"	1035	2025	48
6	ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు	"	974	1500	8
7	తల్లాప్రగడ నారాయణమూర్తి	"	992	400	10
8	కళాశి ఆమ్యులరామరాజు	"	976	2000	15
9	వేపులపల్లి సత్యనరేంద్ర	"	1027	2150	51
10	కె. శంకరాచార్యులు	"	1025	165	10
11	జల్లేపల్లి కామేశ్వరరావు	గంజాం	293	1868	15
12	గారెరాజమన్నార	"	834	824	16
13	కారుమూరు నుబ్బారావు	"	1864	2000	26
14	ఇవటూరి సన్యాసిరాజు	"	385	2028	15
15	మారాడ పీఠరాజు	"	328	1881	21
16	" జగన్నాథరావు	"	329	1800	18
17	నాభి రామకృష్ణారావు	"	336	1834	20
18	మండపల్లి వీరయ్య	"	1896	1000	11
19	నిమ్మల రామదాసు	"	322	1766	28
20	పోతాప్రగడ లక్ష్మీనరసింహారావు	"	1450	1058	9
21	" వెంకటాచలం	"	1758	3520	34
22	కొల్లా కృష్ణమూర్తి	"	309	1500	11
23	నిమ్మల కృష్ణమూర్తి	"	279	1679	10
24	బులుసు యజ్ఞన్న	"	331	1700	11
25	ఉన్నవ వెంకటబలరామమూర్తి	"	282	2002	11
26	దేవరకొండ సీతారామయ్య	"	280	2300	11
27	బామూరు రామకృష్ణారావు	"	306	4000	10
28	కారుమూరు కామేశ్వరరావు	"	1898	2000	20
29	మల్లాది మూర్త్యనారాయణమూర్తి	"	292	1600	32
30	ఇమ్మిడికెట్టి రామమూర్తి	"	338	2000	22
31	కోరుకొండ జగజ్జననీరావు	"	1759	2100	18
32	డిల్లీ లక్ష్మయ్య	"	274	2000	16
33	బృందావన పాండా	"	275	2000	39
34	పుల్లెల శ్యామసుందరరావు	"	278	2120	38
35	ఉన్నవ రామలింగం	"	332	420	18
36	పెనుమర్తి నరసింహ్యం	"	281	2257	10
37	గోపినాథచౌదరి	"	277	4000	27
38	యాళ్ల జనార్దన	"	283	600	10
39	జనార్దన సాహు	"	284	2000	22
40	తెల్లాల వెంకటప్పన్న	"	287	2000	16
41	శిలీ శ్రీరామమూర్తి	"	342	933	22
42	పూన్నా రామమూర్తి	"	321	2000	10
43	చర్ల నూర్జనారాయణ	ప.గోదావరి	* 1844	800	14
44	తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరి	గుంటూరు	383	2019	22
45	వారణాసి వీరరాఘవస్వామి	"	348	2000	28
46	దైతా నుబ్బారావు	"	345	2500	68
47	చిలుకూరు మూర్త్యప్రకాశరావు	"	368	2056	21
48	రావూరి రంగారావు	"	364	1700	20
49	మార్కెట్ కోశేశ్వరరావు	"	565	2000	10
50	నాగళ్ల ఆమ్యయ్యచౌదరి	"	435	2200	14
51	మునగపాటి చిన్నపామయ్య	"	427	2000	22
52	వడ్డమాడి ముత్తేశ్వరప్రసాదరావు	"	442	2000	26
53	ప్రభల కృష్ణమూర్తి	"	1602	1500	15
54	కవుతా వెంకటచలంతిరావు	"	416	1500	17
55	భాగవతుల వెంకటసుబ్బార్యుల	"	497	2000	17
56	వీరవరపు వెంకటనరసయ్య	"	1414	450	6
57	పాతూరు నుబ్బయ్య	"	1427	1850	27
58	అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు	"	394	2000	38
59	కామరాజుగడ్డ వెంకటనరసింహ్యారావు	"	368	2005	20
60	వారణాసి సత్యనారాయణ	"	350	1000	20
61	గంధం సీతాపతిశర్మ	"	414	2340	13
62	అమ్యులన్న రాఘవయ్య	"	652	1730	15
63	యస్. వెంకట్రావు	ప.గోదావరి	1068	2000	28
64	గుంటూరు యామినీపూర్ణలికమ్మ	మద్రాసు	935	1000	19
65	చెన్నంపల్లె వెంకటరంగాచార్యులు	అనంతపురం	1527	1040	23
66	సంకటి కొండాపెట్టి	"	1528	2520	23
67	పుట్లూరి చినబయ్యపరెడ్డి	"	1548	1200	16
68	కలచవీధి వెంకటరమణాచార్యులు	"	1526	3000	39
69	చీమలవాగుపల్లె నారాయణపెట్టి	"	1547	1200	17
70	బి. పి. భీమప్ప	"	1760	3800	13
71	బి. చిన్నవీరయ్యపరెడ్డి	"	1761	2520	21
72	యస్. సత్యనారాయణరావు	"	1762	820	26
73	వై. పార్థసారథినాయుడు	"	1763	706	14
74	మొవ్వ వీరభద్రరావు	తూ.కృష్ణ	775	2895	45

గంధిమహాత్మని పూజానిధి

10.11.24

యథాశక్తివిధుడు

శంకారం

పంతులుగారికి చేసిన పనులు

50319-12-8

ఇదివరకు

24528-1-8

ఇదివఱకు

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, లంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు

మత్యవసరమని రుజువయ్యెననియు, బర్మెనుపొండ్డు ప్రభువు సువ్యక్తపరచెను. హిందూదేశమునుండి ఇంగ్లండు తనకు గావలసిన ఆహారపదార్థములను, ముడివస్తువులను తీసికొని పోవుచున్నది. బ్రిటీషు వస్తువులు ఖర్చగుటకు హిందూదేశమే ప్రధాన స్థాన మని బర్మెనుపొండ్డు ప్రభువు గుర్తించెను. హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునకు వెన్నెముక వంటిదట అందుచే హిందూదేశమును పోగొట్టుకొనుట బుద్ధిహీనతయగునని, యితడు మందలిం చెను. బర్మెనుపొండ్డు ప్రభువు సత్యమును మరుగులేకుండ ఎరుకపరచినందులకు సంతసింపవచ్చును. కాని పీఠికాసంగతిని గుర్తింపవలెను. హిందూదేశ లాభమునకు గాకున్న మానె, స్వలాభముకొరకయినను ఇంగ్లండు భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరచవలయును. హిందూదేశమును సామ్రాజ్యమునందు నిలుపుకొనవలయుననిన, ఇంగ్లండు కింతకన్ననుచేరుమార్గము లేదు. ప్రజాశయనిరోధమువలనను, తీవ్రనిర్బంధప్రయోగముచేతను, చిరకాలము హిందూదేశమును నిలుపుకొనుటకు సాధ్యపడదని, ప్రాజ్ఞులు గ్రహింపనేర్తురు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పొందినగాని, దేశమునకు తృప్తి గలుగదని, యొకపక్షమువారు వాదించుచున్నారు. అధికారస్థనిర్బంధము లధికమయిన కొలదియు, ఈపక్షమునకు బలమధికమగుచున్నది. ప్రస్తుతదుస్థితియే మరొకంతికాలము ప్రబలుచో, సామ్రాజ్యస్వరాజ్య మసంభవమని ప్రజలు తలంపక మానరు. అట్టితరి, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే గమ్యస్థానమని ఎంచబడును. హిందూదేశము నేటిరున నయినను సామ్రాజ్యమున నిలుపుకొనవలయునని యభిలషించెడి బర్మెనుపొండ్డు ప్రభువు, ప్రజాశయసాఫల్యముచేతనే యియ్యది సాధ్యపడునని గుర్తింపవలెను. సూతన ఇండియామంత్రి యిట్టి యామాత్రము దూరదృష్టి జూపునా? లేక, ప్రాతనిర్బంధమార్గముతోనే తృప్తిజెంది సామ్రాజ్యమున కసర్దుము వాటిల్లు జేయునా?

భాషా ప్రయుక్త విభాగము.

కలనల్ పటుగాలి యభిప్రాయములతో నేకీ
భవించుట సామాన్యముగ దుస్సరము. కాని భాషా
ప్రయుక్త విభాగావశ్యకతను ప్రతిపాదించుచు వీరు
లండను ట్రైముప్పతికకు వ్రాసిన లేఖతో మాత్ర
మేకీభవించెదము. వీరిహితము నాలకించి కన్న
ర్ద్యేటిప్రభుత్వమువారు వెంటనే భాషాప్రయుక్త

రాష్ట్రములను నిర్మించుచో ప్రజాప్రబోధమునకు దారిజూప గలుగుదురు. ప్రస్తుతస్థితిలో భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రనిర్మాణము పనికిరాదను వాదము నంగీకరింపజాలము. కొన్ని యశాశక్త్యము లుండిన నుడుగాక. కలిగెడిమేళ్లు విస్తారముగ నుండును. అధికారవర్గమువారు ఆంధ్రరాష్ట్రమును నిర్మింపక బోయినను, కాంగ్రెసు సభవారు నిర్మించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందు కాంగ్రెసు పనులు చురుకుగ జరిగి యుండుటకు, ప్రత్యేకవిభాగమే కారణ మగుటకు సందియములేదు. తమిళరాష్ట్రముతో గలసియున్న యెడల, ప్రజలలో గలిగిన ప్రబోధము అడవిని గాచిన వెన్నెలచందమున పరిణమించియుండెడిది. చెన్నపురి శాసనసభలో ఆంధ్రుల కెట్టి యశాశక్త్యములు గలవో విచారించవచ్చును. ఆంగ్లము రాని ఆంధ్రసభ్యుల యనుభవమును హితమును నిరర్థకములగుచున్నవి. ప్రజాప్రబోధము మాతృభాష ద్వారాగాని జరుగదు. ప్రస్తుత రాష్ట్రపు ఏర్పాటులు, ఏభాష మాటలాడెడివారి యభివృద్ధిని తోడ్పడుట లేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రమును ముందే నిర్మించి యున్నచో, ఈపాటికి ఆంధ్రులలో నెట్టి వికాసము గలిగెడిదో యూహించుట సులభ స్వాధ్యము. ఇక నయినను రాష్ట్రమును మున్ముందు నిర్మించుట ముఖ్యము. ప్రస్తుతాధికారవర్గచాలనలో వీలు లేకబోయినచో, స్వాధీనభారతవర్షము నందయిననుభాషాప్రయుక్తవిభాగము ప్రథమకార్యమగును. ఉత్కళు లందరును ఏకము గావలయునను ప్రయత్నిముతో ఆంధ్రులు సంపూర్ణ సానుభూతి జూపక మానరు. ఆంధ్రులకును ఉత్కళులకును సరిశాదుప్రాంతముల విషయమై కొంత భేదాభిప్రాయము గలదని ఎల్ల రెరిగినవిషయమే. ఉభయ సంఘములవారు న్యాయగురూతిని ప్రవర్తింపవలయునుగాని, మితిమీరిన కోర్కెల దెలుపుట పాడి గాదు. కాంగ్రెసు సంఘమువారు చేయదలచిన విచారణ నిదివరకేగావించిన బాగుండెడిది. ఉభయ సంఘములకును అనుకూలమగు నిర్ణయము జేయుటకు వీలుండెడిది. సిబిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు జరిపెడి విచారణవలన, విశేషప్రయోజన ముండునని దోచదు. సరిహద్దుల విషయమై స్వల్పవిభేదములుండుట సహజ మయినను, భాషాప్రయుక్తవిభాగము విషయమై దేశమునం దెట్టి భేదాభిప్రాయము లేదనుట తేటతెల్లము. భాషావిభాగము ననుసరించి కాంగ్రెసుపనులు నిరాటంకముగ జరుగుచుండ, పరిపాలనము మాత్రము ఏల జరుగదో తెలియదు.

విదేశవార్తలు

క్రొత్త ప్రభుత్వము

అధినివేశమంత్రి

గృహసమన్వయ పరిష్కారము

లండన్, నవంబరు 7:—బార్న్ ఫీల్డ్ గారు తమ పరిపాలన వర్గమును పూర్తి చేయుచున్నారు.

వచ్చే వారమువరకు ఇతర మంత్రుల నియామకములు చేయ బడవని తెలియుచున్నది. బార్న్ ఫీల్డ్ గారు సేటిసాయంకాలము లండనునండి చెక్ ర్యుక్ గెదురు. ఈ పదేశము ప్రధానామాత్యుడుండు అధికార కార్యాలయము.

ట్రెజరీ (కోశాగారము) పార్లమెంటు కార్య దర్శిగ విరిస్ మాన్సెల్ గారు నియమింపబడిరి. దీనితో ప్రభుత్వనాయకుని యుద్ధోగమును జేర్చిరి.

నెనెల్లీ చాంబర్లెనుగారి కర్తవ్యము

గృహసమన్వయ పరిష్కారము చేయుటకు నెనెల్లీ ఛంబర్లెనుగారు యావచ్చు కీని ధారపాయలుకు మునుపటి యుద్ధోగముకంటె తక్కువ యుద్ధోగమును ఈవారము అంగీకరించిన సర్వోత్తమముగా గారనిరి.

క్రొత్త ప్రభుత్వమున ఇతడు ఆహ్వానమంత్రిగ నియమింపబడెను.

అధినివేశమంత్రి

లండన్, నవంబరు 7:—అధినివేశమంత్రిగ లెఫ్టినెంటు కర్నలు ఆమర్ గారు నియమింపబడిరి.

మగొనాలుగారు

మంచి కర్తవ్యము

లీఫ్ట్, నవంబరు 7:—నేడు, 10, ద్వనింగువీధి నుండి మగొనాలుగారు సెలవు దీసికొనిరి. ఇప్పు డాయన. తమకాలమును విస్తారము సార్వత్రికమున కుపయోగించెదట.

జలాంతర్గాములు డికోనుట

ఇంగ్లీషువానలలో రెండు బ్రిటిషు జలాంతర్గాములు డికోనినవిగాని దెబ్బతనులలేదు.

ప్రాంసులో మూలధనముపై పన్ను

పారిస్, నవం 8:—పెట్టుబడిపై పన్నును విధించుటకు ప్రభుత్వమువారు తమయుద్దేశ్యమును ప్రకటించు టవసరమని యడుగుట కేర్పాటుజేసికొన్న తీర్మానము ప్రస్తుతమాపుచేయబడెను. హరియలుగారు ఇట్లుగోరుటచే జరిగెను. జీవనవ్యయము పెరిగిపోవుచున్నదని గోలచేయుటచే ఇదంతయు బయలుదేరెను. మొదట ఆర్థికపత్రములో వ్యయమును ఆదాయమును పరిపుచ్చనలెననియు కొన్ని వారములలో నాల్గేండ్లుబట్టు ప్రభుత్వమువారి చెడ్డకార్యములను తొలగించుటకు వీలులేదనియు హరియలుగారు రినిరి.

ఇబిన్ సాదుగారి బెదరింపు

అరేబియాలో బ్రిటిషువారి విధానము

న్యాయమిత్తో గూడకొన్నది

లండన్, నవం 8:—హుసేనురాజువలెనమునకు ఆతిడే కారణమని మాంచెట్టరుగార్డయను వాకొనుచున్నది.

ఆమీరాల్ గారు మెక్కాలో లేనపుడే పిల్గ్ గారికి తమ ప్రయత్నములు సాగుటకు వీలుగనుండు ననుచున్నది.

ఇబ్న్ సాదుగారు మెక్కానుండి మరొక పడవవచ్చును. అట్టిసమయమున ఆతడు తీర్థయాత్రికులను తురుష్కాలు హుసేనుగారు చూచినదానికంటె క్రూరుముగ జూడరు. ఆతడు ముసల్మాను ప్రపంచమునకు ప్రతికూలముగ నడచుకొననిచో మాక్రూతనియెడల ఆతడెవలె లేదనుచున్నది.

మన అరేబియావిధానము | చాలవ్యయముతో గూడుకొన్నది. స్పష్టముగ లేదు. గాన ఇకవైన ఈ ప్రదేశమునందు అనవసరముగ సొమ్మునంతను పాడుకొనుచుండ ఇబ్న్ సాదుగారి దాడివలన సేర్పుకొని జాగ్రత్తపడవలె ననుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా నాకావ్యాపారతగవు

మెల్బోర్న్, నవంబరు 8:—ఆస్ట్రేలియా సముద్ర వ్యాపార నాకలతగవు తీవ్రపరిణామమును దాల్చినది తెలియుచున్నది. నరకును పుచ్చుకొనుట లేదు.

డచ్చి వైమానికులు

బర్గాదుకు జేరి. రి బుమైరుకు ఆగకుండ పోయెదరు. ఇరాకులో బ్రిటిషు వైమానికదళమును జూచి ఈర్ష్యపడ జాల నని వీరినేనాని నుడిచెను. అలిపాలో ప్రెంచి అధికారులు వీరిని సత్కరించిరి. భాకరు విమానము బాగున్నది. బర్గాదు నుండి 16 రోజులు పట్టు వూచున్నాగ. వై మా నికులు బుమైరుకు 8 తేదీని నచ్చిరి. ఆసాయంకాలమే బండరిజనుకు పోయిరి

విరిషు ఫ్రీ నేటు

1922 కప్ టెస్టును తిరుగుభాషలో జేరినవారిపై ప్రాసెక్యూషనులను మానితి మని పార్లమెంటులో ప్రకటించిరి.

ప్రెంచి రిపబ్లికనులు

మిల్లరండుగారి ప్రచలనము

పారిస్, నవంబరు 7:—ప్రాంసులో విప్లవము, అరాజకము, ప్రజలను అక్రమముగ ఆవేశపరులగు జేనుకుండగు ఏర్పాటు జేయుటకు రిపబ్లికను సంఘమువా రొక సంఘము నేర్పాటుజేసి ప్రకటనము కావించిరి. మిల్లరండుగారు మరల రాజకీయములందు ప్రవేశించిందులకు అభినందించిరి, సంతసించిరి.

క్రొత్త వైమానికనౌక

నిర్మాణవివరములు

లండన్, నవంబరు 8:—ఈవైమానికనిర్మాణవివరములు ప్రకటింపబడినవి. 6 ఇంజనులుండునట్లు. గంటకు 17 మైళ్ళ వేగ ముండునట్లు.

క్రొత్త పి పి కవుస్తిలరులు

ప్రాతికార్యకమంత్రులు నత్కరింపబడుట

లండన్, నవంబరు 7:—ప్రాతమంత్రులు విలియం గ్రాహం బెన్ న్యూరుగార్లు క్రిపి కవుస్తిలరులుగ నియమింపబడిరి.

నల్లమందును పీల్చుట

గనగసాలపంట

చీనాబిష్కదల

జనీవా, నవంబరు 7:—జనీవానల్లమందుసభ యుప సంఘమునకు పోర్చుగీసు ప్రతినిధి నాహ్వానించిరి. ఆసంఘము నేటి యుదయము సమావేశమైనది. పరిశీతులు గనగసాలపంట విషయమై యభిప్రాయ గాంచుచున్న వనిరి. పికింగులో పరిపాలన సంస్కరణముల నీవిషయమై ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వము వారు చర్చించుచున్నా రని చీనాప్రతినిధి తెలియజేసెను. నల్లమందుపంటను తగ్గించుటకు చర్యను దీసికొనవలెనని చీనా ప్రతినిధి తమప్రభుత్వమునకు కబురంపెను. ప్రస్తుతముందున్న శాసనముల నమలు జరుపవలె ననిరి. ఈకార్యమున తమకు ఇతరులు సహాయముచేసెద రని నమ్ముచున్నార మనిరి.

వెంట్రి ప్రదర్శనము

నకువచ్చిన ప్రేక్షకుల సంఖ్యను మెట్రాపోలిస్ థూ గర్బపు లెక్కవారు తెలుపుచున్నారు.

అల్పరుప్రవాసికులు

అందుకు ఎదలివేయబడిరి. 122 మందిని ఎదలిద మని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఇకముందు మరిల అల్పరు లుండవలసిగానుచున్నాను.

భారతదేశ సానుభూతి

ఇండియా ప్రతినిధి క్యాంబెలుగారు చీనాపట్టుపాను భూతిని జూపుచు మార్గప్రాచ్యదేశమున చీనానల్లమందు ఉత్పత్తి విస్తారముగనుచునని. చీనేకులకుండి నల్లమందు ఎగుమతి నాపుకేయుటకు చీనాకు సాధ్యము గాదా యని యడిగి. రి. తమ దేశములో అల్పరులను సర్వసంలేకున్నను ఈషనిని మాత్రము చేయవచ్చుననిరి. ఈ విషయము నాలోచించుటకు ఫ్లివధి గావలెనని చీనాప్రతినిధి తెలియజేసెను.

జపాను సూచన

చీనాపరిశీతులు వేశములో అనర్థకముగ నుండునల్లమందు ఉత్పత్తిని తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుట కష్టముగ నున్నదనియు మార్గప్రాచ్యదేశములందు ప్రదేశములన్న ప్రభుత్వమువారు నల్లమందును పీల్చుటకు మానునట్లు జేయుచవలెననియు ఈవిధానమును చీనావారు ముందుగ ఒప్పకొనవలెననియు జపానుప్రతినిధి తెలియజేసెను

ఉపసంఘమువారు తమవనిని పూర్తి చేయవలెనని ఆప్రయోజనము. తరువాత సమావేశము మంగళవారము జరుగవచ్చును.

సోమయటు రషియా

వర్తకపరిస్థితులు

బ్రిటిషు సంచారము

లీఫ్ట్, నవం 7—బ్రిటిషు క్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెసు ప్రముఖులు నేడు లండనునండి మాస్కోకు బయలుదేరిరి. కా ర్మిక ప్రభుత్వము అధికారములో నున్న పు డి డి ఏర్పాటు చేయబడెను. ఎన్నికలవలన ఆప్రయోజనము. రషియాలో క్రేడ్ యూనియను ఉద్యమపరిస్థితులను అరయుటకును వర్తకసాంఘిక పరిస్థితులను గమనింపుటకును విరేగుచున్నారు. వీరు ఆరుగురు. ఇందులో ముగ్గురు పూర్వపు కార్మిక పార్లమెంటుసభ్యులుగ నుండిరి. ఇద్దరు ఈ ఎన్నికలలో ఓడిపోయిరి.

కార్మిక పరాజయమునకు కారణ

మెద్వి యని సోవియటు లడుగుచో అంతయు వారి తప్పేయనియుజనీపీపుగారిశిఖయే పరాజయమునకు కారణమని చెప్పెదమనియు పిండేగో ర నెదరట.

కార్మిక ప్రతినిధులు

లండన్, నవంబరు 8:—రషియాకు బయలుదేరిన క్రేడ్ యూనియను ప్రతినిధులు హెర్బర్టు స్మిత్తు బెడ్ టెల్లెలుగార్లు.

విరిషు సరిహద్దుతగవు

విచారణసంఘమువారి కష్టము

లీఫ్ట్, నవంబరు 7:—వ్యాయమార్తి పీనం (అభ్యుత్తుడు), ఓనీలు, ధిగురు గార్లు: విరిషు విచారణసంఘమున నున్న వారు తమవనిని ప్రారంభించిరి. లండనులో విచారించుచున్నారు.

విచారణ సంఘమువారు చేయవలసినవని చాల కష్టముతో గూడుకొన్నది. అట్లగుటలో 9 జిల్లాలున్నవి 164 మైళ్ళ ప్రదేశము గలదు. సరిహద్దు 20 విధముల లైలుమార్లు ములు పోవుచున్నవి. ప్రతినిధులు 8 మైళ్ళ పన్న ఆరు పర్యాయములు సరిహద్దులో పోవుచున్నది. ఉత్తర విర్గండు తక్కిన విర్గండుకు మధ్యనున్న సరిహద్దులను భూగోళ అధికపరిశీతులకు అనుకూలముగ ప్రజల యభిప్రాయము ననుసరించి విచారణ సల్పవలెను. వీటి ననుసరించియే విచారణసంఘము వారు ఏర్పాటుజేసిరి.

ఉత్కల సమేళనము

కటకం, నవంబరు 8:—ఉత్కల దేశమునకు ఒక్కవరిపాలన క్రింద నుంచుటనుగూర్చి విచారించుటకు పిలిపుడప్తు సంఘమువారు గంజాముజిల్లాలో సంచారము చేయుచున్నార ఉత్కల సమేళనమును ప్రోత్సహించుచు ఆయాజిల్లాలలో ఒడ్డుల బహిరంగ సభలు జరుగచున్నవి.

(ఆ. (పె.)

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

భారతదేశపు పెద్దన్న

నవంబరు 9:— పెద్దన్న అని పిలువబడు మహాత్మా గారు మొన్న బొంబాయికి విచ్చేసిరి. దక్షిణాత్యంశ సంగీతమును గూర్చి బహు ఆసక్తితో మరల ఎప్పుడైనా అట్టి సంగీతము నకు పిలువబడునని కోరిక. ఎంతరహస్యముగా బొంబాయి కే తెలిసినను, మహాత్మాను విధులలో పోవునపు డాయన ప్రజల దృష్టి నమితముగా వాకర్లవలెగా పంచుకొంటుంది ప్రజలాయనకు వందన సహజప్రయత్నం నిడిరి. ప్రస్తుతము ఢిల్లీనుండి వచ్చుటచే హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము మేమి ప్రజలకు తెల్పునోయని అందరును బహు ఆసక్తితో వేరువేరుగా ఆయన చెప్పిన అంశములు మహమ్మదాలీగారివలె న్యాయవర్ణనలని చువత్కారముగాక, ఘంటాపథముగ కుండబ్రెట్లు కొట్టి నట్లుగ వెలిబుచ్చిరి. ప్రజలలో వాత్సల్యభావము పురిగొల్పు నితి ముందు భారతదేశ మావంతయు ప్రకరణశుద్ధి ముందుకు నడువజాలవనియు, అందుకు తాము ప్రయత్నించుటలో నభయ మరణమునకైన సందిద్దుమని నుడివరి. ఇంకను బొంబాయిని కొంతకాల ముందునీ తెలియజేసెడిది. ప్రస్తుతపు బెంగాలు ప్రభుత్వచర్యను ప్రతిపాటును ఈయన తీవ్రముగా విమర్శించు చున్నాడు.

పటేలుగారు

మొన్న బెంగాలు ప్రభుత్వచర్య విమర్శించుచు తానే వైస్రాయిగానున్న నిర్బంధములకు పూర్వము ప్రజానాయకుల బిలచి వారి అభిప్రాయములను గొందుననియు, నీటిచర్యలన్ను నెట్టికార్యమును గలుగకపోగా మిదుమిక్కిలి విపరీతమగునట్లు కల్లోలములు జనించుననియు వాస్తవ్యుని. మహాత్మాగారు మాడ ప్రసంగించుచు పాల్గొని ఈనిర్బంధములకా క్రొత్తకావనియు, ముందు తీవ్రనిర్బంధములకు సంసిద్ధులుగా నుండవలయునని తెల్పిరి. ప్రజలలో మాత్ర మి బెంగాలు వ్యవహారము లమిత సంబంధము కల్గించినవి. పటేలుగారు వంగదేశమే దేశీయస్వాతంత్ర్యముచెప్పుటకు నత్తమయినదని తెల్పుచు తమకు వంగదేశీయులయందలి ప్రేమను పూర్తిగా వికసించించి, వారి దేశభక్తి నెంతయు నభివృద్ధించి, అట్టి స్వతంత్రప్రియులు భారతదేశమున నెచ్చటను లేరని తెల్పిరి. నారిమనుగారు, లల్లుభాయిదేశాయి గారు, మహాత్మాగారు, జమ్నాబాయిగారుమాడ ఈసభయందు పాల్గొనిరి. జమ్నాబాయిగారి తీర్మానము చర్యల నిరసించెడి దొకటి ఆమోదించబడెను.

సాజహాను

మెజిస్ట్రేటు చలనచిత్రాల బహునిపుణతతో సాజహాను చరిత్రమును ప్రదర్శించినది. ఆతడెట్లు నిశ్చలప్రేమకు తనదీవితమును ధారవోసి, లోకప్రసిద్ధిమగు కాశ్యపముగా జగత్ప్రసిద్ధి నొందిన కుమారునిర్మించెనో చూపిరి. ప్రజలు వందలకొలది పై ప్రదర్శనమునుజూచి యానందించుచున్నారు. ప్రస్తుతకాలము కథా ప్రదర్శనములను గూర్చి ఇదివరలో వర్ణించియుంటిని: కాని సాజహాను శివాజీ ప్రదర్శన మయినతరువాత బహుపాగ డ్రాగించినది. మహారాష్ట్ర ప్రదర్శనాసంఘపు పూనా ముట్టడిమాడ మంచిపేరొందినది. చరిత్రాంశక ప్రదర్శనములన్న ప్రజలలోగలిగిన యాదృష్ట ప్రశంసనీయును.

స్థానిక స్వపరిపాలనమున చిత్రములు

ఎప్పటియట్లు పెన్నెగారికిని, వైగారికిని విచిత్రవాదము ప్రబలుచుండుట కార్యరేషను చర్యలలో నొక వింతవిషయము. ఇరువురును డిరెక్టును వారుకారు. అదిగాక నారి మనుగారి కర్రపిడివాదము లూరపిజను సభ్యులమనంబుల వికలత కలిగింపకమానవు. ఏడొక్క చర్చవచ్చినను, భారతీయు నెందుకు నియమించేదని నిలువదీయు నారిమనుగా రెంతయు కమిషనరు గారియొక్కయు ఆగ్రహమునకు పాత్రు లైరి.

‘నీవాదన పోలీసుకోర్టులో’ శరణులకు సరిపడునుగాని ఇట్టి సమాజేశమునకుగాదని ఆమె చెప్పగా, నా ఎన్నికదారుల భిక్షాయముల నాటునపుడు తా నెంతమాత్రమును ఇతరుల కోపమును సరకుజేయనని ఆయన దృఢముగబల్కెను. కాని కొన్ని సమయముల సభ్యులకు పటేలుగారే భారతీయులకొరకు పిరుజుపెను తీవ్రవాదము ఖండించిరి:—స్థానిక స్వపరిపాలనము ప్రస్తుతము నీటిపనతిపైనువలసినది. నీటిని విస్తారము చేర్చదగుగొట్టముల ఏర్పాటునకై చేసెడి అప్రాచేహరుమన్నది:—

వర్తకసంఘము రాజకీయరంగమున దిగుట

పూర్వమువలెగా, వర్తకసంఘ రాజకీయ రంగమున దిగినదనుటకు వారు బెంగాలుచర్యలనిరసించుచు పంపినతంతియే తార్కాణము: వర్తకులయందు నాయకులన్న పూర్వము మూడభిప్రాయముగాని, సామాన్యులకు రాజకీయ వ్యవహారములన్న తల నొప్పి: కాని ప్రేమాభ్యున్నత ఆందరకు కొంత రాజకీయపరిస్థితులు బోధపడుననుటకు సంశయముండదు:—దీపావళి గడచిన తరువాత నూతన సంవత్సరము వర్తకులకు మొదలైనట్లునై, నూతనోత్సాహము ప్రబలిన కొంతలోపము తీరును.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ నవంబరునెల 10-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	అహ్మదాబాద్	కొలకత్తె	కర్ణాటక	కర్ణాటక	కర్ణాటక
ముంబై	78.9	71.1	...	13.22	44.96	
అహ్మదాబాద్	82.6	74.0	1.06	14.44	37.09	
కొలకత్తె	84.1	75.8	1.43	15.54	39.09	
కర్ణాటక	81.7	78.0	...	9.75	41.59	
కర్ణాటక	82.8	87.8	...	3.45	26.61	
కర్ణాటక	84.5	63.7	...	2.44	20.51	
కర్ణాటక	86.2	69.2	...	6.51	31.28	
కర్ణాటక	85.8	73.2	...	15.40	37.98	
కర్ణాటక	83.5	75.1	...	14.75	50.74	
కర్ణాటక	83.8	76.0	...	19.69	52.94	
కర్ణాటక	90.8	72.4	...	4.02	39.80	
కర్ణాటక	86.9	71.3	22.29	
కర్ణాటక	90.8	72.3	1.07	6.12	38.18	
కర్ణాటక	88.9	75.7	0.02	18.46	54.98	
కర్ణాటక	84.4	78.9	...	3.56	38.58	
కర్ణాటక	83.6	77.7	...	7.60	37.00	
కర్ణాటక	14.24	28.84	
కర్ణాటక	82.8	78.9	...	11.01	64.51	
కర్ణాటక	87.1	75.5	0.01	13.19	114.51	
కర్ణాటక	92.2	74.7	...	18.61	117.16	
కర్ణాటక	90.0	75.5	...	3.35	125.68	
కర్ణాటక	82.4	68.9	...	2.90	35.37	
కర్ణాటక	76.0	60.4	...	4.49	125.48	
కర్ణాటక	62.4	48.8	0.88	8.88	62.18	

కాకినాడలో 1.43 విశాఖపట్నంలో 1.06 వర్షముపడినది. పగటివేడిమి గోపాలపురంలో 5 $\frac{1}{2}$ మచిలీపట్నంలో 4 విశాఖపట్నంలో 8 తక్కువగా నున్నది. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 3 $\frac{1}{2}$ అధికముగా నున్నది. డక్కనునందు అర్ధత తక్కువగా నున్నది. పగటి వేడిమి కర్నూలు 6 యంతరపాట్ల 3 తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 4 $\frac{1}{2}$ తక్కువ. మదరాసులో పగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ తక్కువ. ఇచ్చట కొద్దిగావ్షము పడుచున్నది గలవు.

ఆర్. ఎన్. సామూరు,

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞు.

రైలుబండ్లు డిక్టోనుట

ప్రయాణీకులకు ప్రమాదము సంభవించలేదు

కలకత్తా, నవంబరు 9:— బెర్రెపురమునకు వచ్చుచున్న ప్రయాణీకులగుల రైలుబండి నిన్న సాయంత్రము 9-30 గంటలకు యింటినిరింగు సరకులబండిని డిక్టో నెను. ప్రయాణీకులకు గాని రైలునడపు సిబ్బందికిగాని ప్రమాదము సంభవించలేదని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

శ్రీ సంస్కృతపాఠశాల

వార్షికోత్సవము

ఆర్యాపురము-రాజమహేంద్రవరము

ఈనగరమున బ్ర. శ్రీ. భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రి గారిచే స్థాపితమై వేదశాస్త్రములకుచేయూర యొసంగుచు నల రారుచున్న శ్రీ సంస్కృత పాఠశాలయొక్క వార్షికోత్సవము అక్టోబరు 30, 31 తారీఖులయందు రాజమహేంద్రవరమున పలుకూరగు మహారాజ శ్రీ శ్రీహక్ మాడభూషి కృష్ణమహార్యులు ఎమ్.ఏ; ఎమ్.ఎల్.ఎ. హెచ్. డి. ఎమ్.ఆర్.వి. ఎస్. గారి యాధిపత్యమున శ్రీకామేశ్వర వేంకటరత్నముగారి సాధారణమున మిక్కిలి జయప్రదముగా గావించబడెను. ఈ సందర్భముననే పాఠశాలయొక్క బహుమానపరిక్షలు గూడ జరుపబడెను. శ్రీ మనసముగారు స్వయముగా పాపిత్యశాలలను బరిక్షించిరి. బ్రహ్మశ్రీ ఆకళ్ల నారాయణమూల ఘనాపాతీ గారు వేదకక్షలను బరిక్షించి పాఠశాలయందు వేదమును గల పునున్న జటావల్లభకొంపెల్ల సుబ్బావధానులుగారు చాలకష్టపడి విద్యార్థులను జక్కగా దయ్యారుచేయుచున్నారని ప్రశంసించి తమ యానందమును వెల్లుబిచ్చిరి. ఆయాకక్షయందు తమ స్థానము నలంకరించిన విద్యార్థుల కీక్రీడివిధముగా జహుమానము లాసంబడెను, వేదకక్షయందు మొదటి బహుమానము తమవర్తి పున్నయ్య అండు బ్రదర్సువారు కొనియిచ్చిన వేదము మూలము 83 పన్నుముటు. దీనిని గురుజాలవాస్తవ్యులు పోలకృష్ణ మూర్తిగారు పడసిరి. ద్వితీయబహుమానము భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిలు వారొసంగిన రామాయణ సంపుటములు. వీనిని సామవేదం శ్రీరామమూర్తిగారు పడసెను. సాహిత్యశాఖయందు మొదటిబహుమానమువీరన అచ్చయ్యఅండు సమ్యవీరోసంగిన సంస్కృతకావ్యములు. దీనిని రామచంద్రపుర వాస్తవ్యులు తేజోమూర్తుల గురునాథముగారుపడసిరి. ద్వితీయబహుమానము మల్లరాశ్రీ గ్రంథి సత్తిరాజుగారి సంగిన ఆంధ్రకావ్యములు. దీనిని ఆర్యాపురవాస్తవ్యుడు మక్కభట్ల సత్యనారాయణ గారు పడసెను. ఆంధ్రసాహిత్యశాఖయందు మొదటిబహుమానము కాశీకృష్ణమూర్తిగారి భాగవతము. దీనిని తేజోమూర్తుల మాధవశర్మగారు పడసెను. ద్వితీయబహుమానము ఆరులకోట నాదినాయుడుగారి రిచ్చిన రామాయణసంపుటములు (భమిడిపాటికామేశ్వరశాస్త్రి గారి సంపూర్ణాంధ్రవాఙ్మయ యంతము) దీనిని చీరులకుండ కుమారయ్యకాంత మనుబాలిక పడసెను.

పాఠశాలయందలి విద్యార్థిధనపథతి చాల తృప్తికరము గనున్నది. ఈపాఠశాలకు కాశ్యపధనమునగట్టి యిచ్చుటకు గొండలువర్తకులు సంకల్పించిరిని తెలియపెచ్చెడిది. పాఠశాలా పోషణమునకై విశేషశ్రద్ధతో బాటుపడుచున్న శ్రీ. భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిలువారు, సామవేదం అమృత రామయ్యగారు, సరిపెల్ల విశ్వేశ్వరప్రసాదరావుగారు మున్నగు సంఘసభ్యులెంతయు బ్రశంసనీయులు. ఈపాఠశాలకొసంగిన విరాళములు సద్వినియోగము లగుననుటకు నందియమేమియులేదు. సంఘసభ్యులొకనుబాటుపడి పాఠశాల నున్నతస్థితికి, దెచ్చి రాజమహేంద్రవరమునకు నాంధ్రదేశమునకు మహాపకార మొనర్చుచు గాకయని కొరచున్నారము.

ప్రేక్షకుడు.

స్వయిను కుటుంబములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

ప్రాసులో అరెస్టులు

ప్ర్యాదినుని నవం10:—ప్రెంచి “లీజర్లు పత్రికకు పెర్సిగ్నాను (ఫ్రాన్సు) నుండి యిట్లు వార్తవచ్చినది. 16 మంది స్వయిను దేశీయులు యిదివరకు అరెస్టు కాబడినవాకై ఎట్టి నేరము రుజువు కాబడకుండుటచే నిన్నను విడుదలకాబడిరి. మరియూరురు అక్రమముగా ఆయుధములుధరించినందుకు కట్టుబాటులందుంచబడిరి. వారిలోనిరువురు తాముపీరియెగారికి ప్రతిపాల కుట్రయందు పాల్గొననున్నామనియు, కానియేసంస్థకు చెందలేదనియు తెలిసిరి. అనుమానింపబడినవారిలో కొందరు సరిపాట్లుదాటుచున్నించిరి. ఇరువురు బాహ్యుజ్ఞునంద రిగాల్వరు లతోను అగాధక ప్రకటనలతోను పట్టుబడిరి. స్పానిస్ దైరక్తరీవాడు సరిపాట్లు ప్రాంతములందు యెక్కు వైస్వయమునుచుటకు నిశ్చయించిరి.

వంగరాష్ట్రమున క్రొత్త నిర్బంధచట్టములు

భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ సభ

ఈ నెల 21-22 తేదీలలో బొంబాయిలో జరుగును

పత్రికాభిప్రాయములు

మాలానా మహమ్మదాలీగారి

ప్రకటనము

స్వరాజ్య బహిష్కరణ పక్షములవారిని ఏకీభవించే యుటకును 1920 లో కాంగ్రెసును విడిచి వారందరను మరల కాంగ్రెసులో చేరుట కవకాశము కల్గించుటకును వంగ రాష్ట్రమున దొరతనమువారు ప్రారంభించిన కఠినవిధానమునకు సోపానములందరను ఏకీభవించి తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసంగుటనుగూర్చి ఆలోచించుటకును మహాత్మాగాంధీ, దేశబంధుదాసు, పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు చేసిన ప్రకటనమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు యీనెల 21 వ తేదీ శనివారమునాడును 22 వ తేదీ ఆదివారమునాడును బొంబాయిలో భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభను జరుపుటకు నేను నిశ్చయించితిని. ఈ నిర్బంధవిధానము స్వరాజ్యపక్షముపైనే ప్రయోగింపబడెననుట నిశ్చయము. భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాగోరెదను. దేశమునందలి వివిధశాసనసంఘములలో సభ్యులుగానున్న ప్రజాప్రతినిధులును, భారతఖిలాఫత్, శిరోమణి గురుద్వారా, హిందూ, మహమ్మదీయ, ఉలేమా, సిక్కు, క్రైస్తవ, మితవాది, జాతీయవాద ఆర్యసేవదేశిక, ఆర్యప్రదేశిక, పాశ్చాత్య, పార్సీసంపాదుతీ, ఆంగ్లోయిండియను, సిక్కుసూదారు, పార్సీరాజకీయ, సంఘముల సభ్యులందరునుగూడ ముఖ్యముగా రాగోరెదను. వీరిందరను తమ సలహా నాశభల తేలువగోరెదను.

పైని వివరింపబడిన పట్టికలో సార భాటు వలన ఏ సంఘముల పేర్లయినను చేరకయున్నచో అశిరులకు క్షమించుచు అన్ని ముఖ్యసంఘముల సభ్యులునుగూడ రాగోరెదను. వాపేర ముందుగా వ్రాసినచో ఆయాసంఘముల ప్రతినిధుల పేర్లు పట్టికలో చేర్చబడును ప్రస్తుతస్థితియందలి ప్రాముఖ్యతను గమనించినవారికి అధికముగ తెలుపుట నవసరము. అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించి తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసగవలెను. రాగోరెదనారు తమ పేరును తెలుపుచు భారతకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి పండిత జనపరలాలు నెహ్రూగారిపేర వెంటనే అలహాబాదుకు వ్రాయవలెను" అని భారతకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు మాలానా మహమ్మదాలీగారు ప్రకటించిరి.

(అ. ప్రె.)

దాసు, నెహ్రూ

మహాత్మాగాంధీగారి ప్రకటనము

పత్రికాభిప్రాయములు

ఈవినింగు న్యాయ బొంబాయి

"గాంధీగారు పూర్తిగా స్వరాజ్యపక్షమునకు లొంగిపోయెను గాన బెల్గాం లో గాంధీగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగనున్న కాంగ్రెసు మహాసభలో గాంధీగారు విశేషగౌరవమును బడయజాలరు" గాంధీగారులొంగిపోయెనని బహిష్కరణవాదులు భావించును. తామెట్లుచెప్పిన నట్లు గాంధీగారునడుమకొని తీరునని స్వరాజ్యపక్షమువారు యన నొక కీలుబొమ్మవలె చూతురు"

బొంబే కానికలు

"నిర్బంధవిధానమువలన కాంగ్రెసులో స్వరాజ్యపక్షమునకు గణన మేర్పడినందులకు వారు సంతసింపవలసినదే. వారికిపుడు కాంగ్రెసు ప్రాప్తులభించినది. ఈ ప్రకటనముతో వాదప్రతివాదములంతరింపవలసినదే. ఇందువలన ప్రభుత్వమునకు తగిన ప్రత్యుత్తరము మరియు మానవ దేశమునందైకపర్యమున కిది మాలాధారముగల నిశ్చయము."

వోయసు ఆఫ్ యిండియా-బొంబాయి

"ఇది ప్రభుత్వచర్యకు తగిన ప్రత్యుత్తరము. ప్రధాన నాయకునిపట్ల మాకు గట్టిసమ్మతము కలదు

స్టేట్సుమన్-కలకత్తా

"అసహాయోద్యమమును ఎదురుట చాల సమంజసము. స్వరాజ్యపక్షమువారిపుడు శాసనసభ్యులకు మార్గము నసలంబించుచున్నట్లున్నది. కాని దాని నికను పరీక్షింపవలెను."

నవ్యోటు, కలకత్తా

"గాంధీగారి ప్రకటనలో క్రొత్తవిషయమేమియును లేదు. దీనివలన జాతీయోద్యమము పూర్తిగా నెనుకబడుట యే ఘటముగాని దొరతనమునకు కొంచెమైన చురుకు పుట్టవలెదు."

అమృతబజారుపత్రిక-కలకత్తా

"కాంగ్రెసుపేరట శాసనసభలో పనిచేయుటకు స్వరాజ్యపక్షమున కధికారియిట్లు సరిగాదు. బహిష్కరణ పక్షమువారి కిది చాల అన్యాయమే అనును."

టైముస్ ఆఫ్ యిండియా

"ఈ ఒడంబడికతో గాంధీగారి ఆధిక్యత పూర్తిగా తొలగినది. గాంధీగారిపతనము స్పష్టమైనది. ఈ ఒడంబడికలోని వాక్యములందు ఘోరస్థితికను సహజమున దాంధ్రిక భోరణియే కనపడుచున్నదిగాని ఎంకయిండియాపత్రికకు సహజమున వ్యతిరేక జాతిక బోధక కనబడుటలేదు."

(అ. ప్రె.)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

భారత శాసనసభలో తీర్మానము

"వంగరాష్ట్ర నిర్బంధచట్టమును (1924 ఆర్డినెన్సు) రద్దు పరచవలెననీ తీర్మానము భారతశాసనసభలో నుపపాదించెదనని పండిత నెహ్రూగారు రిట్యూలరుతో యతేషిరి. ఈ ఉత్తరువును గూర్చి రాజప్రతినిధి శాసనసభవారి అనుమతించియులేదు. మరి ఇట్టి ఉత్తరువును చేయుటకు తగిన ప్రత్యేక ఉద్దేశపరము కలుగలేదు. మామూలుచట్టములతో నే విప్లవోద్యమము నడిగింపవచ్చును. మామూలుచట్టములే నిరపయోగమైనచో యిట్టి కఠినశాసనములు పూర్తిగా నిరపయోగమగును. వీనివలన నీకొముగా దోషులైనవారెన్నిటినిదొరకరు. మరియు సామాన్య పౌరుల న్యాయోత్తరములకు చాల ముప్పుకలుగును. ఉద్యోగులు నిరంకుశులయ్యెదరు గాన దీనిని రద్దుపరచవలెను" అని నెహ్రూగారు తెలిపిరి. 8 వ తేదీని నెహ్రూగారు కలకత్తా నండి అలహాబాదు వెళ్లిరి.

దక్కనునబ-పూనా

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ శాసనము

"వి. సి. గోడ్లగారి అధ్యక్షతక్రింద 7 వ తేదీ సాయంత్రము పూనాలో దక్కనునబవారి సమావేశము జరిగినది. వంగరాష్ట్రమున మరల అరాజకము తలచావుట చాహానికరము. దానినడంబులకు దొరతనమువారు నలంబించు పద్ధతులలో దేశియులు ముఖ్యముగా సహాయముచేసెదరు గాని రాజప్రతినిధి అములలో పెట్టిన ఉత్తరువులు చాల హానికరములు. వానివలన న్యాయముజరుగదని అసభమువలన నందరికిని తెలిసియేయున్నది. కాననిట్టి ఉత్తరువులు నిరుపయోగములు" అను తీర్మాన మసభలో ఆమోదంపబడెను.

కలకత్తా యిండియాసంఘము

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

"అరాజకచర్యలను మీరు ఖండించినందులకు చాలసంతసింపితిని. అట్టిపనులనుచేసినవారిని శిక్షించుటయు అట్టిపనులు జరుగకుండచేయుటయు అవసరమనిగూడ మీ రంగీకరింతురని

నమ్మెదను ఈ ఉత్తరువులు అరాజకము నడంబులకుమాత్రమే ఉద్దేశింపబడినవి గాని మరెందులకును గాదుగానమీరు వానినా తేషింపబడు కారణమునపడదు. దౌర్జన్యములు చేయుటవలన ను చేసెదరని బెదిరింపుటవలనను ప్రభుత్వవిధాన మెన్నటికిని మారదనుట నిశ్చయము." అని రాజప్రతినిధి తెలుపగోరెనని, కార్యదర్శి సంఘమువారికి వ్రాసెను.

నాయకుల ప్రకటన

ఎస్. సత్యమూర్తిగారి టిట్లు వ్రాయుచున్నారు

నాయకుల ప్రకటనయందుగల సూచనల నామోదించుట యందు నాకుగల మనఃపూర్వకానందము చెప్పగోరుచున్నాను. నేనునుగూడ నిర్బంధవిధానముయొక్క ప్రభువులతము కాంగ్రెసులో ఇరుపక్షములుతిరిగి కలిసికొనుటయేఅయినది. ఒడంబడిక యందు ముఖ్యనియమములు: (1) అసహాయోద్యమము జాతీయ కార్యక్రమముగా విరమింపవలెను. అప్పుడు మితవాదులు జప్తి సుపక్షమువారు, స్వతంత్రులు కాంగ్రెసులో చేరుటకు వీలందును. (2) నూలువడుకుటనిబంధనయందు మార్పునకద్దరుధరింపుట యు కాంగ్రెసుసభ్యత్వమున కర్హత్యముగాజేయుటచే బహిష్కరణవాదులందరు ఒడంబడిక నంగీకరింపవచ్చును. (3) స్వరాజ్యపక్షమును కాంగ్రెసులో నొకపక్షముగా నంగీకరించుట.

ప్రభుత్వమువారును వారి అనుచరులును మనవిభేదముల యదనుజూచుకొని యీ దేశములో తమలము నధికముజేసికొన జాలకుండుమని దీనివలన తెలిసికొనగలరు. బహిష్కరణవాదులనుముఖ్యముగా తమిళ నాడు ఆంధ్ర రాష్ట్రముల వారిని స్వరాజ్యపక్షములో చేరవలెననియు చేరజాలకుండినచో వీరియనవోట్ల మాకు సహాయపడుచుండమనియు నేను గోరెదను మదరాసుశాసనసభలో ఎన్నికసభ్యులు ముఖ్యముగా సంయుక్త జాతీయపక్షమువారు స్వరాజ్యపక్షమునందు చేరి మాబల మభివృద్ధిగావించి నిరంకుశాధికారముతో అసామాన్య మగు పోరాటము సాగింపవలెనని గోరెదను. ఈ రాష్ట్రమువారు వేలకొలది వచ్చి స్వరాజ్యపక్షమునందు చేరవలెనని గోరుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్ష ముందునిమిత్తము పనిజేయును.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఎన్నికలు

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినది. మరల దేశ బంధుదాసుగారనే అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనిరి. అనిలాభరణ రాయగారు చెరసాలలో నున్నందున వారి స్థానమున సర్వోపధిరాయగారిని కార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనిరి. దాసు, నెహ్రూ, మహాత్మా గాంధీగారి ప్రకటనమునందలి విధాన మసభలో ఆమోదంపబడెను.

(అ. ప్రె.)

మిట్లు పనివాండ్లకు

ప్రమాదపరిహార ద్రవ్యము

అహమ్మదాబాదు, నవంబరు 9:-పనివాండ్లకు పరిహార ద్రవ్యమొసగు కమిషనరుగారు, ఇచ్చటి గజరాతు స్పిన్నింగు మిల్లులో జరిగిన గొప్ప ప్రమాదమును గూర్చి విచారించుటకై వచ్చిరి. కలెక్టరుగారి కచేరీలో విచారణజరిపి కమిషనరుగారు గుజరాతు జిన్నింగుమిల్లులో ప్రమాదపరిహార ప్రణామల గోల్పోయిన వారి 18 కుటుంబములకు రూ. 10,566 ప్రతిహార ద్రవ్యమొసగిరి. మరియు గారు మరణించినవారి ఆశ్రతులకు రూ. 5000 ఒకంగిరి. గాయములు పడినవారికి రూ. 10 లో ప గా ముట్ట జెక్కిరి. వారిలో 2 వరకు మోపుగా గాయములు పడుటచే తగిన ప్రతిహారము ముట్టలేదని లేబరు యూనియనువారు విన్నవించిరి. నూతన ప్రతిమిల్లునందు మరణించినవారి భార్యకు రూ. 750 యిచ్చిరి. మరణించిన వారి ఆశ్రతులకిచ్చిన ధనము బ్యాంకులో చేసి అవసరమగు రీతిని ఖర్చుపెట్టుకొని దుష్టబంధువుల పాలానర్పకుండునట్లు యేర్పాటుజేయవలసినదని లేబరు యూనియనువారిని కమిషనరుగారు కోరిరి. (అ. ప్రె.)

బర్మాలో తలపన్ను సమూలు

రంగూను, నవంబరు 9:-ప్రభుత్వమువారు దీసికొనిన యేర్పాట్లవలన ప్రజలు తలపన్ను చెల్లించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బర్తాపత్రిక రాజద్రోహవాదము

సంపాదకుని 3800 జరిమానా

రంగూను, 8 నవంబరు:—బర్తాపత్రిక 'పుం తాన్యు' పాదకుడు వట్టాను ప్రాగారిపై రాజద్రోహపు వ్యాసము ప్రచురించినందుకు తేబడిన కేసునందు రంగూను జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారు తేబడు తీర్పు జెప్పిరి. ముద్దాయికి 8 వందల రూపాయలు జరిమానా లేదా 9 నెలలు విడిబైదు విధించిరి. తీర్పులో నిట్లు చెలిసిరి.

ముద్దాయి పదరు వ్యాసమును స్వయముగా వ్రాయక పోయినను తాను బాధ్యత లేదనజాలడు. దానియందేము ప్రభుత్వము వారిపై ద్వేషముపుట్టించుట కాదనియు బర్తాపత్రిక బిటిషువారు పరిపాలన పరిస్థితిగా బరిపాలించుట లేదనియు, దీనివ ఆద్యోగులు సంస్కరణల కనుకలముగా ప్రవర్తించుట లేదనియు ఆవ్యాసమునందు భావింపబడెననియు వాదించెను. కాని ఆయన సమాధానము అంగీకృతము కానేరదు. బిటిషువారు తమపక్షముల మార్పుకొనవలెను. తేకున్నచో దేశమునుండి పదలగొట్టుట ఆవశ్యకమనని ఆవ్యాసమునందు నొక్కొక్కటింప బడెను. ఈవ్యాసము ప్రభుత్వమునందలిని విమర్శించు చున్నదికాని కొంతమంది ఆద్యోగులను మాత్రమే కాదు.

మేజస్ట్రేటుగారు తీర్పుజెప్పుచు ముద్దాయి కొన్ని విచిత్ర సంధ్యములందు సంపాదకుడయ్యెనని బలికెను. నెప్టంబరు 7 వ తేదీన పుం తాను ప్రెసులో సమ్మెజరిగినది. ముద్దాయి ఆపవటి సంపాదకుడు తాను పనిచేసినట్లు మేజస్ట్రేటుగారి వద్ద ప్రకటించి అధికారులకు తెలియ జరిగెను. ముద్దాయి మరొకొందరిని గూడినట్టి ఆతని మరల సంపాదకుడు పదవి స్వీకరించుమని కోరెను. ముద్దాయి మరువాడు కచేరికి వచ్చి నామకా సంపాదకుడైనట్లు ప్రకటించినచో స్వీకరింతునని ఆయన చెలిపెను. మరువాడు జరిగెను. ప్రెసులో సమ్మెజరుగుట వలన పత్రికనడపు వ్యవహారమునందు నిమగ్నడై ముద్దాయి ఆవ్యాసమును ఫిక్చరు వచ్చువరకు జూపియే యాంక్షననుట నిజము కానోపును. దీనినిబట్టియు ముద్దాయి యుద్దపముయమున ఈ జెల్లులో హస్తాదుగా నుండుటబట్టియు ఆతనికి జరిమానా శిక్షయే యుచితముగా నుండును. హాతును ప్రాగారిని జామీనుపై విడుదలచేసి జరిమానా చెల్లించుటకు 28 తేదీవరకు గడువొసంగబడెను. (అ. ప్రె.)

కోహటు పరిస్థితులు

ధర్మసహాయనిధి

లాహోరు, నవంబరు 8:—ఈమధ్య కోహటులో జరిగిన దెబ్బలాలవలన సర్వసంపదలలోల్వయి దారిద్ర్యముననుభవించుచున్నవారికి తిరిగి వ్యాపారములు కొనసాగించుకొనునట్లు సహాయము జేయుటకై ధర్మసహాయనిధి స్థాపించబడెనని సరిహద్దు రాష్ట్రముల కమిషనరుగారు విన్నపమును ప్రకటించిరి. తిరిగి ఇండ్లు కట్టించుకొనటకు దుకాణముల లేవనెత్తికొనుటకు ధరావత్తు మావగలవారికి ప్రభుత్వమున రుబుదము లిచ్చుచున్నాడు. కానివాలమండికి సర్వమును గోల్పోయినవారగుటచే ధరావత్తు జూపుటకు యేమియు లేదు. వారికి సహాయముజేయుటకై అల్లరుకాణములు నిర్మించుకొనుటకు మదుపుసదుపాయముజేయుటకు యానిధి స్థాపించబడినది. ఈనిధిని అన్నిసంఘములందలి బాధితులను వినియోగింపబడును. కోహటుమునిసిపాలిటీలోని ఉపసంఘమువారు సరఫరా జేయుచుండును. (అ. ప్రె.)

అంధసారస్వతపరీక్షలు

1924 సంవత్సరం నవంబరు 10 వ తేదీ పరీక్షా ఫలితములు ప్రకటించబడు నని యిదివరలో దను పత్రికాముఖమున ప్రకటించియుంటిమి. ఇంకను పరీక్షాధికారులయొద్దనే వ్యాసములున్నవి. కార్యస్థానము న కవి యింకనురా లేదు. కనుకతప్పక పరీక్షాఫలితములు 1924 సంవత్సరం డిసెంబరునెల 8 వ తేదీ ప్రకటించబడును.

పి. కే. ముని
కార్యదర్శి.

15 వ అ. భా. హిందీమహాసభ

జేహారాధూనులో సమావేశము

జేహారాధూను, నవంబరు 8:—15 వ అఖిలభారతహిందీ మహాసభ జేహారాధూనులో సమావేశమయినది. 12 గంటలకు జాతీయ హిందీగీతములతో సభ ప్రారంభమైనది. శ్రీమతి పార్వతిభాయిగారు శ్రీమతి హేమంతకుమారి దేవిగారు, మహామహాపద్మావతి గిరిధరశర్మగారు హిందీభాషను సమస్తిభాషగా నేర్పరచు ఆశీర్వాదముగూర్చి దీర్ఘపాఠ్యమును లాసంగిరి.

అహింస సంఘాధ్యక్షుడుగు పండిత నాదేవశాస్త్రిగారు, ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను జ్ఞానదేవత సరస్వతికి జన్మస్థానమును ప్రాచీనగీర్వాణభాషా పుట్టుక స్థలమునగు హిమాలయ పాదభూమికి ఆహ్వానించుచు స్యాగతోపన్యాసము చేసిరి.

బాబూ పురుషోత్తమదాసుగారు మాధవరావు నూప్రి గారిని అధ్యక్షులుగా నుండగోరుచు, ఆయన మహారాష్ట్రదేశీయుడే ఆయనను హిందీగ్రంథకర్తలలో ప్రధానుడుగా గణింపబడునని చెలిపెను. నూప్రిగారు, తాను 95 యేండ్ల క్రిందటనే హిందీభాష భారతభూమికి జాతీయభాష కాగలనని గుర్తించితిని చెలిపెను. అందుచేతనే ఆయన అప్పటినుండియు హిందీ యువయోగములేని రాష్ట్రావాసి అయినను హిందీ భాషకే తనజీవిత మంతిమొనర్చెను.

నాభా మహారాజువారు సభకు వచ్చిరి వారినాహ్వానించుచు టాండ్లకుగారు మహారాజావారి హిందీ భాషాభిమానమును మిక్కిలి కొనియాడిరి. హిందీగ్రంథకర్తలు, పండితులు చాలమంది వచ్చి వేదిక నధిష్టించిరి. వారిలో ముఖ్యులు పండిత జగన్నాథ ప్రసాదు, చతుర్వేది. కలకత్తా, పండిత ద్వారక నాథు చతుర్వేది, బాబు శివప్రసాదన ప్ర, ముకుందలాలు శర్మ, శ్రీమతి తాతూరుదేవి, పండిత బిశంబరదత్త చందోలా, పండిత నిర్దేశశర్మగార్లు.

కార్యదర్శి నిజేదికమును చదువుచు వరూలు తేసిన రిక్తలక్షల రూప్యములలో సగమువంతు మదరాసు రాజధానియందు హిందీ ప్రచారమునకుగాను వినియోగింపబడెనని చెలిపెను. గుమారు 100 తంతివార్తలు సభకు వచ్చినవి. అందు గాంధీగారు నెహ్రూ, మాలవ్యాగార్ల సందేశములుగూడగలవు. కాశీనుండి అంగ్ల అక్రమలతో హిందీభాషను రెండు తంతివార్తలు వచ్చినవి. (అ. ప్రె.)

అమెరికను దేశీయుని

కలకత్తాలో అరెస్టు

కలకత్తా, నవంబరు 8:—కలకత్తా పోలీసువారు నేడు ఒక తెంగాలీయుని గృహమునందు అమెరికను దేశీయుడగు హ్యూజ్ ఎస్సానిజ యనునాతని అరెస్టుజేసిరి. కారణము తెలియదు. ఈతను హంగుజాంగు (చీనా) నుండి కలకత్తావచ్చి స్వతఃకముగు అ. సంయుక్త రాష్ట్రములకు బోవనున్నాడు.

“రక్తశేఖ” నిషేధము

“రక్తశేఖ” యను సాహిత్య ప్రసన్నచాట్లీగారి గ్రంథమునందు రాజద్రోహపు ప్రసంగమున్నదను కారణముచే తెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరి. (అ. ప్రె.)

కొండబద్దలగుం

పది హేనుగురకు గాయములుదగిలెను

కూగ్గోమ్, నవంబరు 9:—మైసూరుగనిలో యెద్దారు ద్వారములో గుమారు 820 ఆడుగులలోతున కొండపగిలెను. ఇద్దరు ఐరోపాజాతివాలో సహితముగ పది హేనుగురు మనుష్యులకు గాయములు దిగిలెను. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు హైకోర్టు

ప్రధాన న్యాయమూర్తి

సినిమాను తెరచిరి

అలహాబాదు, నవంబరు 9:—అలహాబాదులోని కానింగ్ రోడ్డులో మున్ నాలుక కంపెనివాకికొరకు గాంధీ ఆడిటోస్సువారిచే గట్టబడిన సినిమాను అలహాబాదు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు సర్ గ్రీమ్పుడ్డు మియర్స్ గారు నిన్న తెరచిరి. (అ. ప్రె.)

డచ్చి వైమానికులు

ప్రయాణవర్ణనము

ఆమ్ సెర్కుడమునుండి బటేవియాకు

బోవుచున్నారు

కరాచీ, నవంబరు 9:— డచ్చివైమానికులగు జాన్ వాన్ డెర్, హెల్మి. పోయిల్ మేను, వాన్ డెర్ బ్రాక్సు నేటి సాయంత్రము బ్రిస్టోలోను యెగోడ్రోమునందలి దిగిరి. వారిని రాయల్ యెగోడ్రోము అధికారులు సందర్శించిరి. బాప్రావర్త నాగుటకవసరము లేకుండ బాగ్దాదునుంచి బుమైరుచేరిరి. శనివారము నాడు ఉదయం 7 గంటలకు బుమైరులో బయలుదేరి ఆహాదు మూడుగంటలకు బందరుబాను వచ్చి నేటి ఉదయమున పెంబల కడనే కరాచీకి బయనయిరి. విమానము గంటకు సగటున 88 మైళ్లు బోవుచుండెను. ఆక్టోబరు 1 వ తేదీని ఆమ్ సెర్కుడములో బయలుదేరి నాటి సాయంత్రమునకు ప్రేసపట్టణము చేరితిరని నైమానికులు చెల్లిరి. ప్రేసు నుండి బెల్ గ్రేడున కొకమజిలేవేసిరి. ఇచ్చటకు ఆక్టోబరు 3 వ తేదీ నాటికి చేరిరి. ఆనాడే కాక్టాప్టెంటునోపెలు పట్టణమునకు బయలుదేరి పోయిరి. ఫిలిప్పీన్సు పట్టణమునకు వచ్చుచుండగా విమానమునకు దెబ్బదగులుటచే నచ్చుబదిగలసి పచ్చెననియు, పాడుపడిన యంత్రభాగములను మరమ్మత్తు చేయుటకు నవంబరు మొదటి తేదీవరకు బటేవినియు చెల్లెను. ఫిలిప్పీన్సునగరము రెండవ తారీఖున విడిచి అనాటి సాయంత్రమునకు కాక్టాప్టెంటునోపెలు నగరముచేరి మరునటి దినమున అంగోరాపట్టణము బోవుటకు ప్రయాణమైరి. నవంబరు 5 వ తారీఖున అంగోరానుండి అలిప్సానగరమునకు బోయిరి. అలిప్సానుండి బాగ్ దాదునకు 6 వ తారీఖునను, బాగ్ దాదునుండి బుమైరునకు 7వ తారీఖునను, బుమైరునుండి బందరు బానునకు 8వ తారీఖునను వచ్చిరి. ఓనునుసంయుక్త గ్రామమునందలి తప్పదారి పాడుగునను వాతావరణము అనుకూలముగ గలదు. వైమానికులు రాయల్ యెగోడ్రోము అధికారుల అతిథులు. కరాచీనగరమునకేపు ఉదయం 7 గంటలకు విడిచెదరు. ముల్తాను, అంబోలా, ఇలహాబాదు మీదుగా కలకత్తానుబోయెదరు. తూర్పుదేశీయులందలి డచ్చివారి ద్వీపమునందలి బటేవియా నగరము వీరిగమ్యస్థానము. ఆమ్ సెర్కుడమునుండి బటేవియాకు గాలిమీదుగ సరియైన వర్తకపు బాట స్థాపించుటకు సౌకర్యములున్నచో లేవో పరీక్షించుటకు యా వైమానికులు ప్రయాణమును సల్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సర్ ఎడ్వర్డు ఎల్మింగ్టన్ గారి ఆగమనము

కరాచీ, నవంబరు 9:—కుక్రవారమునాటి సాయంత్రము క్వెటానగరమునుండి వైమానికదళ ఉపనేనానియగు సర్ ఎడ్వర్డు ఎల్మింగ్టన్ గారు వచ్చిరి. రాయల్ విమానదళమును బరిక్ష చేయుచున్నారు. రేపు యీశాఖయొక్క సాంకేతిక భాగమును పరీక్ష చేసెదరు. (అ. ప్రె.)

మూడవ ఆరోగ్యవారము

శిశువుల ప్రచర్యము

అభయంకరుగారి శిశువునకు మొదటి బహుమాన మియ్యబడెను

నాగపురము, నవంబరు 8:—నేటిసాయంత్రముతో మూడవ ఆరోగ్యవారము ముగిసెను. దాదాభాయిగారి సతీమణి బహుమానములను బంచిపెట్టెను. సర్ ప్రాంత వైగామగూడ హజైరి. ఆరోగ్యవారములో జరుపబడిన కార్యక్రమములయొక్క స్పష్టముగా నాగపురము మునిసిపలుసంఘాధ్యక్షు డగు భోక్ కారు గారు చెల్లిరి. 2250 గృహములు చక్కగ పరిశుభ్రముగావించబడెను. 80,000 జూలు ప్రదర్శనమునకు హాజరైరి. ఈ సంఖ్యలో 12750 స్త్రీలుగలరు. శిశువుల ప్రచర్యము జాలమందిని నాకర్షించెను. 880 శిశువులు పోటీకి దీసికొనిరాబడిరి. శిశువులకు 27 బహుమతు లియబడినవి. అభయంకరుగారి శిశువునకు మొదటి బహుమానమియ్యబడెను. ఆరోగ్యము విషయమై విద్యార్థులచే వ్రాయబడిన వ్యాసములకు 21 బహుమానము లియబడెను. చరిత్యరము, శుభవ్యాధి, స్త్రీ, మొదలగువానిని గురించి తొమ్మిది ఉపవ్యాసములు వింతలాంతరు (magic lantern) సహాయముతో చిత్రపటములను జూపుచు నీయబడెను. ప్రభావాహుళ్యముయొక్క శిష్ట చాల సంతృప్తిరముగ నున్నది. (అ. ప్రె.)

గోదావరి కృష్ణా డెల్టాలు

[సునర్ల శ్రీరామస్వామింగారు]

ఆంధ్రరాష్ట్రమునంతటను తమ జలప్రవాహముచే సంపూర్ణ ఫలవంతము చేయుగల గోదావరి కృష్ణానదులను జూచి గర్వింపబడి యాంధ్రుడుండిడు. గంగా బ్రహ్మపుత్రులు వంగదేశము నఖండ ఫలవంతము చేసినట్లుచే (శిక్ష కోట్లముక. యిండియాలోపండు విరిమాగాణిలో సగమునకు మించినది) గోదావరికృష్ణలు ఆంధ్రావనిని వజ్రభూమిగా చేయుగలవు. భవిష్యత్తులో యీనదుల నుండి లభింపగల విద్యుద్యమములు యంటుండనిచ్చి ప్రస్తుతము విటియుదాకముచే సాగునున్న భూప్రదేశవిషయమును ప్రస్తావించెదము. రెండును పెద్దయనపడులు కల్గిన గొప్పప్రవాహములు. గోదావరికింద రిక్తి లక్షలయకరముల పుంజభూమికలదు. కృష్ణ డెల్టాలో 12 క్తి లక్షల యకరములు మాగాణియై యున్నది. ఇందుముఖ్యవిచిత్ర మేమన రెండునదుల డెల్టాలును కలసి యొక నైవి. కృష్ణ నీటిమట్టులు (level) గోదావరికన్న ఎత్తైనది. కృష్ణ నీరు దారుణము. గోదావరియుదాకము శీతపైతృము. కృష్ణనీరు పారు డెల్టాభూమిలో యడుగుభాగము నూనెగడ్డగా నున్నది. గోదావరి ఆయకట్టుచేల క్రిందప్రదేశమంతటాను యిసుకతెర కలదు. కృష్ణ ఆయకట్టు కారునేల. గోదావరి డెల్టాతీతభూమి. గోదావరి ప్రాంతములో కొబ్బరి, పోక, చెరకు, నిమ్మ మున్నగు ఫలకృష్ణజాతులు విశేషముగ పెరుగును. కృష్ణప్రదేశ మట్టి అవకాశముతో ఆశీర్వాదింపబడలేదు. గుడివాడ, యర్లగడ్డ, వడ్లపూడి, తెనాలి గ్రామముల నుదాహరణముగ నిచ్చుచు కృష్ణామండలములో అన్ని ఫలకృష్ణములు పెరుగునని వాదించరాదు. ఆ గ్రామములకు ప్రత్యేకావకాశము (యిసుకతెర) కలదుగాన ఆ చోటులయందు సమస్తకృష్ణములు వర్షింపును. విగతప్రాంతములో లోటులపెంపకము లాభములేనది.

వంగరాష్ట్రమువలె కావేరి డెల్టా సహజమైనది. మన ప్రాంతము ను పాంచాల దేశ కృష్ణాభానముతో జోల్పవచ్చును. ఈ గోదావరి కృష్ణ డెల్టా సరఫరా ప్రవాహములు కృత్రిమము (మానుషకృతము) లైనవి. కావేరినదికాఖలుండియే సరాసరిగా పాలుములకు నీరుపారును. గోదావరి కృష్ణ కాల్యలకు లాకులుకట్టి పారుదల భూమికి నీటిమట్టులు ఎత్తుచేయుచుండవలెను. డెల్టా ప్రారంభమునుండి ఆఖరున సమద్రమువరకు కావేరిమైదానము మైలు 1 కి మాడు అడుగులమట్టును దిగుచుండును. గోదావరి కృష్ణ లకు మైలు 1 కి ఒక యడుగు దిగుటచేతనే లాకుల (మట్టుము కొరకు) యవశ్యకత కలిగినది.

కృత్రిమ నీటిసరఫరా విధానములో మరియొక ప్రమాదమున్నది. ప్రకృతియొక్క స్వభావముచే వరదకాలములో ప్రతినాలు ఏర్పడు ఒండ్రు బురద పారవలసిన అసలు మైదానములో యిండుబలము (సత్తవ) ను ఏ మాత్రము పోగొట్టుకుండ ఆ సరఫరామిని మరమ్మతు చేయుచుండును— ఇట్టి అవకాశము కావేరి డెల్టాకు కలదు. ఇట్టి సహజమరమ్మతు గోదావరి కృష్ణమండలములో శూన్యము. రయితు అసలు మైదానభూమిసత్తవ నిలుపుకొనవలయునన్నచో గోదావరి కృష్ణ వ్యవసాయదారులు ప్రత్యేకముగ మరమ్మతు చేసికొనవలెను. తూములవలనన దాములవలనన కాలవ మెల్లగా పారుట వలనను చాల ఒండ్రు ఎచ్చటిదచ్చట నిలబడి పాలమునకు కలిక నీరుమాత్రము ప్రవహించును. కావేరిమండలములో నదినండ్లియు నదీకాఖలుండియు నీటి ప్రవాహము సరాసరి భూముల కెక్కును. అందుచే ఒండ్రుపారయే ఆ పాలములకు సహజ మరమ్మత్తు అయినది. వంగ కావేరి ప్రాంతము లందుచేతనే ఎన్నివేల సంవత్సరములు గడచినను అసలు భూమిబలము షీడింపదు. గోదావరి కృష్ణ డెల్టానేలను మరమ్మతు చేయనిచో సత్తవ తగ్గిపోవుచుండును.

అనకట్టపై గోదావరి కృష్ణనదులకు లంకలు (దిబ్బలు) పెరుగుట గమనింపదగినది. ప్రభుత్వమువారిందునుగురించి కాలయాపన చేయుచున్నారు. శ్రీధ్రముగ శ్రేణిపాంపవలసిన ఆవశ్యకత కలదు. ఆనకట్టకు మధ్య గానీరు నిరాటంకముగ పోవునట్లు పెద్ద సారంగము ఏర్పాటుచేసెదరా! వరదలకాలములో చప్పు యీ సారంగము మూయుబడియుండునని తోచెడిని. ఆసారంగములోగుండ దిబ్బలు కరిగిపోవునట. సారంగమువలన (Under Sews) అసలు కట్టడమునకు భంగము కలుగకుండ నిదానించవలసి యున్నది. రెండునదుల అనకట్టలకు మూడుగులతులపులు (Shutters)

కలవు. ఎత్తుమట్టునుపైనున్న కృష్ణానదియొక్క అనకట్టభిన్న ద్వికై రి అడుగు తలుపులను ఆరడుగులవిగ మార్చబోవుచున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టునకు కాలపారగమమున్నను ఏర్పాటు ఫలించునని నమ్ముచున్నను. ఈనిర్మాణము సిద్ధించుచో దేవకోట సీమ మాగాణి, దీపసీమకు అక్విడక్టుమీదుగ నీటిసరఫరా మున్నగు ముఖ్యమైన ఏర్పాటులు లభించును. శ్రీయంత హర్యా వెంకట రెడ్డినాయుడుగారు కాసనపల్లిలో గోదావరి అనకట్టపైన గూడ ఆరడుగుల మట్టులు నిర్మించకూడదా యని ప్రశ్నించిరి, గాని అటులచేయుటచే అసలు అనకట్టకే మోసమువచ్చును. కృష్ణ అనకట్ట రెండుకొండలమధ్య కట్టబడుటచేతను, చిన్నకొటచేతను ఆరడుగుల తలుపు లుంచినను నష్టముకలుగదు. గోదావరి అనకట్టను నాలుగై చాలసాదవు కల్గియుండుటచేతను, మట్టిలంకల నానిచికట్టుటచేతను తలుపులెత్తిచేయుట ప్రమాదము. అది యునుంగాక పోలవరంకోరంగి బలండులును మరికొంచును సముద్రము ప్రధామితప్ర గోదావరి అనకట్టభిన్నద్వి విశేషముగ బ్రిటిషు ప్రాంతమునలేదు. ఇక పంటకాలువలు, మురుగుకాలువలు, డాములు, తూరలు విషయమై రానున్న యిరిగేషను విల్లు ఎంతవరకు ఉపయోగకరమో చూడవలసి యున్నది.

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రీ)

కాకినాడ, నవంబరు 9:— నిన్న మధ్యాహ్నమునను నేటియుదయమునను కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహకవర్గము సమావేశమయ్యెను. సంఘాధ్యక్షుడైన శ్రీయంత బులుకు సాంబమూర్తిగారు సభాధ్యక్షుడుగ నుండెను. సదరు వర్గమువారు చేసిన తీర్మానములలో కొన్ని యీక్రింద తెలియజేయుచున్నాము.

సంఘముయొక్క ఆర్బిబిరు సెలెక్టుల నంగీకరించడమైనది.

శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘమునకు వర్గములు ఏగైరాకురు 10 లును శ్రీ విద్యార్థిని సమాజమునకు హిందీకాపాధ్యాయునకు రు 10 లును మొత్తము సెల 1 కి రు 20 ల చొప్పున మంజూరు చేయడమైనది. ఇదివరలో యిచ్చిన మొత్తములు యీరేటుననే మంజూరు చేయడమైనది.

అవసరమైనచోట సెల్లను యేకులను నడికి నూనె యెచ్చు నిమిత్తము యేకులను సప్లయి చేయుటకు కార్యదర్శికి అధికార మియ్యడమైనది.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము వారు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి బదులుగా యిచ్చిన రు 700 లు మింజామలే గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు ఖాదీ భాండాలు వారికి యీసంఘమువారు యిచ్చిన బట్టలకొమ్మరు రు 317-1-6 పోగా మిగతా రు 382-14-1 న్న యింకను యివ్వవలసి యున్నది. కావున ఆ సొమ్మును గోదావరి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము యిచ్చుటకు కోరబడుచున్నారు.

గుమ్మడివల రామచంద్ర రావు కరియు త్రవము చదునడమైనది. సెల 1 కి 2,000 గజములమూలను తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘమునకు కానుకగా నడికి యిచ్చువారలకు 12 ఏకులరాటుము అందుతో ఇతడు నిమిత్తము 2000 గజములకు కావలసిన డోనులను యిచ్చుటకును తీర్మానించడమైనది.

శ్రీయంత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారి కార్యదర్శి రాజీనామాను అంగీకరించి శ్రీగరిమెళ్ల సత్యవీరభద్రరావుగారి ఆస్థానమునకు నియమించడమైనది. సాధారణసంఘ సమావేశమువరకు యీకారీ భర్తీచేయబడెను.

శ్రీమొసలకంటి తిరుమలాపుగారి తా. కాం. సం. సభ్యత్వపు రాజీనామా అంగీకరించడమైనది. శ్రీరామచంద్రుని వెంకటప్పగారి ప్రచారకత్వపు రాజీనామా అంగీకరించడమైనది.

అధ్యక్షులకు శ్రీయంత బులుకు సాంబమూర్తిగారిని కోకాధిపతి గాగూడ నెన్నుకొనడమైనది.

కలరా మూత్రాలు

దిబ్బి 1-కి 12 మూత్రాలు మొత్తము 0.5-0. గలరా వ్యాధివలెనే ఒకవిధమైన అంటుజ్వరము. కలరా తగ్గిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. అమ్మకొంజనం దిబ్బి, మదరాసు బొంబాయి.

ఆంధ్రోత్కల సమస్య

(దుర్గమహంత్రి! అదినారాయణగారు— సోంపేట)

ఉత్కల లుత్కలకులతో గలియుటనుంచి. మందమండి తప్పిపోయిన గొట్టెలను వెలికితెమ్మని క్రీస్తుభగవానుడు దొడ్డించెను. ఉత్కలకులకు ఒరిస్సా ప్రాచీన నివాసస్థానము. ఒరిస్సాదేశమునుండి చిరకాలముక్రిందట వీడిపోయి వివిధమండలములలోనున్న యుత్కలకుల మరల నేకీకృతముగలుగు 3 పురోభివృద్ధి కెంతయు మంచివార్తము. శాశ్వతముబట్టి రాష్ట్రపునర్నిర్మాణముజరుగవలయునని భారతీయులు మొనటినుండియు గోరినదే. పార్లమెంటుసభలో భారతీయుల పురోభివృద్ధి కడ్డవగు అనుండిన కల్లులు ఏట్లుగాను భాషీయరాష్ట్రముల నేర్పరపకూడదా? యిది ప్రశ్నించినంతమాత్రమున భారతీయుల కృతజ్ఞతలకు పాత్రులైరి.

ఇటీవల భారతప్రభుత్వము గంజాం విశాఖపట్టణ ముండులములందు యుత్కలకుల ఒరిస్సాలో గలియుటకు దృఢ సంకల్పమున్నదేమో విచారించవలయునని ఫిలప్పు-డఫ్ కమిషన్ ఒకటియేర్పరచిరి. ఈయందేశమును గనుగొనుటకై విచారణ సలుపుటచే ఫిలిప్పు-డఫ్ కమిషన్ వారి బాధ్యతకాన ఆంధ్రోత్కల ప్రదేశములయొక్క సరిహద్దులను నిర్ణయించుటకు గారు ఉత్కలీయు లీయుదేశములు వెలిబుచ్చుటకుమారుగ ఇప్పుడు ఉత్కల ప్రదేశనిర్ణయములను గాంచిమట కెట్టియవసరమో తెలియజేయుచున్నది. గంజాంమండలముందు శ్రీకాకుట్టె నర్సన్నపేట తాలూకాకులకప్ప మిగిలిన దంతయు ఉత్కల ప్రదేశమే యనియు, కొందరు ఇచ్చాపురమువద్దనున్న బాహుదానదియే సరిహద్దునియు వివిధగతుల తీర్మానములపై తీర్మానముల గురిపించుచున్నారు. ఉత్కలకులచర్యను గాంచి గంజాంమండల మందలి యాంధ్రు లులికిపడుచున్నారు. ఆంధ్రోత్కల ప్రదేశములయొక్క సరిహద్దులను నిర్ణయించుటలో ప్రస్తుతము ఫిలిప్పు-డఫ్ కమిషన్ వారి రెట్టితోకృత్యమును కలిగించుకొననని ప్రభుత్వపు ప్రకటనజూచియైననుమీరు మిన్నకుండకుండుట మిగులశోచనీయము. సాధకబాధకములను బట్టియు జనాభాను బట్టియు ఆంధ్రోత్కల ప్రదేశములసర్వయును బాధ్యతగల నాయకులచే జరుగవలయును. అటులజరుగనినది ఉభయపక్షములమధ్యను యీసమస్యపట్ల సమాధానము కుదురనేరదు. ఇప్పుట్ల సరిహద్దుల నెమరు నిల్పేయిచినను అది వృధాప్రయాసమే. యిగును గాని ఫలితమునకు రానేరదు. ముందునకెప్పుడో రాజీపై గుదురవలసినసమస్య విషయమై ఆంధ్రు లిప్పట్లు అమర్తా జెందవలసిన యవసరములేదనియు ఉత్కలకులు ఒరిస్సాలో గలియుటనుగూర్చియే తమ నిశ్చితాభిప్రాయములను దెలుప వలయు ననియు కొఱగాని కోర్కెలకును తలపని తలంపులకును బోవలదని మనవి చేయుచున్నాను.

ఆర్యశిశుమహాసభ

డిశంబరు 6,7,8 తేదీలలో గుంటూరులో జరుగుచు సన్మానసంఘమువారు ఆర్యశిశుని ఎన్నికను యీసెల 15 వ తేదీని స్థిరపరచెదను గాన చెన్నపురి, హైదరాబాదు, మైసూరు రాష్ట్రములలోని ఆర్యశిశువులు ఆర్యశిశువు తగిన వారిపేరులను నూచింపగోరెదము. దక్షిణ, ఉత్తర, పచ్చిమోతర సర్కిలు సంఘములవారు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని వారి పేరులను తెలుపగోరెదము. ప్రతిగ్రామమునను పట్టణమునను చాలమంది ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనవలెను. ప్రతినిధులకుమాత్రమే ఓటింగుఅధికార ముండును.

ఏలూరు మృగనిసిగలు ఎన్నికల దానాలు

అప్పుడప్పుడు వ్రాయుచుండు నొకవిలేఖరి ఏలూరు నుండి యిట్లు తెలిసిచ్చుచున్నాడు. చెయిర్లకు వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారును కాన్సిలరు వెంకటరావుగారు 10 ఏకార్కులవార్డుకు రెండున్నాళ్లములకును యెన్నుకొనబడిరి. 1923 అసలు ఎన్నికలవార్డులు 15 మాసముల క్రిందవేసినవారికి 30 వాయిదాలయ్యెను. క్రిందటి 4 వాయిదాలతో తేలుననుకొంటిమి. సభ జడ్జిగాను దీర్ఘవిచారణజేసిరి. వాయిదా మరల చేపడిసి వేసిరి. చెయిర్లకు వెంకట్రామయ్యగారి క్రిమినల్ అప్పీల్లు కృష్ణజిల్లాజడ్జిగారివద్ద వచ్చే శనివారము విచారించబడును.

మూడవ వాయిదానూలు పంపినవారి నామములు—సభ్యులు

సం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	నూలుపాడపు	నూలు నెంబరు
75	బివి సాంబమూర్తి	"	746	624	47
76	కాశీ రామరాస్త్రి	"	691	1734	19
77	గొల్లపూడి నూర్జుమ్లా ప్రకాశరావు	"	715	1540	20
78	చింతకుంట సుబ్బారావు	కడప	1618	900	19
79	ఘడియారం చింతలరెడ్డి	"	1708	2133	68
80	గోపాలం నరదాసు	"	1634	8072	19
81	నర్సరెడ్డి శివారెడ్డి	"	1764	2000	18
82	నర్సరెడ్డి సంగిరెడ్డికుమారుడు సంగిరెడ్డి	"	1765	2000	16
83	పాపగిరి పాపరాజు	"	1766	2023	23
84	చెన్నూరు నాగిరెడ్డి	"	* 1767	801	* 19
85	చోడేశ్వరి రామలింగచౌదరి	గోదావరి	65	2000	21
86	తటవర్తి వెంకట్రావు	"	57	1800	15
87	నమిదూరి వెంకట్రావు	"	105	2100	47
88	రవూరి మల్లయ్య	"	87	2000	18
89	వాడేటి నరసింహం	"	170	2000	18
90	వెదుళ్లపల్లి సత్యనారాయణ	"	98	2000	21
91	కళా వెంకట్రావు	"	89	2000	59
92	చెన్నా వీరరాజు	"	85	2000	18
93	మహేంద్ర కామేశ్వరరావు	"	110	2004	17
94	జొన్నలగడ్డ వల్లభరాజు	"	88	2000	26
95	కూచిమంచి లక్ష్మీనరసింహం	"	104	2000	9
96	నూకల వెంకటరత్నం	"	94	2000	48
97	సింహాద్రిపాటి నారాయణ	"	1728	2000	7
98	గోపేటి వెంకటసుబ్బారావు	"	1721	2000	14
99	చేలకల గంగయ్య	"	1727	600	14
100	నేడిమూరి సీతారామయ్య	"	1728	2000	6
101	యర్రమిల్లి లక్ష్మీనారాయణ	"	1725	2000	14
102	గోపేటి వెంకటచలం	"	100	1050	14
103	కేశావగడ్డ నూర్జుమ్లా నారాయణ	"	109	8750	38
104	ద్రోణరాజు చినకామేశ్వరరావు	"	21	882	13
105	ముంజులూరి అప్పలనరసింహం	"	183	2400	17
106	మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య	"	40	696	12
107	సామవేదం కృష్ణమూర్తి	"	106	1200	11
108	నామ్మ బాపన్న	"	197	2000	11
109	మల్లెపూడి బుచ్చివెంకట్రావు	"	67	2250	38
110	జయంతి గురుమూర్తిశాస్త్రి	"	182	2024	19
111	గరిమెళ్ల నూర్జుమ్లా నారాయణమూర్తి	"	1698	2150	19
112	దేశిరాజు సత్యనారాయణం	"	172	2000	80
113	మల్లాది రామమూర్తి శాస్త్రి	"	180	2000	38
114	దేశిరాజు నరసింహం	"	193	2100	14
115	పాన్నాడ నూర్జుమ్లా	"	168	2000	16
116	దేవులపల్లి నూర్జుమ్లా నారాయణమూర్తి	"	1705	2800	19
117	వాడేటి సోమకేశ్వరరావు	"	1112	2000	6
118	కూచిమంచి గవ్వరాజు	"	101	1400	24
119	శంకరమంచి సుబ్బారావు	"	146	1000	18
120	ఇవలూరి వీరభద్రరావు	"	84	1240	23
121	ఉపద్రవ అప్పలనరసింహం	"	1768	4000	11
122	వింజమూరి వేరేశాస్త్రి	"	1769	2000	40
123	మంతులూరి కృష్ణంరాజు	"	1770	2000	19
124	జిల్లేళ్ల వెంకటకృష్ణారావు	"	1771	2000	8
125	గోపల సోమన్న	"	1772	2000	29
126	వక్కలంక శ్రీరాజు	"	1773	1200	11
127	పెండ్యాల సోమరాజులు	"	1774	2250	50
128	కొమ్మల వెంకట్రాజు	"	1775	2000	66
129	కాశిపాణి నూర్జుమ్లా నారాయణ	"	1776	2000	18
130	భృంగమళ్ల గోపాలకృష్ణయ్య	గుంటూరు	441	2000	16
131	గరిమెళ్ల నరసింహయ్యమూర్తి	గోదావరి	107	* 1600	* 18
132	నందూరి అయ్యతారామయ్య	"	1692	400	25
133	మొసలికంటి తిరుగులరావు	"	228	2000	13
134	బులుసు సాంబమూర్తి	"	225	2670	15
135	బాలాంత్రపు శేషయ్య	"	1691	1600	22
136	రామచంద్రుని వెంకటప్ప	"	252	2000	15
137	కోటమర్తి చిన్నకృష్ణపతిశర్మ	"	236	1400	16
138	గరిమెళ్ల సత్యనారాయణరావు	"	246	2000	17
139	శ్రీపాణి జగన్నాథం	"	247	2000	21
140	అంకరాజు శంకరరావు	"	51	2000	22
141	మంజుపాక రంగయ్య	"	227	2000	21
142	వేమగంటి పాపయ్య	"	1609	2000	28
143	మాడపూడి మాడమ్మ	"	1667	2150	16
144	మాచిరెడ్డి పుత్రసత్యంశర్మ	"	258	2020	9
145	కొండపూడి సుబ్బం	"	250	3900	9
146	పెద్దా వెంకటసుబ్బారావు	"	243	2050	12
147	కంభంపాటి లక్ష్మీనరసింహసోమయాజులు	"	257	2000	17
148	వేలకంటి వేణుమాధవశాస్త్రి	"	225	2000	12

పోటీపరీక్షలు

సారస్వతనికేతనము, వేటపాలెం

శ్రీ వేటపాలెం సారస్వతనికేతనముయొక్క యాజమాన్యమున వేటపాలెం జూనియర్ కళాశాలలో 1924 సంవత్సరము నవంబరు మాసములో జరుపబడును. గుంటూరు జిల్లాలోని అన్ని కళాశాల పాఠశాలలలో విద్యనభ్యసించు శ్రీమంత్రుల విద్యార్థులెల్లరు పోటీపరీక్షలు వచ్చును. 4, 5, 6 ఫారములలో చదువువారు ప్రథమతరగతి (Senior Section) కన్నీ, 1, 2, 3 ఫారములలో చదువువారు ద్వితీయతరగతి (Junior Section) కన్నీ పోటీపరీక్షలు వచ్చును. ప్రథమతరగతికి 2/నూ, ద్వితీయతరగతికి 1/నూ దరఖాస్తుము చెల్లింపవలయును. దరఖాస్తువారు విద్యార్థిని యిది ఆయాపాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులనిరూపణ సంతకముతోను, రుసుముతోను, దరఖాస్తులు ది 15-11-24 లేదా గాని, అంతకుముందుగాని కార్యాలయము చేరవలెను. ఒకే యూరనుండి ఏతరగతియిననుపరే పదిహేని తరగతి దరఖాస్తు వారు లున్నచో ఆయనరే పరీక్షఫలముగా నిర్ణయింపబడును. లేనిచో అనుకూలముగ తరగతిని నిర్ణయించి పరీక్ష కాము, లేదీ, ఫలము ప్రకటింపబడును. ప్రథమతరగతిలో అందరికన్న నెక్కువగుణములు సమపాదించినవారి కొక బంగారుపతకమును, రెండవవారికొక వెండిపతకమును, ద్వితీయ తరగతిలో ను త్రిస్తలగుణముదలియిందరికినీ శేరి యొక వెండిపతకమును బహుకరింపబడును.

దరఖాస్తునమూనా.

1. పూర్తిపేరు.
2. తండ్రిపేరు.
3. వయస్సు.
4. చదువుచున్న పాఠశాలపేరు, స్థలము.
5. దరఖాస్తువారు చదువుచున్న తరగతి.
6. దరఖాస్తువారుని నిజనివాసము.
7. ప్రస్తుత చిరునామా.
8. దరఖాస్తు ఏతరగతిపరీక్షకు?
9. దరఖాస్తులేదీ.
10. సంతకము.
11. ప్రధానోపాధ్యాయుని నిరూపణసంతకము.

డా. వెం. శ్రేష్ఠి
ప్రతిష్ఠాపకాధ్యక్షుడు.

* * *

శ్రీ వేటపాలెం సారస్వతనికేతనముయొక్క యాజమాన్యమున వేటపాలెం జూనియర్ కళాశాలలో 1924 సంవత్సరము నవంబరు మాసములో జరుపబడును. జూనియర్ కళాశాలలో 1924 సంవత్సరము నవంబరు మాసములో జరుపబడును. గుంటూరు, కృష్ణా, నెల్లూరు మండలములలోని అన్ని కళాశాలల విద్యార్థులు పోటీపరీక్షలు వచ్చును. 4, 5, 6 ఫారములలో చదువువారు ప్రథమతరగతి (Senior Section) కన్నీ, 1, 2, 3 ఫారములలో చదువువారు ద్వితీయతరగతి (Junior Section) కన్నీ పోటీపరీక్షలు వచ్చును. ప్రథమతరగతికి 2/నూ, ద్వితీయతరగతికి 1/నూ దరఖాస్తుము చెల్లింపవలయును. దరఖాస్తువారు విద్యార్థిని యిది ఆయాపాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయులనిరూపణ సంతకముతోను, రుసుముతోను, దరఖాస్తులు ది 15-11-24 లేదా గాని, అంతకుముందుగాని కార్యాలయము చేరవలెను. ఒకే యూరనుండి ఏతరగతియిననుపరే పదిహేని తరగతి దరఖాస్తు వారు లున్నచో ఆయనరే పరీక్షఫలముగా నిర్ణయింపబడును. లేనిచో అనుకూలముగ తరగతిని నిర్ణయించి పరీక్ష కాము, లేదీ, ఫలము ప్రకటింపబడును. ప్రథమతరగతిలో అందరికన్న నెక్కువగుణములు సమపాదించినవారి కొక బంగారుపతకమును, రెండవవారికొక వెండిపతకమును, ద్వితీయ తరగతిలో ను త్రిస్తలగుణముదలియిందరికినీ శేరి యొక వెండిపతకమును బహుకరింపబడును.

దరఖాస్తు నమూనా

1. పాఠశాల లేక సంఘముయొక్క పేరు.
2. పాద్యక్షుల లేక ప్రెసిడెంటు, లేక కెట్రెటరీ గారిపేరు
3. సంఘముయినచో స్థాపకము యెప్పుడు?
4. ఆరుగురు ఆటవారుల పేరులు.
5. ముతానాయకుని సంతకము.
6. పాఠశాలయొక్క సంఘము పాద్యక్షుల లేక ప్రెసిడెంటు లేక కార్యదర్శిగారి సంతకము.
7. దరఖాస్తులేదీ.

సంధి స్మారకచిహ్నప్రారసలు

అలహాబాదు, నవంబరు 9:— అన్ని క్రైస్తవ కేంద్రములందును సంధి స్మారకచిహ్నముగ వేటికయమున ప్రార్థనలు జరపవలెను. ఆల్ బెయింటు కెథీడ్రలు సర్వసమందు గవర్నరు గారకు సర్ విలియంసూరిసు గారును సినిలు మిలిటరీ అధికారులును హాజరైరి.

(అ. వె.)

రంగూను, నవంబరు 9:— సంధి స్మారకచిహ్నముగ వేటికయమున అన్ని క్రైస్తవ కేంద్రములందును, క్రైస్తవ కేంద్రమునందును ప్రార్థనలు జరపవలెను. ఆల్ బెయింటు కెథీడ్రలు సర్వసమందు గవర్నరు గారును సర్ విలియంసూరిసు గారును సినిలు మిలిటరీ అధికారులును హాజరైరి.

(అ. వె.)

ఆంధ్ర కారికులు-రంగూన్

నర్తకమునకును నవ నూర్రులు బర్మాదేశమునకు వచ్చుట పరిపాటియైనది. కాలక్రమమున ఆంధ్రదేశమునందలి యన్ని ప్రాంతములనుండియు విరివిగా రానారంభించిరి. కొందరు వ్యాపారాగ్రహమున, మరి కొందరు ప్రభుత్వ సేవకోద్యోగాగ్రహమున, యిత్రొందరు ఉదరపాపకార్థమున నుదయించుచున్నారు. ప్రస్తుతపు ఆంధ్రులసంఖ్య మూలకలకు యనుబదిపేలు. వీరిలో కూలివారిశ్రేణిని జీవించు వారినంఖ్యయత్యధికము. అందు మాదుభాగములు రంగూన్ నగరమునకు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండిను నివసించుచున్నారు. వానాటికి బర్మాయం బాంధ్రులసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. దేశములో అతిపెద్ద యనావుట్టికోవములవలన పంటలు పాడై కాలకము విజృంభించుటయే యందులకు ప్రబలకారణము. మరియు మూల్యమున్న నక్కపై తాటికాయపడినచందంబున గతసంవత్సరము గంటాం విశాఖపట్టణం జిల్లాలయందు సంఘటించిన తుపానువలన యచ్చటి వాతావరణము తాదామూర్త జనసామాన్యమును దుర్భరకష్టముల పాలించినది. మొదటినుండియు విశాఖపట్టణము గంటాము మండలములు పాడిపంటలలో తడితరయాంధ్రమండలము లన్నిటికంటె చాలా వెనుకబడియున్నవి. అట్టిస్థితిలో పడుగునలే భయంకరముగ తుపానుదాపించి యరమండలములపైని మరింతకష్టములన్నినది. తదాదిగా ఖైదు చేయి యారెండుమండలములయందు స్వేచ్ఛావిహార మొనర్చుచు వెక్కిరింపెను నెడల తనపొట్టున బెట్టుకొని తనియుచున్నది. పాపము దీనజనులు ఖైదానలపాటికోర్కెలకలక దహించుకొని పోవుచున్న పొట్టున చేతబట్టుకొని "అన్న మారామచంద్రా" యని పరదేశములపాలగుచున్నారు. మున్నొకతరి ఆంధ్రప్రతికారములో ఒక్కవిశాఖపట్టుంజిల్లానుండి నెలపది హేనుదినములలో నుమా రియవడిరెండువేలమంది కుటుంబములతో బర్మాకులేచివచ్చినట్లు ప్రకటించబడినది. దీనిని పట్టిచూడగా యానుండల ప్రజలస్థితి యెంతభంగిరముగానున్నదియు స్పష్టమగుచున్నది. మొత్తముమీద విశాఖపట్టణము గంటాముజిల్లాలనుండి బర్మాకేతెంచుచున్న కార్మికులసంఖ్య హెచ్చుట నిశ్చయశాంకము. మనయాంధ్రదేశములో కలకత్తా బాంబాయి మున్నగునగరములయందునలే నాకాశ్రయములుగాని గొప్పగొప్పయాంధ్రాలయములుగాని లేనందున మనకార్మికజనులస్థితి యధాస్థిమగును మిక్కిలి సంతాపకరముగను నున్నది. ఈనడుము మీదికాపురిలో హార్వరునిర్మించుటకు యేర్పాట్లు జరిగినవి. దానివలన కార్మికజనుల కష్టాలు కొంతపరకనని వారణముగనని యాశించుటయు కాని అదియు యంతలో కార్యరూపమును చాల్చునూపలు గనుపట్టవు. ఇతిఅంతయు కర్మకారుల దురదృష్టముగాక మరేమి? మనదేశములో కళాచక్రము విరిచివేసి తగినవృత్తులు గల్గించబడినచో కర్మకారు లెంతయో మోదములో స్వదేశముననేయుండ నుద్యుక్తులయ్యెదరు. స్వదేశముననే జీవనోపాధికి తగిన వసతులన్న యిడుమలబడుటవలన విదేశముల కేగవలసిన నవసరముండదు. ఇందువిషయమై ప్రభుత్వమువారుగాని ప్రజాసాయకులుగాని ప్రయత్నము గల్గించుకొని బీదజీవనాధారమునకై తగిన సుతనూర్ణముల గల్గించుమానకొననందున ప్రజలు గత్యంతరములేక పంటల గుండిగుండి యెట్టకేలకు ప్రేమాస్పదమగు జనభూమిని నిజదారకుతాచుట పీడి యే కూలివారియొచ్చే జీవించువచ్చుగదా యనెడి యాశతో యోదోయికరిగి వాడకేపు సంపాదించుకొని స్త్రీమరక్కె బంగారాఖాతము దాటి బ్రహ్మదేశమునకు చేరుచున్నారు.

బర్మాదేశమున కంతకును రంగూన్ నగరము ముఖ్య ప్రాయమై విరాజిల్లుచున్నది. విస్తీర్ణముచేమీ కిలోమీటర్లు యుండేమీ జనసామాన్యముచేమీ, వర్తకవ్యాపారములయందేమీ పారిశ్రామిక కాణ్డనములయందేమీ ప్రధానస్థానములకరించుచున్నది. ఇన్నగర రాజముననే బర్మాకుల సవచ్చు మనయాంధ్రులు మాదంపంతులమండి శీవితయాగ్రహగడుపుచున్నారు. ఈపట్టణముందలివిద్యుత్తుప్రకృతిబుంధున, రంపపు మరలయందును, కిసనాయలు ఊలలయందును, అయికర్మాగారములయందును మనయాంధ్రులే పనిచేయుచున్నారు. వాడకేపులో యెగుమతిదగుమతి పనులన్నియు, మనదేశములే నిర్వహించుచున్నారు. మరియు మునిసిపాలిటీ మరుగుదొడ్డపనులు, నుడికాయల పనులుచేయునది మనదేశీయులే ఓకాబండ్లెత్తునది మనదేశీయులే. ఇన్నివిధముల ప్రజాజీవనమునకును, దేశోన్నతిములకును తోడ్పడుచున్న మన సోదరదేశీయుల కష్టనిష్ఠురములను గూర్చి అంతగా కలవెట్టెడి

వారే గాన్పించరు. ఇక్కడాంధ్రులలో శ్రీమంతులున్నారు. గొప్పగొప్ప కంట్రాక్టరున్నారు. వర్తకులున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగులున్నారు. దేశాభిమానులున్నారు. భాషాభిమానులున్నారు. విద్యాభిమానులున్నారు. ఆంధ్రులయభివృద్ధికై స్థాపించబడిన సంఘములున్నాయి. సభలున్నాయి. కాని యేమి ప్రయోజనము! దురదృష్టవంతులగు కార్మికజనులను దుర్గతినుండి లేవనెత్తి, వారల జీవితములను సౌఖ్యవంతముగను, ప్రకాశవంతముగను నొనర్చుటకై పూనికతో పాటుపడువాడగాని, సంస్థలుగాని లేవు. ప్రకృతియు కార్మికసమస్యలపట్ల! సోవరభావము జూపువాడేయదు. అందులో బర్మాయందు మిక్కిలియరుదు. ఎవరైనా బూతున్నచో యట్టివారిని తలకట్టుముగా బూతు పుచ్చుచుండు లెందరోగలరు. డైగా కొందరుప్రాజ్ఞులు యితరదేశములలో వలెగాక యిద్దేశములో కార్మికులస్థితి యెంతో తృప్తి కరముగా నున్నదని వాదించెదరు. ఇంతకన్నను ననన్యమగు వాదముండవోదు.

కార్మికోన్నతికై విద్యావిహారము, విశాలపౌదయము, దీనజనబాంధవులు నగు శ్రీయుత అవబుల్లి నారాయణరావు పంతులు (యం. ఎల్. సి.) గారు బర్మాకు విచ్చేసినదాదిగా కృషిపల్పుచున్నారు. శ్రీ పంతులు గారి సంపాదకత్వమునుండి గత మాసారంభము నుండియు "కార్మికప్రతి" అలువడుచున్నది. కార్మికుల శ్రేయస్సు గోరువారెల్లరు కార్మికప్రతిను నాదరించి దిగంత యజ్ఞోవిరాజతలై యాంధ్రమాత ధన్యవాదములకు పాత్రులయ్యెదరుగాక!

దీనపోషక సమాజము 43, లూయిస్విధి (రంగూన్)

సైమాజముయొక్క పదునావ వార్షికోత్సవము ది. 26.10.24 తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు మ. రా. శ్రీ వి. ఎస్. మణి ఎం. ఏ. గారి యాజమాన్యముక్రింద కార్యక్రమము ప్రకారము, సంగీతము, బడిపిల్లలకు బహుమతుల నొసగుట, ఒక చిన్న నాటకము వాటితో జయప్రదముగ జరుపబడెను. అందు బాలురచే ప్రదర్శింపబడిన "అతిశోభయా" అను నాటకము యొక్క ఆభినయము నైపుణ్యత మొదలగునవి సభ్యులను మిక్కిలి యాకర్షించెను. సుమారు 200 సభ్యులు సాటిసభకు విచ్చేసిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు క్లుప్తముగా మృదుమధురముగా సమాజము సేవోపశమలను చూచి సంతోషించుచు ముఖ్యముగా రాత్రి బడి యభివృద్ధిని చూచి మిక్కిలిగా కొనియాడిరి. సమాజాభివృద్ధికై యిక చేయవలసిన పనులను గూర్చియు, మ. రా. శ్రీ నారాయణరావు యం. ఎల్. సి. గారు కూలీల విషయమై చేయుచున్న కృషియు అటువంటివారు అధ్యక్షులుగా దొరకుట సమాజముయొక్క అవృష్ట భాగ్యమే యనియు వారితోవ్యవహారమును ముచ్చటించిరి.

మ. రా. శ్రీ నారాయణరావు మంత్రి కేవలరావుగారు ఆదివాంధ్రులు పొందుదుస్థితియు తామును తమకర్తవ్యమును గూర్చి యొకను గుర్రెటుంగుండుటయు, ఇకమీదటనైన ఇట్టి ప్రశస్తియైన తరుణములో తమ నేత్రములను విప్పి చూడక మానముగాను నిర్లక్ష్యముగాను నున్న ప్రస్తుతము తాము పొందు స్థితికంటె అధోగతి పాలగుటయేగాక త్వరలో నాశనమగుచు రనునటువంటి పదములతో ఆదివాంధ్రుల హృదయములను కేపిరి.

రాబోవు సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకొనిన పిమ్మట స్వల్పఫలాహరణములతోను అగ్రాసనాధిపతిగారికిన్ని సభికులకును సమాజము తరపున కృతజ్ఞతా వందనము లర్పించిన తర్వాత సభ ముగించబడెను.

- రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక
- సం॥ర చందారు 3
- మత, సాంఘిక, వ్యవసాయకవిద్యాదిషయములు చర్చింపబడెను.
- వారకాంత (నాటకము) చిలులయ్య, విటకలైయ్య ఆచ్యుతచర్యలు, బీదవర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12
- మిథునానురగము (చేరుగన్నవల) వెల ఆ 12
- గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) వెల ఆ 10
- వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) వెల ఆ 10
- అంద్రనామనంగ్రహము (నటిక) వెల ఆ 4
- రెడ్డిబదర్పు రాధావరము, గోదావరిజిల్లా.

కాఫీ

నవసాగరికులలో నెగాక పట్టణముల నుండి గోక పల్లెపల్లెలయందును పండితులేగాక పామరులవఱకును, అధికారులేగాక అసభికారులవఱకును వ్యాపించి నుమకాలముననే స్నానమాచరించి సంధ్యానందవ మాచరించు పూర్వపు పారాయణములు గూడ యాకాఫీ పానముచేయుట ప్రారంభించిరి. విమర్శనలేక మనవారి పాశ్చాత్యుల పాటలన్నియు నభ్యసించుట హాస్యాస్పదము.

ఎల్లవారు కాఫీపానమొనర్చినదాదిగ పాలుకరవై పాలమునకాదు దుడలకయిన పాలుంచక పాలన్ని పిలికిపిలికి దూడలన్నింటిని యమలోకమునకు బంపుచున్నారు. ఇట్లు క్రమక్రమముగా మనదేశములోని కేరళ ఆవులు ఊడించి కడివపాడిజంతువులే కానరాకుండుగట్టిబునేమో! ప్రతివారు ప్రాథమికలేచి కాఫీహోటలుకన్పెక్కినను అరదూపాయయైన చెచ్చులెట్లుదురుగాని ఒకగోవుతో నొకబ్రెజ్జతో కాపాడువారరుడగుచున్నారు. కాఫీ మనదేశవాసులకందరికిని యమమూలవంటిదని చెప్పటాకవింతగాదు. కాఫీత్రాగిన యాకలియాపునని వీరియాశయును. ఇది గొప్పపారబాటు. ఈకాఫీపాడి మిక్కిలి నష్టముగలిగించును. ఇది వేడినీటియందుంచినతోడనే ముతంతవేడియౌను. కాచినపాలలో దీనిని మిళితముచేసి తర్కరొడ్లపుపాడియొనేసెదరు. అప్పుడు అతిదృష్టమైన పదార్థముగామారును. అడిచల్లారివచో విషమగును. కారణమేమన తాపదాళములన్నియు వేడిలిపారింది విషముతో నిండియుండును. అందువల్లనే త్రాగువారు వేడిగానుండునపుడే కొంచెముకొంచెముగ త్రాగుచుందురు. పిమ్మట శీర్గాశ్రయములో ప్రవేశించి జతరసమును నీరుచేసి తీర్చికొళమును నాశముచేయును. అప్పుడే మనవారికి యాకలికాదని తెలచి త్రాగుట కువ్వమించిరి. ఇది మూలవాగ్ధికి మూలము. పరీక్షించిన కాఫీపానము చేయువారిలో నూటికి డెబ్బదియైదుమంది మూలవాగ్ధిచేపీడింపబడుదురని చెప్పగలరు. మనదేశీయసోదరులు దుర్బులువుట యిట్టిదురభాగ్యులములవల్లనే. ఇంతకన్న తెల్లవారిలేచి కాలకృత్యములు నెరవేర్చుకొని మూడుపుడిసెలు శీతశోడకమును నేవించినచో, నెంతయో లాభదాయకముగాక ఆరవడినాబుగు రోగములకును యాశితలజలమే కురారమై రోగముల్నింటిని నాశనమొనర్చి జేహులము మనోబలము ఆత్మబలము మొదలగు సంపదలను చేకూర్చును. మన సోదరులందరు యాదురభ్యాసములకు లోబడక దీర్ఘాయువంతులైయుండురు గాకయని బ్రాశ్చింపుచున్నాను.

ఆర్య నారాయణరాజు,

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యాగవృద్ధి, వాస్తవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మలత్రాశ్రమము, యంత్రములు, ఆమెరికానారి చీట్లకేక భూతవైద్యము, కమాహూ విదిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనస్సుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కీరములేని తలకాయచేత మామలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 అ (2118) 8-6 పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 20ంగోల్లూ గురుదొడ్లూ

రత్నపురుష లేహ్యము

కుక్లనప్తమునుపోగొట్టి బలముగలగజేయు అద్భుత లేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన కుక్లనప్తమైనను పారదోలవని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమువల్ల మేహము నల్ల పచ్చిన దగ్గ మొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రు. 2-4-0.

మహాద్రాక్షాది చూరము

శ్రీలపాలిటి నంజివిని
కాశ్మీరమునకుగా ఆధికభస్మము మొదలగు విలువగల వస్తువులతో తయారుచేయబడినది. కుసుమలు, ఋతుశూల, వంశ్యత్వము మొదలగు శ్రీల సమస్తరోగములను బారదోలి సంతానము కలుగజేయును. ఒకమనిషికి నెలరోజులకు సరిపడు చూరము గల డబ్బీ రు. 4-0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల,
రాయవరం, గోదావరిజిల్లా

హిందూదేశ కార్యదర్శి

బర్మన్ హెడ్ గారు

వారి బీవిత విషయములు

1872 జూలై 2 తేదీన పుట్టిరి. అప్పట్లో హిందూ భావాలలో చదివెరి. మార్క్స్ భావాలలో మహాధ్యాయుడుగా నుండిరి. 1903-4 పార్లమెంటు సభ్యత్వమును నిలబడిరి. 1908 లో పీరు కే. సి. బిరుదును పొందిరి. 1906-19 వరకు పార్లమెంటు జన్ ప్రతినిధిగా నుండిరి. 1915 లో పీరు సోషలిస్ట్ జనరల్ 16 లో ఆటార్ని జనరల్ బడసి 19 దాకా ఆ పదవియందుండిరి. లాయర్ జాబ్ ప్రభుత్వములో లాంగ్ ఛాన్సెలర్ గా పనిచేసిరి. యాద్యములో యిండియా సైన్యములోకి వెళ్లి పనిచేసిరి. వీరికి 2 పుత్రులు మేయరు పదవి లభించెను. 1922 లో గ్లాస్టో యూనివర్సిటీ కెక్టరుగా నియమింపబడిరి. వీరికి రిడింగ్ గారి యందు మంచి విశ్వాసము కలదు. వారిని గూర్చి "సన్ డేలైటు" లో "ప్రశంసించుచు వ్రాసియున్నాడు.

అమృతసర హత్యలు

జనరలు డబ్ల్యు.గారొనర్చిన అమృతసర హత్యలంద ర్భమున బర్మన్ హెడ్ గారు లిట్టుపర్వమిచ్చెరట. మనవని సాధించుకొనుటకు సాధ్యమైనంత తక్కువలకు మునుపయోగింపవలెను. తక్కువలకుతో ఎక్కువపని సాధించుట ఉత్తమము. ఇట్టి మొదటి సిద్ధాంతమెదగనివా రెవ్వరునుండరు. పంజాబులోని ప్రజలు 25000000 మంది యందురు. ఒకతక్కువ సైన్యాధికారి. నామమాత్రము, అచట కొంచెము గలంతు జరుగుట నాపుటకుపోయి, పెద్దరాచకీడు ఆదోళన

మని భావించి తాను ఆపవలసిన కలతను లక్ష్యపెట్టక పంజాబు ప్రజలపై వినియోగించిన అధికారము దుర్వినియోగము. జనరల్ డబ్ల్యు.గారు రింట్ చేయగలిగినవో నాటి మేధావీ మౌనంగా తానాల్లాగా రచన చేయవలసి వున్నప్పుడు యింత పని ఏల చేయకాలకపోయిరి? ఒకటి రెండువేలమందిని గాయపరచిన యాతడనునది యొప్పుకొనవలసినదేనా. సోజియలిస్ట్ అధికారము నెన్నడు వినియోగింపలేదు. డబ్ల్యు.గారికి ఏవో చిన్న గలంతు నాపుటమే తమ అధికారమున్నది. తేనియధికారము నెత్తిపై తీసికొని, రాజకీయమని తలచి కోరిపుండును బ్రహ్మరాక్షసిని చేయుట కాతనికి హక్కులేదు. అధికారము లేదు. అగ్రతలేదు. ఇక ప్రజలను ప్రాకింపజేయు అధికారమును పుట్టించుటకే పనిలేదు. అమాయకుల ప్రజల బాధకు సురక్షం. నెత్తురు తీయుటకన్న గూడ త్రూరమైంది ప్రాకింపుట. మనిషిని చంపిన యిబ్బందిలేదుగాని ప్రాకించి బాధించిన జన్మాంతము వరకును కలకలేయమందురు. నెత్తురు రాకపోయినను ప్రాకించుటలోనున్న నరకబాధనెత్తురు తీయుటకన్న ఎక్కువగానే యందును. మిస్ మేర్ ఫుడ్లర్ చెరువులో సంబంధములేని మనిషిని, ఆతనిమతమును గూర్చి యోచించుట. ఎంతకాలము నుండి ఆతడు గౌరవించుమనసిన ఈ తెల్ల అధికారము యిట్టి బాధలకలగు చేసినపుడు తాత డెట్టు తలమను? లాన్డ్రక్రా గారు చెప్పినట్లు ల హిందూదేశ ప్రజల నాదరించుట చేరికవిధముగా నుండవలెనా యనుదానికి ఉండవలసిన చెప్పుగల ధైర్యమున్నవా రెవరేని యిచ్చు గలరా? ఈమాదిరిగా ఇక్లాండులో గాని కెనడాలో గాని, మరియితర సామాన్యభాగములందుగాని యొకతిరుగుబాటు జరుగుననుకొనుడు. తిరుగుబాటు దారులు లా అర్థులను లక్ష్యపెట్టి రనుకొనుదు. అపుడు జనరల్ డబ్ల్యు.గారును ఆ ప్రజలను కార్మికులనును తనకడనున్న మందు ఆవురు అగువరకును కార్మిడివాడనని

వారు చెప్పినట్లు తనకడనున్న మందులు అగువరకు కార్మికులను 400 మందిని చంపవలసివచ్చును. ఈతిరుగుబాటులు చూడలేము. ఏగ్లాస్టోలోనో జరిగిననుకొనుదు. అప్పుడు యా నాల్గువందల మందిని కార్మికులమీద యిప్పటివలె నుండురా? ఇప్పటివలె సమర్థింతురా? జనరల్ డబ్ల్యు.గారు మెప్పుకొందురా? అట్టివా రెవరైనారా? లేదు. ఉండును. సామ్రాజ్యములో నొక భాగమైన ఏజాతివా రైననూ ఏకంపువా రైననూ పరిపూర్ణమైన హక్కులకు సమానమై ఆచరణమును, సమాన సౌకర్యములను కలిగియుండవలయును. న్యాయ మందరికిని ఒక్కటియే ఇది గ్రహించినచో మనము మనవిధి నెరిగినవా రగుదుము నూ ర్యకు భూగోళము దొకరికడ ఎక్కువగా ప్రకాశించును. భేదములేక సమముగా ప్రకాశించును. సామ్రాజ్యమందు న్యాయ ప్రకాశముగూడ నట్లే యుండవలెను. కనుక స్వాధీనపాలన యందలి యూహల తెచ్చిపెట్టక, యుద్ధముతోనే నట్టియూహలుగతించెనని నమ్మి న్యాయముగా పరిష్కరింతురుగాక యని బర్మన్ హెడ్ గారు యిండియా కనుకలయూగ మాటచూడెరి. నైవాక్యములు వారి యుపన్యాసమునందలి భాగములు. వారికి గల భావములు విశదముచేయుట కిది ప్రయత్నింపబడినది. హిందూలో వ్రాయుచున్నాడు.

కవచారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0

దగ్ధ క్యానోకములందు బలహీనతలన ఏర్పడును. ఇది ఆనేకవిధములు కైత్యములన ఏర్పడిన దగ్ధ. కిరకాలమున ప్రబలింతు దగ్ధ. క్యానోకముల నూత్ని నాళములందు ఏర్పడుదగ్ధ. ఉబ్బనము, తుయదగ్ధ దగ్ధకు సేవించవలసి. ఉండు దగ్ధ విధమున బట్టి యుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

బిడ్డకు తగిన ఆహారము తల్లికి సంతోషము

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ అవుపాలు, శేదెపాలు, మేకపాలుకన్ డెన్నుడు పాలు లేక యితర పిండి పాలు తోచేర్చి యవయోగవరచిన బిడ్డలందరికి మంచి ఆహారమును తిల్లులందరును వారి నిడ్డలకు తగిన ఆహారము యిచ్చుటకై మిక్కిలి ఆశుతతోనుండురు. గరియైన ఆహారమును ఏర్పాటుచేయు విషయమై తగు శ్రద్ధ తీసుకొనకపోవుటచే హిందూదేశము చండు పసి బిడ్డల మరణపంఖ్య చాల హెచ్చుగానున్నది. అన్నిరకముల బార్లీలను ఉపయోగించుట.

బార్లీ తేలికయైన ఆహారమనెదు. రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ మిక్కిలి కాస్త్రయుక్తముగాను అతి శ్రద్ధతోను తయారుచేయబడుచున్నది. రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ ప్రపంచమందు అంతటను బాగుగా నెల్లడియ్యెయన్నది, మరియు యాశుంచును చున్నది. అన్ని కోల్డ్ లోను లైడ్జులచే విశేషముగా కిపాచ్చు చేయబడుచున్నది. ఇది మిక్కిలి తరస్కరమైన, అపలుబాల్లి, రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీని తిప్ప తిను దేనినిగాని దుకాణములందు కొనవచ్చు ఇది అన్ని భాగాలలోను దొరకును.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లీ

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

లన్ని నెప్పులకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మాలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతమైనమందు. ఇది ఇప్పుడీపుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, వాపులు, గాయములు, లిళ్ళులు, పోటు బెలుకులు, మొదలగు బాధలను అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా నెంటునే పనిజేయును. చిరమునైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును కరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిథిలపదార్థములను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్నిపాపులో దొరకును

మోహిని తైలము

వెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును కండ్లకు చలువచేయును స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచిది.

దంతచూర్ణము

పండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

అమృతాంజనము

GOODWIN'S WHITE ROSE Toilet Soap

శ్రేష్ఠతరమైన వస్తువులచే తయారు చేయబడినది.
అది మిక్కిలి శుద్ధమైనది, మంచి సువాసనగలది,
చర్మమునకు చాల మంచిది.
ఎప్పుడూ శ్రేష్ఠమైన సబ్బునే కొనుడు.

మెన్స్ రిజము నేర్చుకొనుడు

1416

మెన్స్ రిజము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ క్రే మర్, ఆర్మిక్రీ, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్స్ రిజనహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, శుభోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువు లేకనే ఆధ్యాపయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మొల ప్రతి 1-కి రు- 1.0-0 పోస్టేజీ 0.4-0

ప్రాథెనర్, సేఖర్, మెన్స్ రిజ్టు ఏలూరు.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని రామర్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారని

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

అన్ని జాతులవారును ఏమయిననునైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తినుకొనుటకు తగినవని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

82 మాత్రలగుల డబ్బా 1-కి రు 1.0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన వ్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వేపచెట్టుయొక్క మంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్ అండు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు

3361

మల్లోక్ బుక్స్:— కార్నాట్ ఇతిర ఔషధసంబంధమైన గ్రంథము లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తగినవేయించి, మిక్కిలి శుభ్రతముగా వానినిచేర్చబడినది. 8 చిత్రములతో కల 1 కి రు 0-12-0.

మల్లోక్ ఫ్రెయిగు దంతచూర్ణము:— లేకపుల్లలతో దంతాదులను వదులు అందరినీ తెలిసినవిద్యమే. బ్రహ్మతో మల్లోక్ ఫ్రెయిగుగులంతచూర్ణమును చేర్చి దంతభాగము ననుకూలముగా తయారుచేసి, వేపచెట్టుయొక్క మంచినీరును లన్నియును నిండులో X వు.

బుడ్డి 1 0-8-0; ఇన్నపాట్రము 1 కి 0-2-0.

మల్లోక్ పాటాయలెట్ నీటి ఔషధమునకు, చర్మమునకు వేరమునకు తగినది.

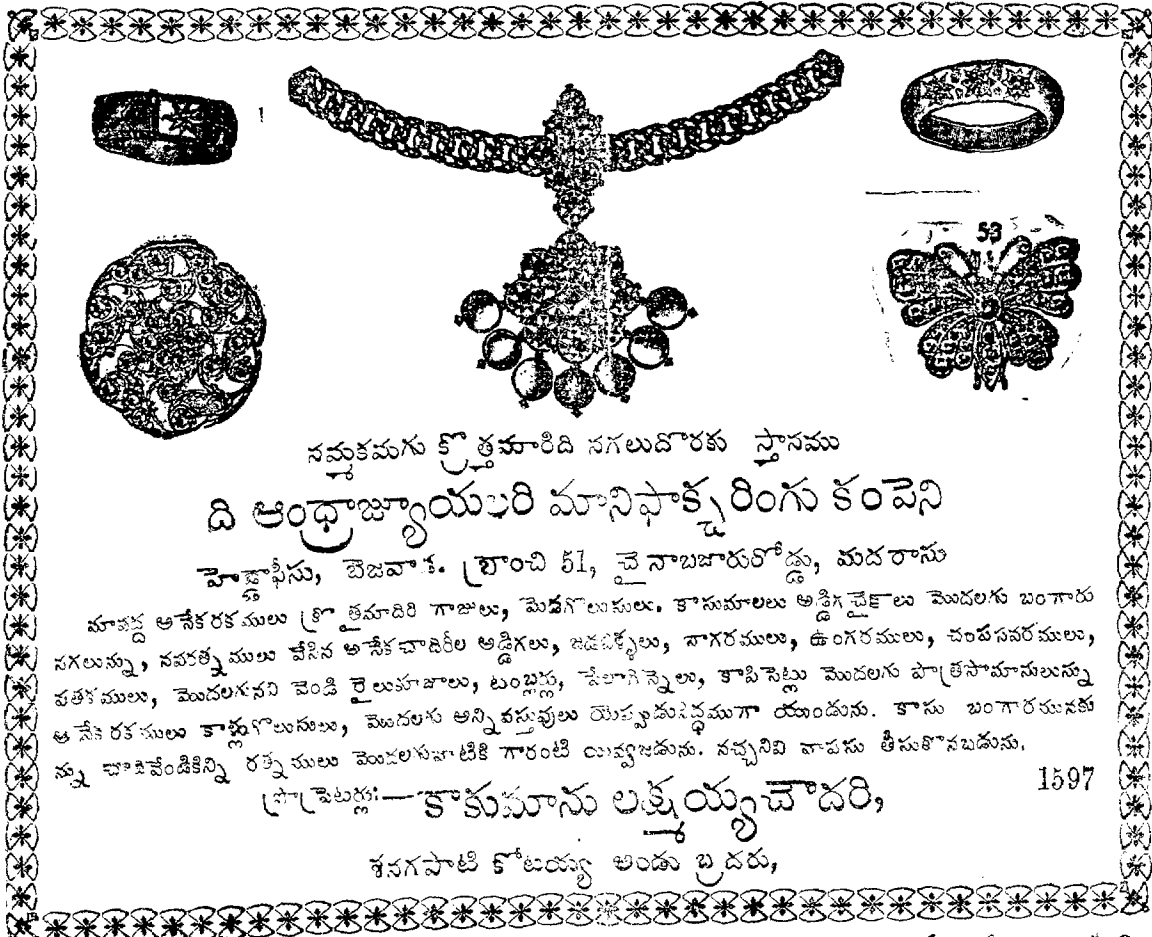
డబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0.

హిందూ ఔషధము హిందూదేశపు వ్యక్తులకు, భవము

లకు తయారుచేయబడినది.

SHRI KRISHNA BROTHER, 23 Thamb Chetty Street, MADRAS.

Mr. V. V. KRISHNA IYER Palahat

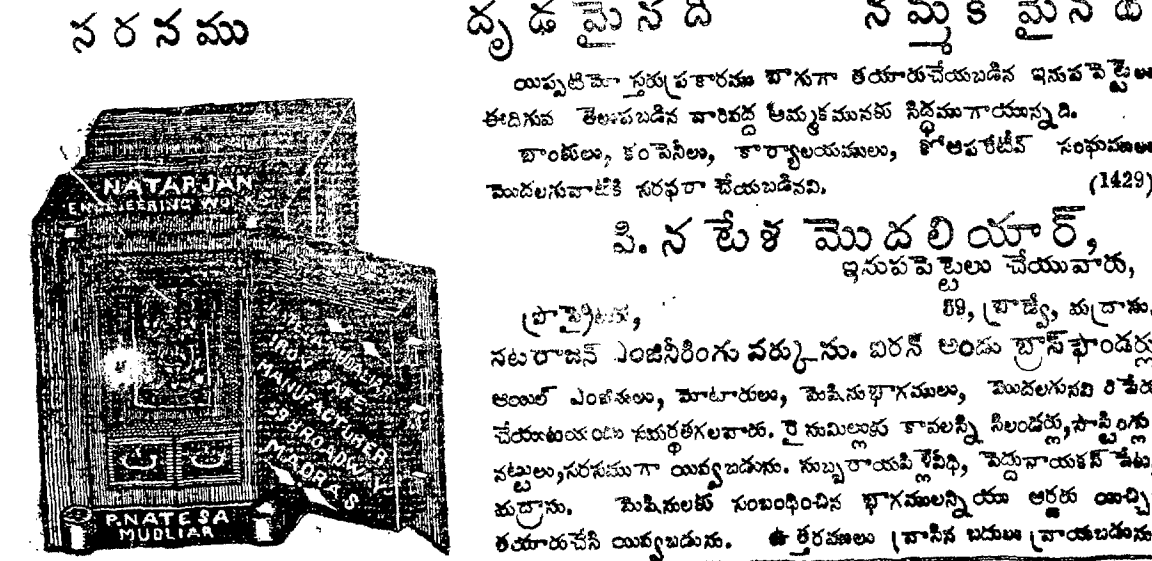

సమృద్ధిమగు కొత్తమారిది నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రజ్యోతిషుని మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ
హెడ్క్వార్టర్సు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, వై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మానవ అనేకరకములు శ్రాత్తమారి గాజులు, మెడలములు, కానుకలు అడ్డగి మెడలగు బంగారు నగలున్ను, నవరత్నములు చేసిన అనేకచాదీల అడ్డగిలు, జడగిళ్ళు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనవరములు, పతకములు, మొదలగునవి చెండి రైలుకాజులు, బంగుర్రు, కేలాగిన్నెలు, కాపిన్నెలు మొదలగు పాత్రసామానులన్ను అనేకరకములు కాళ్ళొలునులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడుసర్వముగా యిందును. కాను బంగారమునకున్న చాకిచెండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాత్యేకము:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, 1597

శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

నరనము **దృఢమైనది** **నమ్మకమైనది**

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద ఆమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాచైట్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండ్రీ అయిట్ ఎంజనీరింగు, మెటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రీపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైలుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, సాఫ్టింగు, నట్టులు, సరముగా యివ్వబడును. శుభ్రరాయపిల్లవీధి, పెద్దవానకంపేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్హత యిచ్చి తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బయలు వ్రాయబడును.

NATARAJAN ENGINEERING WORKS
PNATESA MUDLIAR